

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 13

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

57 tomas
2014 m. sausio 17 d.

Turinys

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

DIREKTYVOS

- ★ 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas 1

Klaidų ištaisymas

- ★ Papildymas 74

Kaina: 7 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

TARYBOS DIREKTYVA 2013/59/EURATOMAS

2013 m. gruodžio 5 d.

kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 31 ir 32 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą, parengtą gavus asmenų, kuriuos paskyrė Mokslo ir technikos komitetas iš valstybių narių mokslo ekspertų, grupės nuomonę ir pasikonsultavusi su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) Euratomo sutarties 2 straipsnio b punkte numatyta nustatyti vienodus saugos standartus, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata. Euratomo sutarties 30 straipsnyje apibrėžti darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamų pavojų pagrindiniai standartai;
- (2) siekdama atlikti savo užduotį, Bendrija pagrindinius standartus pirmą kartą nustatė 1959 m. vasario 2 d. priimdama direktyvas, kuriomis nustatomi darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamų pavojų pagrindiniai standartai ⁽¹⁾. Direktyvos keletą kartų buvo patikslintos, paskutinį kartą priėmus Tarybos direktyvą 96/29/Euratomas ⁽²⁾, kuria buvo panaikintos ankstesnės direktyvos;

- (3) Direktyvoje 96/29/Euratomas nustatyti pagrindiniai saugos standartai. Tos direktyvos nuostatos taikomos įprastoms ir avarinėms situacijoms ir jos buvo papildytos konkretesniais teisės aktais;
- (4) Tarybos direktyva 97/43/Euratomas ⁽³⁾, Tarybos direktyva 89/618/Euratomas ⁽⁴⁾, Tarybos direktyva 90/641/Euratomas ⁽⁵⁾ ir 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 2003/122/Euratomas dėl didelio aktyvumo uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ir paliktųjų šaltinių kontrolės ⁽⁶⁾ apima skirtingus konkrečius aspektus, kuriais papildoma Direktyva 96/29/Euratomas;
- (5) kaip pripažino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje, Euratomo sutarties 2 straipsnio b punktu Bendriai pavestos užduotys nustatyti vienodus saugos standartus, kad būtų apsaugota darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikata, valstybei narei nekluduoja, išskyrus atvejus, kai tai aiškiai nustatyta standartuose, numatyti griežtesnes apsaugos priemones. Kadangi šia direktyva numatytos būtiniausios taisyklės, valstybėms narėms neturėtų būti kliudoma patvirtinti arba toliau taikyti griežtesnes priemones šia direktyva reglamentuojamoje srityje, nedarant poveikio laisvam prekių ir paslaugų judėjimui vidaus rinkoje, kaip apibrėžta Teisingumo Teismo praktikoje;
- (6) Mokslo ir technikos komiteto paskirta ekspertų grupė rekomendavo, kad pagal Euratomo sutarties 30 ir 31 straipsnius nustatytais pagrindiniais saugos standartais

⁽¹⁾ OL L 11, 1959 2 20, p. 221.

⁽²⁾ 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 96/29/Euratomas, kuria nustatomi darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamų pavojų pagrindiniai saugos standartai (OL L 159, 1996 6 29, p. 1).

⁽³⁾ 1997 m. birželio 30 d. Tarybos direktyva 97/43/Euratomas dėl asmenų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės pavojaus, susijusio su medicinine apšvita (OL L 180, 1997 7 9, p. 22).

⁽⁴⁾ 1989 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 89/618/Euratomas dėl plačiosios visuomenės informavimo apie sveikatos apsaugai taikytinas priemones ir atliktinus veiksmus nepaprastosios radiologinės padėties atveju (OL L 357, 1989 12 7, p. 31).

⁽⁵⁾ 1990 m. gruodžio 4 d. Tarybos direktyva 90/641/Euratomas dėl komandiruočių darbuotojų, dirbančių kontroliuojamose zonose, kuriose jie gali būti veikiami jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos, apsaugos darbo metu (OL L 349, 1990 12 13, p. 21).

⁽⁶⁾ 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 2003/122/Euratomas dėl didelio aktyvumo uždaryjū radioaktyviųjų šaltinių ir paliktųjų šaltinių kontrolės (OL L 346, 2003 12 31, p. 57).

turėtų būti atsižvelgta į naujas Tarptautinės radiologinės saugos komisijos (TRSK) rekomendacijas, visų pirma TRSK leidinyje Nr. 103 pateiktas rekomendacijas ⁽¹⁾, ir kad jie turėtų būti tikslinami atsižvelgiant į naujus mokslinius įrodymus ir veiklos patirtį;

- (7) šios direktyvos nuostatose turėtų būti vadovaujama TRSK leidinyje Nr. 103 nustatyta situacija grindžiamu metodu ir turėtų būti atskirtos esamosios, planuojamosios ir avarinės apšvitos situacijos. Atsižvelgiant į šią naują sistemą direktyva turėtų apimti visas apšvitos situacijas ir visas apšvitos kategorijas, t. y. profesinę, gyventojų ir medicininę apšvitą;
- (8) šioje direktyvoje termino „įmonė“ apibrėžtis ir jo vartojimas darbuotojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės kontekste nedaro poveikio teisės sistemoms ir darbdavio pareigų nustatymui, nustatytiems nacionalinės teisės aktuose, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Tarybos direktyva 89/391/EEB ⁽²⁾;
- (9) išmatuojamų kiekių dozių apskaičiavimas turėtų būti grindžiamas moksliskai nustatytais vertėmis ir sąryšiais. Rekomendacijas dėl tokių dozių koeficientų skelbia ir atnauja TRSK, atsižvelgdama į mokslo pažangą. Anksčiau TRSK leidinyje Nr. 60 ⁽³⁾ paskelbtomis rekomendacijomis grindžiamų dozių koeficientų rinkinys pateikiamas TRSK leidinyje Nr. 119 ⁽⁴⁾. Tačiau TRSK leidinyje Nr. 103 TRSK paskelbė naują dozių apskaičiavimo metodiką, grindžiamą naujausiomis žiniomis apie spinduliuotės keliamą riziką, ir į tai, kai įmanoma, turėtų būti atsižvelgta šioje direktyvoje;
- (10) TRSK leidinyje Nr. 116 ⁽⁵⁾ yra paskelbtos pagal naują metodiką apskaičiuotos išorinės apšvitos vertės ir sąryšiai. Šie duomenys ir vykdančią veiklą naudojami nusistovėję kiekiai turėtų būti naudojami šios direktyvos tikslais;
- (11) kalbant apie vidinę apšvitą, nors TRSK leidinyje Nr. 119 sujungė visus anksčiau paskelbtus dozių koeficientus (remdamasi TRSK leidiniu Nr. 30), šis leidinys bus atnaujintas, o jame lentelėse pateikti koeficientai bus pakeisti TRSK leidinyje Nr. 103 nustatytais svoriniais spinduliuotės bei audinio daugikliais ir fantomais grindžiamomis vertėmis. Komisija paprašys Euratomo sutarties 31 straipsnyje nurodytos ekspertų grupės toliau stebėti

mokslo pažangą ir pateiks rekomendacijų dėl visų atnaujintų verčių, sąsajų ir koeficientų, įskaitant susijusius su radono sukelta apšvita, atsižvelgdama į atitinkamas ekspertų grupės nuomones;

- (12) Euratomo sutarties 30 straipsnyje nustatyta, kad „pagrindiniai standartai“ turi apimti „didžiausias leistinas dozes, nepažeidžiančias nustatytų saugos reikalavimų“. Todėl šiuo tikslu šioje direktyvoje turėtų būti nustatytos vienodos ribinės dozės;
- (13) profesinės ir gyventojų apšvitos metinės efektinės ribinės dozės turėtų būti paliekamos tokios, kokios yra šiuo metu. Tačiau nebeturėtų būti reikalaujama nustatyti penkerių metų vidurkį, išskyrus nacionalinės teisės aktuose apibrėžtas ypatingas aplinkybes;
- (14) atsižvelgiant į naują mokslinę informaciją apie audinių reakcijas, atitinkamais atvejais optimizavimo principą reikia taikyti ir lygiavertėms dozėms, kad dozės būtų, kiek tai protingai įmanoma, kuo mažesnės. Šioje direktyvoje taip pat turėtų būti laikomasi naujos TRSK rekomendacijos dėl akies lęšiukui taikomos lygiavertės ribinės dozės profesinės apšvitos atveju;
- (15) pramonės subjektai, perdirbantys gamtinės kilmės iš žemės gelmių iškasamas radioaktyvias medžiagas, sukuria vis didesnę apšvitą, kuri veikia darbuotojus ir, jeigu medžiagos išleidžiamos į aplinką, gyventojus;
- (16) apsauga nuo gamtinės spinduliuotės šaltinių turėtų būti visapusiškai įtraukta į bendruosius reikalavimus, o ne atskirai aptariama konkrečioje antraštinėje dalyje. Visų pirma medžiagas, kurių sudėtyje yra gamtinės kilmės radionuklidų, perdirbantiems pramonės subjektams turėtų būti taikoma ta pati reguliavimo sistema, kuri taikoma kitų rūšių veiklai;
- (17) tikslinga šioje direktyvoje nustatyti radono koncentracijos patalpose ir gama spinduliuotės, kurią skleidžia statybinės medžiagos, patalpose atskaitos lygius, taip pat nustatyti pramonės subjektų, kurie iš gamtinės kilmės radioaktyviųjų medžiagų gamina statybines medžiagas, veiklos atliekų antrinio perdirbimo reikalavimus;
- (18) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 305/2011 ⁽⁶⁾ nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos;
- (6) 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL L 88, 2011 4 4, p. 5).

⁽¹⁾ 2007 m. Tarptautinės radiologinės saugos komisijos rekomendacijos.

⁽²⁾ 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

⁽³⁾ 1990 m. Tarptautinės radiologinės saugos komisijos rekomendacijos.

⁽⁴⁾ Dozių koeficientų sąvadas, grindžiamas TRSK leidiniu Nr. 60 (2012 m.).

⁽⁵⁾ 2010 m. išorinės spinduliuotės apšvitos radiologinės apsaugos kiekių konvertavimo koeficientai.

- (19) statybinėms medžiagoms, kurios skleidžia gama spinduliuotę, turėtų būti taikoma ši direktyva, tačiau jos taip pat turėtų būti laikomos statybos produktais, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 305/2011, nes tas reglamentas taikomas statiniams, kurie skleidžia pavojingas medžiagas arba pavojingą spinduliuotę;
- (20) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis Reglamento (ES) Nr. 305/2011 nuostatomis dėl eksploatacinių savybių deklaracijos, darnųjų standartų nustatymo ar eksploatacinių savybių deklaracijos pateikimo priemonių ir sąlygų arba ženklinimo CE ženklų;
- (21) Reglamentu (ES) Nr. 305/2011 reikalaujama pateikiant produktus rinkai pateikti informacijos. Tai neturi poveikio valstybių narių teisei nacionalinės teisės aktuose tiksliai apibrėžti reikalavimus dėl papildomos informacijos, kuri, jų nuomone, yra būtina radiacinei saugai užtikrinti;
- (22) pastaruoju metu atliktų gyvenamųjų namų tyrimų epidemiologinės išvados rodo statistškai gerokai padidėjusią plaučių vėžio riziką, kurią sukelia ilgalaikė maždaug 100 Bq m^{-3} lygio radono sukelta apšvita patalpose. Remiantis nauja apšvitos situacijų koncepcija Komisijos rekomendacijos 90/143/Euratomas⁽¹⁾ nuostatas galima įtraukti į privalomus pagrindinių saugos standartų reikalavimus, kartu paliekant pakankamai lankstumo jų įgyvendinimui;
- (23) radono sukeltos apšvitos ilgalaikės rizikos problemoms spręsti reikia nacionalinių veiksmų planų. Pripažinta, kad rūkymo ir didelės radono sukeltos apšvitos derinys asmenims kelia gerokai didesnę plaučių vėžio riziką nei atskirai kuris nors iš šių veiksmų, o rūkymas sustiprina radono sukeltos apšvitos keliamą riziką gyventojų lygiu. Svarbu, kad valstybės narės spęstų su abiem šiais pavojais sveikatai susijusius klausimus;
- (24) kai dėl šalyje susiklosčiusių aplinkybių valstybė narė nustato radono koncentracijos patalpose esančiose darbo vietose atskaitos lygį, kuris yra didesnis nei 300 Bq m^{-3} , valstybė narė turėtų pateikti informacijos Komisijai;
- (25) kai radonas iš dirvožemio patenka į patalpose esančias darbo vietas, turėtų būti laikoma, kad tai yra esamosios apšvitos situacija, kadangi radono susidarymas iš esmės nepriklauso nuo žmogaus veiklos, vykdomos darbo vietoje. Tokia apšvita gali būti didelė tam tikrose zonose arba konkrečių rūšių darbo vietose, kurias turi nustatyti valstybės narės, ir jei viršijamas nacionalinis atskaitos lygis, turėtų būti imtasi atitinkamų radono koncentracijos ir jo sukeltos apšvitos mažinimo priemonių. Kai lygiai ir toliau viršija nacionalinį atskaitos lygį, ši darbo vietoje žmogaus vykdoma veikla neturėtų būti laikoma veiklos rūšimi. Vis dėlto valstybės narės turėtų užtikrinti, kad apie tokias darbo vietas būtų pranešama, o tais atvejais, kai tikėtina, jog darbuotojų apšvita viršys 6 mSv metinę efektingą dozę arba šią dozę atitinkančią pagal laiką integruotą apšvitos radonu vertę, jos būtų valdomos kaip planuojamosios apšvitos situacija, būtų taikomos ribinės dozės ir būtų nustatyta, kokie apsaugos vykdančią veiklą reikalavimai turi būti taikomi;
- (26) orlaivių įgulų narių apšvita kosmine spinduliuote turėtų būti valdoma kaip planuojamosios apšvitos situacija. Erdvėlaivių eksploatavimui turėtų būti taikoma ši direktyva, o jei ribinės dozės viršijamos, toks eksploatavimas turėtų būti valdomas kaip specialiu leidimu leista apšvita;
- (27) aplinkos tarša gali kelti pavojų žmonių sveikatai. Iki šiol Bendrijos antrinės teisės aktuose tokia tarša buvo laikoma tik gyventojų, kuriuos tiesiogiai veikia į aplinką išmestos radioaktyviosios nuotekos, apšvitos trasa. Kadangi aplinkos būklė gali turėti ilgalaikį poveikį žmonių sveikatai, reikia nustatyti aplinkos apsaugos nuo kenksmingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio politiką. Siekiant užtikrinti ilgalaikę žmonių sveikatos apsaugą, turėtų būti atsižvelgta į aplinkos kriterijus, grindžiamus tarptautiniu lygiu pripažintais moksliniais duomenimis (pavyzdžiui, paskelbtais Europos Komisijos, TRSK, Jungtinių Tautų atominės spinduliuotės poveikio mokslinio komiteto, Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA);
- (28) svarbios technologinės ir mokslinės permainos medicinos srityje lėmė gerokai padidėjusią pacientų apšvitą. Šiuo atžvilgiu direktyvoje turėtų būti pabrėžtas poreikis pateikti medicininę apšvitą, įskaitant simptomų neturinčių asmenų apšvitą, ir turėtų būti sugriežtinti reikalavimai, susiję su informacija, kuri turi būti suteikta pacientams, atliekant medicininę procedūrą patiriamų dozių registravimu ir pranešimu apie jas, diagnostikos atskaitos lygių naudojimui ir dozių registravimo įtaisų prieinamumui. Reikėtų pažymėti, kad remiantis Pasaulio sveikatos organizacija sveikatos sąvoka suprantama kaip sąvoka, apimanti asmens fizinę, psichinę ir socialinę gerovę, o ne žyminti tik ligos ar negalios nebuvimą;
- (29) siekiant užtikrinti tinkamą pacientų, kuriems taikomos spindulinės diagnostikos ir spindulinės terapijos medicininės procedūros, apsaugą itin svarbu garantuoti visų su medicinine apšvita susijusių specialistų aukštą kompetencijos lygį ir aiškiai apibrėžti pareigas ir užduotis. Tai taikoma gydytojams, odontologams ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams, galintiems priimti klinikinę

⁽¹⁾ 1990 m. vasario 21 d. Komisijos rekomendacija 90/143/Euratomas dėl gyventojų apsaugos nuo radono apšvitos patalpose (OL L 80, 1990 3 27, p. 26).

atsakomybę už individualiąją medicininę apšvitą, medicinos fizikams ir kitiems specialistams, kurių veikla yra susijusi su praktiniais medicininės radiologijos procedūrų aspektais, pavyzdžiui, radiotechnologams ir spindulinės diagnostikos medicinos, branduolinės medicinos ir spindulinės terapijos srities techniniam personalui;

- (30) nuolatinį rūpestį kelia atsitiktinė ir nenumatytoji medicininė apšvita. Kadangi pagal Tarybos direktyvą 93/42/EEB ⁽¹⁾ reikalaujama vykdyti medicinos prietaisų priežiūrą po pateikimo rinkai, radiacinės saugos srityje kompetentinga valdžios institucija turi užtikrinti atsitiktinės ir nenumatytosios medicininės apšvitos prevenciją ir vykdyti tolesnius veiksmus susidarius tokiai apšvitai. Šiuo atžvilgiu turėtų būti pabrėžiama kokybės užtikrinimo programų, įskaitant su spinduline terapija susijusios rizikos tyrimą, svarba siekiant išvengti tokių incidentų; turėtų būti reikalaujama tokius atvejus įregistruoti, apie juos pranešti, atlikti jų analizę ir imtis taisomųjų veiksmų;
- (31) veterinarijos veikloje vaizdai gauti vis dažniau naudojami rentgeno spinduliai, tuo tikslu pasitelkiant naudotą įrangą, kuri jau buvo naudota medicinos sektoriuje. Ypač didesnių gyvūnų atveju arba gyvūnams skiriant radioaktyviųjų preparatų, esama didelės rizikos, kad bus patirta didelė profesinė apšvita ir kad apšvita patirs lydin tieji asmenys. Dėl to reikia teikti tinkamą informaciją veterinarijos gydytojams bei jų personalui ir juos atitinkamai mokyti;
- (32) Direktyvoje 97/43/Euratomas nustatytos vadinamosios „medicininės teisinės“ apšvitos procedūros dabar aiškiai apibrėžtos kaip sąmoninga asmenų apšvita kitais nei medicinos tikslais arba kaip „nemedicininė apšvita vaizdo gavimo tikslais“. Šių rūšių veiklai turi būti taikoma tinkama reguliuojamoji kontrolė; ji turėtų būti pagrįdžiama taip pat, kaip medicininė apšvita. Tačiau, viena vertus procedūroms, kurių metu medicininės radiologijos įranga yra naudojama, ir, kita vertus, procedūroms, kurių metu tokia įranga nėra naudojama, reikia taikyti skirtingus požiūrius. Bendrai, turėtų būti taikomos gyventojų apšvitos metinės ribinės dozės ir jas atitinkančios apribotos dozės;
- (33) turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės tam tikroms veiklos rūšims, susijusioms su jonizuojančiosios spindulių keliamu pavojumi, taikytų reguliuojamosios kontrolės sistemą arba uždraustų tam tikrų rūšių veiklą;
- (34) siekiant taikyti radiacinės saugos principus vartojimo gaminių atžvilgiu reikia, kad veiklos rūšių reguliuojamoji kontrolė būtų pradėdama taikyti gaminių kūrimo ir gamybos etapu arba importuojant tokius gaminius. Todėl vartojimo gaminių gamyba arba importas turėtų būti reguliuojami ir turėtų būti nustatytos konkrečios procedūros, kad būtų sudarytos sąlygos laiku pagrįsti

numatomą vartojimo gaminių naudojimą, taip pat sudarytos sąlygos patikrinti, ar šiam naudojimui reguliuojamoji kontrolė gali būti netaikoma. Kai toks vertinimas turėtų būti tęsiamas valstybėje narėje, kurioje vykdoma tokių rūšių veikla, valstybės narės turėtų apie tai vieną kitą informuoti, kad jos galėtų paprašyti atitinkamų įmonių suteikti susijusią informaciją ir pačios atlikti įvertinimą;

- (35) turėtų būti toliau draudžiama į tam tikrų kategorijų vartojimo gaminius sąmoningai dėti radioaktyviųjų cheminių medžiagų, tačiau reikia patikslinti, kad tai taikoma ir tokių gaminių aktyvavimui švitinimu, nedarant poveikio galiojantiems teisės aktams, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 1999/2/EB ⁽²⁾;
- (36) valstybėms narėms turėtų būti naudinga taikyti laipsnišką požiūrį į reguliuojamąją kontrolę, kuri turėtų būti proporcinga dėl tam tikrų rūšių veiklos kylančios apšvitos dydžiui ir tikimybei, taip pat turėtų būti proporcinga poveikiui, kurį reguliuojamoji kontrolė gali daryti mažinant tokią apšvitą ar didinant įrenginių saugą;
- (37) naudinga taikyti tokias pačias aktyvumo koncentracijos vertes siekiant vykdomai veiklai netaikyti reguliuojamosios kontrolės ir nebekontroliuoti medžiagų, susidarantių leidžiamos veiklos metu. Atlikus išsamią peržiūrą nuspręsta, kad TATENA dokumente „Tikslinio neįtraukimo, nereguliavimo ir nebekontroliavimo koncepcijų naudojimas“ ⁽³⁾ rekomenduojamas vertes galima taikyti kaip nustatytąsias nereguliavimo vertes, kuriomis pakeičiamos Direktyvos 96/29/Euratomas I priede nustatytos aktyvumo koncentracijos vertės, ir kaip bendruosius nebekontroliavimo aktyvumo lygius, kuriais pakeičiamos Radiacinės saugos leidinyje Nr. 122 ⁽⁴⁾ Komisijos rekomenduotos vertės;
- (38) valstybės narės galėtų suteikti specialią išimtį, pagal kurią nebūtų reikalaujama gauti autorizaciją tam tikrų rūšių veiklai, kurią vykdančios viršijamos nereguliavimo vertės;
- (39) konkretūs nebekontroliavimo lygiai ir atitinkamos Komisijos gairės ⁽⁵⁾ tebėra svarbios priemonės valdant didelius medžiagų kiekius, susidarantius išmontuojant licencijuotus įrenginius;

⁽²⁾ 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo (OL L 66, 1999 3 13, p. 16).

⁽³⁾ 2004 m. TATENA Saugos standartų leidinys RS-G-1.7 „Tikslinio neįtraukimo, nereguliavimo ir nebekontroliavimo koncepcijų naudojimas“.

⁽⁴⁾ Radiacinė sauga 122: Nebekontroliavimo ir nereguliavimo koncepcijų praktinis naudojimas.

⁽⁵⁾ Radiacinė sauga 89: Rekomenduojami radiacinės saugos kriterijai, taikomi išmontavus branduolinius įrenginius atgautų metalų antriniam perdirbimui; Radiacinė sauga 113: Rekomenduojami radiacinės saugos kriterijai, taikomi išmontavus branduolinius įrenginius liekantiems pastatams ir susidarantioms nuolaužoms, netaikant kontrolės reikalavimų, Radiacinė sauga 122: Praktinis nebekontroliavimo ir nereguliavimo koncepcijų naudojimas.

⁽¹⁾ 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 93/42/EEB dėl medicinos prietaisų (OL L 169, 1993 7 12, p. 1).

- (40) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad komandiruotiems darbuotojams būtų suteikta tokia pati apsauga kaip apšvitą patiriantiems darbuotojams, įdarbintiems veiklą su spinduliuotės šaltiniais vykdančios įmonės. Direktyvoje 90/641/Euratomas nustatytų konkrečių komandiruotiems darbuotojams taikomų priemonių aprėptis turėtų būti išplėsta įtraukiant ir darbą stebimosiose zonose;
- (41) avarinės apšvitos situacijų valdymo srityje dabartinis intervencijos lygiais pagrįstas požiūris turėtų būti pakeistas išsamesne sistema, apimančia galimų avarinės apšvitos situacijų įvertinimą, bendrąją avarių valdymo sistemą, avarių likvidavimo planus ir iš anksto numatytas kiekvieno tikėtino įvykio valdymo strategijas;
- (42) nustačius atskaitos lygius avarinės ir esamosios apšvitos situacijose galima apsaugoti asmenis ir į kitus visuomeninius kriterijus atsižvelgti taip pat, kaip į ribines dozes ir apribotą dozes planuojamosios apšvitos situacijų atvejų;
- (43) siekiant veiksmingai valdyti tarpvalstybinių padarinių turinčią avarinę situaciją, būtina stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą pasirėngimo avarijoms planavimo ir avarių likvidavimo srityje;
- (44) kadangi Tarybos sprendime 87/600/Euratomas ⁽¹⁾ nustatyta, kad įvykus avarijai valstybės narės ir Komisijai turi skubiai pasikeisti informacija, reikia nustatyti keitimosi informacija, kuriam netaikomas šis sprendimas, tvarką, kad būtų galima bendradarbiauti su visomis kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis valstybėmis, kurios gali būti susijusios su tokia avarija arba kurioms tokia avarija gali turėti poveikio;
- (45) atsižvelgusios į naują TRSK leidinį Nr. 103, TATENA, Pasaulio sveikatos organizacija, Maisto ir žemės ūkio organizacija, Tarptautinė darbo organizacija, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Branduolinės energijos agentūra ir Amerikos sveikatos organizacija patikslino tarptautinius pagrindinius saugos standartus, o Komisija pranešė Tarptautinei atominės energijos agentūrai apie savo 2012 m. rugpjūčio 6 d. sprendimą taip pat paremti šį dokumentą Europos atominės energijos bendrijos vardu;
- (46) turi būti aiškiai apibrėžtas nacionalinių tarnybų ir ekspertų, dalyvaujančių užtikrinant radiacinės saugos techninių ir praktinių aspektų valdymą remiantis aukšto lygio kompetencija, vaidmuo ir pareigos. Šioje direktyvoje turėtų būti aiškiai skiriami atskiri tarnybų ir ekspertų vaidmenys ir pareigos neužkertant kelio galimybei nacionalinės teisės aktuose nustatyti pareigų grupavimą arba pavesti konkrečioms ekspertams pareigas, susijusias su konkrečiomis techninėmis ir praktinėmis radiacinės saugos užduotimis;
- (47) Komisijos rekomendacijoje 2004/2/Euratomas ⁽²⁾ buvo nustatyta standartinė informacija, kurią reikia nurodyti teikiant duomenis apie iš atominų elektrinių ir panaudoto branduolinio kuro perdirbimo gamyklų išmetamas medžiagas, perduodant duomenis Komisijai pagal Euratomo sutarties 36 straipsnį;
- (48) valstybės narės turėtų nustatyti tikslus išmetimo į aplinką leidimų išdavimo ir į aplinką išmetamų medžiagų stebėsenos reikalavimus. Duomenų apie iš atominų elektrinių ir panaudoto branduolinio kuro perdirbimo gamyklų į aplinką išmetamas medžiagas teikimas kompetentingai valdžios institucijai turėtų būti grindžiamas standartine informacija;
- (49) pagal Euratomo sutarties 35 straipsnį valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegta atitinkama stebėsenos programa, kuri stebėtų radioaktyvumo lygį aplinkoje. Pagal Euratomo sutarties 36 straipsnį valstybės narės tokios stebėsenos rezultatus perduoda Komisijai. Ataskaitų teikimo pagal Euratomo sutarties 36 straipsnį reikalavimus Komisija paaiškino Rekomendacijoje 2000/473/Euratomas ⁽³⁾;
- (50) Tarybos reglamentu (ES) Nr. 333/2011 ⁽⁴⁾ nustatomi kriterijai, pagal kuriuos tam tikrų rūšių metalo laužas nebelaikomas atliekomis pagal 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB ⁽⁵⁾. Reikia imtis priemonių, kad būtų išvengta atsitiktinio paliktųjų šaltinių lydymosi, taip pat užtikrinta iš branduolinių įrenginių, pavyzdžiui, juos išmontuojant, išleidžiamų metalų atitiktis, kad jie atitiktų nebekontroliavimo kriterijus;
- (51) Direktyvą 2003/122/Euratomas reikėtų iš dalies keisti, kad būtų išplėsta tam tikrų reikalavimų taikymo sritis įtraukiant visus radioaktyviuosius šaltinius. Išlieka neišspręstos problemos dėl paliktųjų šaltinių ir yra pasitaikę pavojingų atvejų, kai iš trečiųjų valstybių importuojamas užterštas metalas. Todėl turėtų būti nustatytas reikalavimas pranešti apie incidentus, susijusius su paliktais šaltiniais arba metalo užteršimu. Taip pat svarbu suderinti lygius, kuriuos viršijus šaltinis laikomas didelio aktyvumo uždaruoju šaltiniu, su TATENA nustatytais lygiais;

⁽¹⁾ 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas 87/600/Euratomas dėl Bendrijoje nustatomos skubaus pasikeitimo informacija radiacinės avarijos atveju tvarkos (OL L 371, 1987 12 30, p. 76).

⁽²⁾ 2003 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija 2004/2/Euratomas dėl standartinės informacijos apie iš įprastu režimu veikiančių branduolinės energijos reaktorių ir panaudoto branduolinio kuro perdirbimo gamyklų į aplinką išmetamų radioaktyviųjų oru skindančių ir skystų medžiagų (OL L 2, 2004 1 6, p. 36).

⁽³⁾ OL L 191, 2000 7 27, p. 37.

⁽⁴⁾ 2011 m. kovo 31 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 333/2011, kuriuo nustatomi kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, kada tam tikrų rūšių metalo laužas nebelaikomas atliekomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB (OL L 94, 2011 4 8, p. 2).

⁽⁵⁾ OL L 312, 2008 11 22, p. 3.

- (52) pagal Euratomo sutarties 106a straipsnio 3 dalį, remiantis Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatomis priimti teisės aktai neturėtų nukrypti nuo šios direktyvos nuostatų ir atitinkamai pagrįstumo bei optimizavimo principai turėtų būti taikomi konkrečiai medicinos prietaisams ir statybos produktams, kurie žymimi ženklu CE;
- (53) remdamosi 2011 m. rugsėjo 28 d. bendru valstybių narių ir Komisijos politiniu pareiškimu dėl aiškinamųjų dokumentų, valstybės narės išpareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti pagrįstais atvejais vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (54) Direktyva 96/29/Euratomas ir ją papildančios direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas turėtų būti panaikintos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR TAIKOMO SRITIS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomi asmenų, kurie patiria profesinę, medicininę ir gyventojų apšvitą, sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamų pavojų vienodi pagrindiniai saugos standartai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma bet kuriai planuojamosios, esamosios arba avarinės apšvitos situacijai, susijusiai su apšvitos jonizuojančiąja spinduliuote rizika, į kurią negalima nekreipti dėmesio vertinant radiacinės saugos požiūriu arba aplinkos požiūriu atsižvelgiant į ilgalaikę žmonių sveikatos apsaugą.

2. Ši direktyva visų pirma taikoma:

- a) radioaktyviųjų medžiagų gamybai, perdirbimui, tvarkymui, šalinimui, naudojimui, saugojimui, laikymui, transportavimui, importui į Bendriją ir eksportui iš Bendrijos;
- b) elektros įrangos, kuri skleidžia jonizuojančiąją spinduliuotę ir kurią sudarančių komponentų naudojamo potencialų skirtumo vertė viršija 5 kilovoltus (kV), gamybai ir eksploatavimui;

c) žmogaus veiklai, kurią vykdant naudojami gamtinės spinduliuotės šaltiniai, dėl kurių labai padidėja darbuotojų arba gyventojų apšvita, visų pirma:

i) orlaivio ir erdvėlaivio eksploatavimui – kiek tai susiję su įgulos apšvita;

ii) medžiagų, turinčių gamtinės kilmės radionuklidų, perdirbimui;

d) darbuotojų arba gyventojų apšvitai radonu patalpose, statybinių medžiagų sukeltai išorinei apšvitai ir ilgalaikės apšvitos, kuri kilo dėl avarijos ar ankstesnės žmogaus veiklos padarinių, atvejams;

e) pasirengimui avarinės apšvitos situacijoms, kai atsižvelgiant į jas daroma išvada, kad būtina imtis priemonių siekiant apsaugoti gyventojų arba darbuotojų sveikatą, šių situacijų likvidavimui ir valdymui.

3 straipsnis

Direktyvos netaikymas

Ši direktyva netaikoma:

- a) natūralaus lygio spinduliuotės, kurią skleidžia, pavyzdžiui, radionuklidai, esantys žmogaus kūne, ir kosminės spinduliuotės žemės paviršiuje nulemtai apšvitai;
- b) gyventojų arba darbuotojų, išskyrus orlaivių ar erdvėlaivių įgulas, apšvitai kosmine spinduliuote skrydžio orlaiviu ar erdvėlaiviu metu;
- c) apšvitai žemės paviršiuje, kurią skleidžia radionuklidai, esantys nepažeistoje žemės plutoje.

II SKYRIUS

APIBRĖŽTYS

4 straipsnis

Apibrėžtys

Šios direktyvos taikymo tikslais, vartojamos šios apibrėžtys:

- 1) sugertoji dozė (D) – sugertoji spinduliuotės energija masės vienetui

$$D = \frac{d\bar{E}}{dm}$$

kur:

$d\bar{E}$ yra tūriniame elemente esančiai medžiagai jonizuojančiosios spinduliuotės perduota vidutinė energija,

dm yra šiame tūriniame elemente esančios medžiagos masė.

Šioje direktyvoje sugertoji dozė nurodo audinio ar organo gautos dozės vidurkį. Sugertosios dozės matavimo vienetas yra grėjus (Gy); vienas grėjus atitinka vieną džaulį kilogramui: $1 \text{ Gy} = 1 \text{ J kg}^{-1}$;

- 2) greitintuvas – aparatas ar įrenginys, kuriuose pagreitinamos dalelės, skleidžiant jonizuojančiąją spinduliuotę, kurios energija viršija 1 megaelektronvoltą (MeV);
- 3) atsitiktinė apšvita – asmenų, išskyrus avarijas likviduojančius darbuotojus, apšvita įvykus avarijai;
- 4) aktyvavimas – stabilios būsenos nuklido pavertimo radionuklidu procesas, švitinant dalelėmis ar aukštos energijos fotonais medžiagą, kurios sudėtyje jis yra;
- 5) aktyvumas (A) – tam tikros energinės būsenos radionuklidų kiekio aktyvumas (A) per nustatytą laiką. Jis yra dN dalmuo iš dt ; kur dN yra numatytoji branduolinių virsmų iš šios energinės būsenos vertė per trukmę dt :

$$A = \frac{dN}{dt}$$

Aktyvumo matavimo vienetas yra bekerelis (Bq);
- 6) praktikantas – įmonėje mokomas arba lavinamas asmuo, siekiant jam suteikti konkrečią kvalifikaciją;
- 7) autorizacija – veiklos registravimas arba licencijavimas;
- 8) bekerelis (Bq) – specialus aktyvumo matavimo vienetas. Vienas bekerelis yra lygus vienam branduoliniam virsmui per sekundę: $1 \text{ Bq} = 1 \text{ s}^{-1}$;
- 9) statybinė medžiaga – bet kuris statybos produktas, skirtas visam laikui integruoti į statinį ar jo dalis; jo savybės daro poveikį statinio savybėms jame esančių asmenų apšvita jonizuojančiąja spinduliuote atžvilgiu;
- 10) slaugytojai ir globėjai – asmenys, sąmoningai bei savanoriškai patiriantys jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitą dėl to, kad padeda medicininę apšvitą patiriantiems ar ją patyrusiems asmenims juos slaugydami ir globodami, kai ši veikla nėra jų profesinės veiklos dalis;
- 11) nebekontroliavimo lygiai – kompetentingos valdžios institucijos ar nacionalinės teisės aktuose nustatytos ir aktyvumo koncentracija išreikštos vertės, kurias atitinkančioms

ar žemesnių verčių medžiagoms, gautoms vykdant bet kurios rūšies veiklą, apie kurią privalo būti pranešta arba kuriai turi būti gauta autorizacija, galima netaikyti šios direktyvos reikalavimų;

- 12) klinikinis auditas – sistemingas medicininės radiologijos procedūrų tikrinimas arba peržiūra siekiant gerinti pacientų priežiūros kokybę ir rezultatus atliekant struktūrinę peržiūrą, kai medicininės radiologijos veikla, procedūros ir rezultatai lyginami su sutartais gerų medicininės radiologijos procedūrų standartais, taip pat atitinkamais atvejais veiklą modifikuojant ir prireikus taikant naujus standartus;
- 13) klinikinė atsakomybė – gydytojo atsakomybė už individualią medicininę apšvitą, tai yra, už: pagrįstumą, optimizavimą, klinikinį rezultatų įvertinimą, prireikus bendradarbiavimą su kitais specialistais ir darbuotojais dėl praktinių medicininės radiologijos procedūrų aspektų, prireikus informacijos apie anksčiau atliktus tyrimus gavimą, turimos medicininės radiologijos informacijos ir (arba) įrašų pateikimą kitiems gydytojams ir (arba) paskyrėjams, kaip reikalaujama, taip pat atitinkamais atvejais informacijos apie jonizuojančiosios spinduliuotės keliamą riziką teikimą pacientams ir kitiems susijusiems asmenims;
- 14) kaupiamoji efektinė dozė ($E(t)$) – organe arba audinyje dėl jo organizmą patekusių radionuklidų susikaupusių lygiaverčių dozių $H_T(t)$ suma, kiekviena dozė padauginus iš audinio atitinkamo svorinio daugiklio w_T . Ji nustatoma pagal šią formulę:

$$E(t) = \sum_T w_T H_T(t)$$

Apibrėžiant $E(t)$, t yra integravimo laikotarpis metais (nurodant metų skaičių). Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šioje direktyvoje nurodytų ribinių dozių, t yra 50 metų laikotarpis po radionuklidų patekimo į organizmą suaugusiųjų atveju, o kūdikių ir vaikų atveju – laikotarpis iki 70 metų amžiaus. Kaupiamosios efektinės dozės matavimo vienetas yra sivertas (Sv);
- 15) kaupiamoji lygiavertė dozė ($H_T(t)$) – lygiavertės dozės galios (audinyje ar organe T), kurią gaus asmuo radionuklidams patekus į jo organizmą, integralas laikui bėgant (t).

Ji nustatoma pagal šią formulę:

$$H_T(t) = \int_{t_0}^{t_0+t} \dot{H}_T(t) dt$$

kai radionuklidai patenka į organizmą laiku t_0 , kur

$\dot{H}_T(t)$ yra atitinkama lygiavertės dozės galia (organe ar audinyje T) laiku t,

t – laikas, kurio metu atliekamas integravimas.

Apibrėžiant $H_T(\tau)$, τ yra integravimo laikotarpis metais (nurodant metų skaičių). Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šioje direktyvoje nurodytų ribinių dozių, τ yra 50 metų laikotarpis suaugusiųjų atveju, o kūdikių ir vaikų atveju – laikotarpis iki 70 metų amžiaus. Kaupiamosios lygiavertės dozės matavimo vienetas yra sivertas (Sv);

- 16) kompetentinga valdžios institucija – valstybių narių paskirta teisinius įgaliojimus šios direktyvos tikslais turinti valdžios institucija ar valdžios institucijų sistema;
- 17) vartojimo gaminys – prietaisas ar gaminys, į kurį yra sąmoningai įdėtas arba aktyvavimo būdu pagamintas vienas ar daugiau radionuklidų, arba kuris generuoja jonizuojančiąją spinduliuotę ir kuris gali būti parduotas arba pateiktas gyventojams, po pardavimo netaikant specialios priežiūros arba reguliuojamosios kontrolės;
- 18) tarša – nenumatytas ar nepageidaujamas radioaktyviųjų cheminių medžiagų buvimas ant paviršių ar kietosiose medžiagose, skysčiuose, dujose arba ant žmogaus kūno;
- 19) kontroliuojamoji zona – zona, kurioje taikomos specialios taisyklės, siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės ar užkirsti kelią radioaktyviosios taršos plitimui ir pateikimas į kurią yra kontroliuojamas;
- 20) diagnostiniai atskaitos lygiai – medicininės spindulinės diagnostikos ar intervencinės radiologijos veikloje naudojami dozių lygiai arba radiofarmakologinių preparatų atveju – aktyvumo lygiai, nustatyti plačiai naudojamoms įrangos rūšims, naudojamoms standartinio dydžio pacientų ar standartinio dydžio fantomų tyrimams;
- 21) panaudotas šaltinis – uždarasis šaltinis, kuris jau nenaudojamas ir kurio neketinama naudoti veiklai, kuri buvo autorizuota, tačiau kuris ir toliau turi būti saugiai tvarkomas;
- 22) apribotoji dozė – apribojimas, nustatytas kaip numatoma viršutinė individualių dozių riba, naudojamas siekiant apibrėžti galimas pasirinktis, kurios svarstomos tam tikro spinduliuotės šaltinio planuojamosios apšvitos situacijoje optimizavimo proceso metu;
- 23) ribinė dozė – asmens patiriamos efektinės dozės (kai taikytina – kaupiamosios efektinės dozės) ar lygiavertės dozės nustatytu laikotarpiu vertė, kuri negali būti viršyta;
- 24) dozimetrijos tarnyba – institucija ar asmuo, kompetentinga kalibruoti individualiuosius dozimetrus, nuskaityti ar aiškinti jų duomenis, arba matuoti radioaktyvumą žmogaus

kūne ar biologiniuose ėminiuose, arba vertinti dozes ir kurių kompetenciją imtis veiksmų šioje srityje yra pripažinusi kompetentinga valdžios institucija;

- 25) efektinė dozė (E) – visų kūno audinių ir organų išorinės bei vidinės apšvitos nulemtų lygiavertė dozių, padaugintų iš svorinių daugiklių, suma. Ji apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$E = \sum_T w_T H_T = \sum_T w_T \sum_R w_R D_{T,R}$$

kur:

$D_{T,R}$ – audinio arba organo T dėl spinduliuotės R patirta vidutinė sugertoji dozė,

w_R – svorinis spinduliuotės daugiklis ir

w_T – svorinis audinio arba organo T daugiklis.

Atitinkamos w_T ir w_R vertės nurodytos II priede. Efektinės dozės vienetas yra sivertas (Sv).

- 26) avarija – neįprasta situacija ar įvykis, susijęs su spinduliuotės šaltiniu, dėl kurio būtina imtis skubių veiksmų siekiant sumažinti didelius neigiamus padarinius žmonių sveikatai ir saugai, gyvenimo kokybei, nuosavybei ar aplinkai arba pavojų, dėl kuro galėtų kilti tokių didelių neigiamų padarinių;
- 27) avarinės apšvitos situacija – dėl avarijos susidariusi apšvitos situacija;
- 28) avarijų valdymo sistema – teisinė arba administracinė sistema, pagal kurią nustatytos su avarine parengtumi ir avarijų likvidavimu susijusios pareigos, ir sprendimų priėmimo susidarius avarinės apšvitos situacijai tvarka;
- 29) avarinė profesinė apšvita – apšvita, kurią avarinės apšvitos situacijoje patiria avariją likviduojantis darbuotojas;
- 30) avarijų likvidavimo planas – tinkamo reagavimo susidarius avarinės apšvitos situacijai planavimo priemonės, parengtos remiantis tikėtiniais įvykiais ir susijusiais scenarijais;
- 31) avariją likviduojantis darbuotojas – bet kuris nustatytus veiksmus avarinės situacijos metu atliekantis asmuo, kuris gali būti veikiamas apšvitos, kai jis imasi avarijos likvidavimo veiksmų;

- 32) aplinkos stebėsena – išorinės dozės galios, nulemtos radioaktyviųjų cheminių medžiagų aplinkoje, matavimas arba radionuklidų koncentracijos aplinkos terpėse matavimas;
- 33) lygiavertė dozė (H_T) – audinio ar organo T sugertoji dozė, padauginta iš svorinio daugiklio, priklausančio nuo spinduliuotės R tipo ir kokybės; Ji nustatoma pagal šią formulę:
- $$H_{T,R} = w_R D_{T,R},$$
- kur:
- $D_{T,R}$ – audinio arba organo T dėl spinduliuotės R patirta vidutinė sugertoji dozė,
- w_R – svorinis spinduliuotės daugiklis.
- Jeigu spinduliuotės lauką sudaro tipai ir energijos, kurių w_R vertės yra skirtingos, bendra lygiavertė dozė H_T nustatoma pagal šią formulę:
- $$H_T = \sum_R w_R D_{T,R}$$
- w_R vertės nurodytos II priedo A dalyje. Lygiavertės dozės matavimo vienetas yra sivertas (Sv);
- 34) nereguliavimo lygis – kompetentingos valdžios institucijos ar teisės aktuose nustatyta ir aktyvumo koncentracija ar bendruoju aktyvumu išreikšta vertė, kurią atitinkančių ar žemesnių verčių spinduliuotės šaltiniui netaikomas reikalavimas apie jį pranešti ar jam gauti autorizaciją;
- 35) esamosios apšvitos situacija – apšvitos situacija, kuri jau yra, kai turi būti priimtas sprendimas dėl jos kontrolės, ir dėl kurios nebūtina ar jau nebūtina imtis skubių priemonių;
- 36) apšvitą patiriantis darbuotojas – savarankiškai dirbantis ar darbdavio pasamdytas asmuo, kuris patiria apšvitą darbo metu vykdydamas šia direktyva reguliuojamą veiklą ir kuris gali gauti dozes, viršijančias bet kurią iš nustatytų gyventojų apšvitos ribinių dozių;
- 37) apšvita – procesas, kurio metu apšvitinama jonizuojančiąja spinduliuote arba būseną, kurios metu patiriama apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, kurią skleidžia šaltinis, esantis kūno išorėje (išorinė apšvita) arba viduje (vidinė apšvita);
- 38) galūnės – plaštakos, dilbiai, pėdos ir kulkšny;
- 39) žala sveikatai – apšvitos paveiktų gyventojų gyvenimo trukmės sutrumpėjimas ir jo kokybės pablogėjimas, be kita ko, dėl audinių reakcijos, onkologinių ligų ir sunkių genetinių sutrikimų;
- 40) prevencinis sveikatos tikrinimas – gyventojų rizikos grupių sveikatos tikrinimas medicininės radiologijos įranga, siekiant iš anksto diagnozuoti susirgimus;
- 41) didelio aktyvumo uždarasis šaltinis – uždarasis šaltinis, kuriame esančio radionuklido aktyvumas yra lygus atitinkamai II priede nustatyti aktyvumo vertei arba ją viršija;
- 42) individualioji žala – kliniškai matomas žalingas poveikis asmenims arba jų palikuonims, pasireiškiantis iš karto arba po tam tikro laiko; pastarasis atvejis labiau susijęs su pasireiškimo galimybe, o ne neabejotinu faktų;
- 43) patikrinimas – bet kurios kompetentingos valdžios institucijos arba jos vardu atliekamas patikrinimas, siekiant įvertinti atitiktį nacionaliniams teisiniais reikalavimams;
- 44) radionuklido patekimas į organizmą – bendras iš išorės aplinkos į organizmą patenkančio radionuklido aktyvumas;
- 45) intervencinė radiologija – vaizdo gavimo rentgeno spinduliais įrangos naudojimas siekiant lengviau įvesti įtaisus į kūną ir juos ten valdyti diagnostikos ar gydymo tikslais;
- 46) jonizuojančioji spinduliuotė – energija, galinti tiesiogiai ar netiesiogiai sukurti jonus, sklindanti dalelėmis arba neilgesnėmis kaip 100 nanometrų (ne mažesnio kaip 3×10^{15} herco dažnio) elektromagnetinėmis bangomis;
- 47) licencija – kompetentingos valdžios institucijos išduotas dokumentas, leidžiantis vykdyti veiklą tame dokumente nustatytais konkrečiomis veiklos sąlygomis;
- 48) medicininė apšvita – apšvita, kurią patiria pacientai ar asmenys, neturintys ligos simptomų, kai jiems atliekamos medicininės ar odontologinės diagnostikos procedūros arba jų gydymo metu, ir kuria siekiama pagerinti jų sveikatą, taip pat apšvita, kurią patiria slaugytojai ir globėjai bei savanoriai medicininės ir biomedicininės mokslinių tyrimų metu;
- 49) medicinos fizikos ekspertas – asmuo arba jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose – grupė asmenų, kurie turi žinių, išsilavinimą ir patirties, kad galėtų imtis veiksmų ar teikti rekomendacijas klausimais, susijusiais su radiacinės fizikos taikymu medicininės apšvitos srityje, ir kurių kompetenciją šioje srityje yra pripažinusi kompetentinga valdžios institucija;
- 50) medicininės radiologijos – viskas, kas susiję su spindulinės diagnostikos bei spindulinės terapijos procedūromis ir intervencine radiologija arba kitais jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimo medicinoje atvejais planavimo, valdymo ir tikrinimo tikslais;

- 51) medicininės radiologijos įrenginys – objektas, kuriame atliekamos medicininės radiologijos procedūros;
- 52) medicininės radiologijos procedūra – bet kuri procedūra, dėl kurios susidaro medicininė apšvita;
- 53) gyventojai – asmenys, kurie gali patirti gyventojų apšvitą;
- 54) gamtinės spinduliuotės šaltinis – gamtinės, žemiškos ar kosminės kilmės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis;
- 55) nemedicininė apšvita vaizdo gavimo tikslais – bet kuri sąmoninga žmonių apšvita vaizdo gavimo tikslais, kurios pagrindinis tikslas nėra apšvitos veikiamo asmens sveikatos pagerinimas;
- 56) normalioji apšvita – tikėtina apšvita įprastomis įrenginio eksploatavimo ar veiklos (įskaitant techninę priežiūrą, patikrinimą, eksploatacijos nutraukimą) sąlygomis, įskaitant nereikšmingus incidentus, kuriuos įmanoma kontroliuoti, t. y. įprastomis eksploatavimo sąlygomis ir įvykus numatytiems įvykiams veiklos metu;
- 57) pranešimas – informacijos pateikimas kompetentingai valdžios institucijai, siekiant pranešti apie ketinimą vykdyti šios direktyvos taikymo sričiai priklausančią veiklą;
- 58) profesinė apšvita – darbuotojų, praktikantų ir studentų darbo metu patirta apšvita;
- 59) profesinės sveikatos tarnyba – sveikatos priežiūros specialistas ar įstaiga, kompetentinga atlikti apšvitą patiriančių darbuotojų medicininę priežiūrą, ir kurių kompetenciją imtis veiksmų šioje srityje yra pripažinusi kompetentinga valdžios institucija;
- 60) paliktasis šaltinis – radioaktyvusis šaltinis, kuris nėra nereguliuojamas ir kuriam nėra taikoma reguliuojamoji kontrolė, pavyzdžiui, todėl, kad jam niekada nebuvo taikyta reguliuojamoji kontrolė, arba todėl, kad jis buvo paliktas, pamestas, netinkamai padėtas, pavogtas ar kitaip perduotas negavus tinkamos autorizacijos;
- 61) komandiruotas darbuotojas – bet kuris apšvitą patiriantis darbuotojas, kurio nėra pasamdžiusi už stebimąsias ar kontroliuojamas zonas atsakinga įmonė, tačiau kuris dirba tose zonose, įskaitant praktikantus ir studentus;
- 62) planuojamosios apšvitos situacija – apšvitos situacija, kuri susidaro dėl suplanuoto spinduliuotės šaltinio eksploatavimo arba žmogaus veiklos, kuria keičiamos apšvitos trasos, ir dėl kurios susidaro arba gali susidaryti žmonių ar aplinkos apšvita. Planuojamosios apšvitos situacija gali apimti normaliąją apšvitą ir galimąją apšvitą;
- 63) galimoji apšvita – apšvita, kurios tikrai nesitikima, tačiau kuri gali kilti dėl tikimybinio pobūdžio įvykio ar įvykių sekos, įskaitant įrangos gedimus ir eksploatavimo klaidas;
- 64) praktiniai medicininės radiologijos procedūrų aspektai – fizikinis medicininės apšvitos valdymas ir visi papildomi aspektai, įskaitant medicininės radiologijos įrangos tvarkymą ir naudojimą, techninių ir fizikinių parametrų, įskaitant spinduliuotės dozes, įvertinimą, kalibravimą ir įrangos techninę priežiūrą, radiofarmakologinių preparatų paruošimą ir skyrimą bei vaizdų gavimą;
- 65) veikla – žmogaus veikla, dėl kurios gali padidėti asmenų apšvita spinduliuotės šaltinio skleidžiama spinduliuote ir kuri valdoma kaip planuojamosios apšvitos situacija;
- 66) gydytojas – gydytojas, odontologas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas, kuris gali priimti klinikinę atsakomybę už individualiąją medicininę apšvitą pagal nacionalinius reikalavimus;
- 67) perdirbimas – cheminės ar fizinės operacijos, atliekamos su radioaktyviosiomis medžiagomis, įskaitant dalių ir pirminių branduolinių medžiagų gavybą, konversiją, sodrinimą ir panaudoto branduolinio kuro pakartotinį perdirbimą;
- 68) apsaugos priemonės – priemonės, išskyrus atstatomąsias priemones, taikomos siekiant išvengti dozių arba sumažinti dozes, kurios kitu atveju galėtų būti patirtos esant avarinės apšvitos situacijai ar esamosios apšvitos situacijai;
- 69) gyventojų apšvita – asmenų apšvita, išskyrus bet kurią profesinę ar medicininę apšvitą;
- 70) kokybės laidavimas – visi planuojami ir sistemingi veiksmai, kurie būtini siekiant tinkamai užtikrinti, kad struktūra, sistema, komponentas ar procedūra veiktų tinkamai ir atitiktų sutartus standartus. Kokybės kontrolė yra kokybės laidavimo dalis;
- 71) kokybės kontrolė – veiksmų (programavimas, koordinavimas, įgyvendinimas), skirtų kokybei išlaikyti ir gerinti, rinkinys. Ji apima visų įrangos eksploatacinių charakteristikų, kurias įmanoma apibrėžti, išmatuoti ir kontroliuoti, stebėseną, vertinimą ir priežiūrą reikiamu lygiu;

- 72) spinduliuotės generatorius – jonizuojančiosios spinduliuotės, pavyzdžiui, rentgeno spindulių, neutronų, elektronų ar kitų elektrintųjų dalelių, generavimo prietaisas;
- 73) radiacinės saugos ekspertas – asmuo arba jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose – grupė asmenų, kurie turi žinių, išsilavinimą ir patirties, kurių reikia rekomendacijoms radiacinės saugos klausimais teikti, kad būtų užtikrinta veiksminga asmenų apsauga, ir kurių kompetenciją šioje srityje yra pripažinusi kompetentinga valdžios institucija;
- 74) už radiacinę saugą atsakingas pareigūnas – asmuo, turintis techninės kompetencijos radiacinės saugos klausimais, susijusiais su atitinkamos rūšies veikla, kad galėtų prižiūrėti radiacinės saugos priemonių įgyvendinimą arba šias priemones įgyvendinti;
- 75) spinduliuotės šaltinis – apšvita galintis sukelti objektas, pavyzdžiui, jonizuojančiąją spinduliuotę skleidžiantis ar radioaktyvias medžiagas išmetantis objektas;
- 76) radioaktyvioji medžiaga – medžiaga, kurios sudėtyje yra radioaktyviųjų cheminių medžiagų;
- 77) radioaktyvusis šaltinis – spinduliuotės šaltinis, kurio sudėtyje yra radioaktyvioji medžiaga, kurios radioaktyvumą siekiama panaudoti;
- 78) radioaktyvioji cheminė medžiaga – bet kuri cheminė medžiaga, kurios sudėtyje yra vienas ar daugiau radionuklidų, į kurių aktyvumą ar aktyvumo koncentraciją negalima nekreipti dėmesio vertinant radiacinės saugos požiūriu;
- 79) radioaktyviosios atliekos – dujų, skysčio arba kieto pavidalo radioaktyviosios medžiagos, kurių valstybė narė ar juridinis arba fizinis asmuo, kurio sprendimą valstybė narė pripažįsta, nenumato ar nesvarsto toliau naudoti ir kurias kaip radioaktyvias atliekas kompetentinga reguliavimo institucija reguliuoja pagal valstybės narės teisinę ir reguliavimo sistemą;
- 80) spindulinė diagnostika – tai, kas susiję su *in vivo* diagnostine branduoline medicina, jonizuojančiąją spinduliuotę naudojančia medicinos diagnostine radiologija ir odontologine radiologija;
- 81) spindulinė terapija – tai, kas susiję su spinduline terapija, įskaitant terapijos tikslais naudojamą branduolinę mediciną;
- 82) radonas – radionuklidas Rn-222 ir atitinkamai jo skilimo produktai;
- 83) radono sukelta apšvita – radono skilimo produktų sukelta apšvita;
- 84) atskaitos lygis – avarinės apšvitos situacijoje ar esamosios apšvitos situacijoje esantis efektinės dozės arba lygiavertės dozės, arba aktyvumo koncentracijos lygis, kurį viršijus laikoma, kad tolesnė apšvita dėl tos apšvitos situacijos yra neleistina, nors tai nėra riba, kurios negalima viršyti;
- 85) paskyrėjas – gydytojas, odontologas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas, kuriam pagal nacionalinius reikalavimus suteikti įgaliojimai nukreipti asmenis pas gydytoją, kad jiems būtų atliktos medicininės radiologijos procedūros;
- 86) registracija – kompetentingos valdžios institucijos dokumentu arba pagal nacionalinės teisės aktus, taikant supaprastintą procedūrą, suteikta autorizacija vykdyti veiklą nacionalinės teisės aktuose arba kompetentingos valdžios institucijos šios rūšies ar klasės veiklai nustatytais sąlygomis;
- 87) reguliuojamoji kontrolė – bet kurios formos kontrolė ar reguliavimas, taikomi žmogaus veiklai, kad būtų užtikrintas radiacinės saugos reikalavimų vykdymas;
- 88) atstatomosios priemonės – spinduliuotės šaltinio pašalinimas ar jo dydžio (t. y. aktyvumo arba kiekio) sumažinimas arba apšvitos trasų sutrikdymas ar jų poveikio sumažinimas, siekiant išvengti dozių arba sumažinti dozes, kurių kitu atveju galėtų būti gauta esamosios apšvitos situacijoje;
- 89) reprezentatyvusis asmuo – asmuo, kurio gaunama apšvitos dozė atitinka didesnės apšvitos veikiamų gyventojų dozę, išskyrus asmenis, kurie turi kraštutinių ar neįprastų įpročių;
- 90) uždarysis šaltinis – radioaktyvusis šaltinis, kuriame radioaktyvioji medžiaga yra visam laikui hermetizuota kapsulėje ar integruota kietu pavidalu, siekiant užkirsti kelią radioaktyviųjų cheminių medžiagų sklidimui įprastomis naudojimo sąlygomis;
- 91) sivertas (Sv) – specialus lygiavertės ar efektinės dozės matavimo vieneto pavadinimas. Vienas sivertas atitinka vieną džaulį kilogramui: $1 \text{ Sv} = 1 \text{ J kg}^{-1}$;
- 92) saugojimas – radioaktyviųjų medžiagų, įskaitant panaudotą kurą, radioaktyviojo šaltinio ar radioaktyviųjų atliekų laikymas įrenginyje, ketinant vėliau juos išimti;
- 93) stebimoji zona – zona, kuri yra stebima, siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės;

- 94) šaltinio konteineris – komponentų rinkinys, skirtas užtikrinti, kad uždarasis šaltinis būtų izoliuotas; jis nėra sudedamoji šaltinio dalis, o skirta gabenamam ir tvarkomam šaltiniui ekranuoti;
- 95) erdvėlaivis – žmogaus pilotuojamas orlaivis, skirtas eksploatuoti didesniame nei 100 km virš jūros lygio aukštyje;
- 96) standartinės vertės ir sąryšiai – TRSK leidinio Nr. 103 4 ir 5 skyriuose rekomenduojamos išorinės apšvitos dozių apskaičiavimo vertės ir sąryšiai ir TRSK leidinio Nr. 119 1 skyriuje rekomenduojamos vidinės apšvitos dozių apskaičiavimo vertės ir sąryšiai, įskaitant valstybių narių patvirtintus atnaujinimus. Valstybės narės gali patvirtinti konkrečių metodų naudojimą nurodytais atvejais, susijusiais su fizikinėmis ir cheminėmis radionuklidų savybėmis arba kitais apšvitos situacijų požymiais, arba apšvitos veikiamais asmenimis;
- 97) toronas – radionuklidas Rn-220 ir atitinkamais atvejais jo skilimo produktai;
- 98) įmonė – juridinis arba fizinis asmuo, pagal nacionalinę teisę teisiškai atsakingas už veiklos vykdymą, spinduliuotės šaltinį (įskaitant atvejus, kai spinduliuotės šaltinio savininkas ar turėtojas nevykdo atitinkamos žmogaus veiklos);
- 99) nenumatytoji apšvita – medicininė apšvita, kuri gerokai skiriasi nuo numatytam tikslui skirtos medicininės apšvitos.

III SKYRIUS

RADIACINĖS SAUGOS SISTEMA

5 straipsnis

Radiacinės saugos bendrieji principai

Valstybės narės nustato teisinius reikalavimus ir atitinkamą reguliuojamosios kontrolės tvarką, kurioje atspindi visoms apšvitos situacijoms taikoma radiacinės saugos sistema, grindžiama pagrįstumo, optimizavimo ir dozių ribojimo principais:

- a) pagrįstumas: sprendimai dėl veiklos vykdymo tam tikra prasme pagrindžiami, t. y. tokie sprendimai priimami ketinant užtikrinti, kad asmenų ar visuomenės iš šios veiklos gaunama nauda atsveria žalą sveikatai, kurią ji gali sukelti. Sprendimai dėl apšvitos kelio naudojimo ar keitimo esamosios ir avarinės apšvitos situacijose tam tikra prasme pagrindžiami, t. y. jie turėtų duoti daugiau naudos nei daryti žalos;
- b) optimizavimas: gyventojų arba profesinę apšvitą patiriančių asmenų radiacinė sauga optimizuojama siekiant užtikrinti, kad individualių dozių dydis, apšvitos tikimybė ir apšvitos

veikiamų asmenų skaičius būtų, kiek tai protingai įmanoma, kuo mažesnis, atsižvelgiant į dabartines technines žinias ir ekonominius bei visuomeninius veiksnius. Asmenų, kuriems taikoma medicininė apšvita, apsaugos optimizavimas taikomas individualių dozių dydžiui ir atitinka medicininę apšvitos tikslą, kaip apibūdinta 56 straipsnyje. Šis principas taikomas ne tik efektinės dozės, bet atitinkamais atvejais ir lygiaverčių dozių požiūriu, kaip atsargumo priemonė siekiant atsižvelgti į abejones dėl žalos sveikatai esant už poveikio audiniams ribines vertes žemesnėms dozėms;

- c) dozių ribojimas: planuojamosios apšvitos situacijose asmens patiriamų dozių suma neturi viršyti nustatytų profesinės apšvitos arba gyventojų apšvitos ribinių dozių. Ribinės dozės netaikomos medicininei apšvitai.

1 SKIRSNIS

Optimizavimo priemonės

6 straipsnis

Profesinės, gyventojų ir medicininės apšvitos apribotosios dozės

1. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamais atvejais numatomai apsaugai optimizuoti būtų nustatytos apribotosios dozės:

- a) profesinės apšvitos atveju apribotąją dozę kaip optimizavimo veiklos priemonę nustato įmonė, bendrą priežiūrą vykdančios kompetentingai valdžios institucijai. Komandiruočių darbuotojų atveju apribotoji dozė nustatoma bendradarbiaujant darbdaviui ir įmonei;
- b) gyventojų apšvitos atveju nustatomas individualios dozės, kurią gyventojai gauna dėl suplanuoto konkretaus spinduliuotės šaltinio eksploatavimo, apribotoji dozė. Kompetentingos valdžios institucijos užtikrina, kad apribotosios dozės atitiktų ribinę dozę, kuri yra visų dozių, kurias tas pats asmuo patiria dėl visų leidžiamų veiklos rūšių vykdymo, suma;
- c) medicininės apšvitos atveju apribotosios dozės taikomos tik slaugytojų ir globėjų bei medicininuose ir biomedicininuose moksliniuose tyrimuose dalyvaujančių savanorių apsaugai.

2. Apribotosios dozės nustatomos kaip nustatyta atitinkamu laikotarpiu patiriamos individualiosios efektinės arba lygiavertės dozės.

7 straipsnis

Atskaitos lygiai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyti avarinės ir esamosios apšvitos situacijų atskaitos lygiai. Optimizuojant apsaugą pirmenybė turi būti teikiama atskaitos lygį viršijančioms apšvitoms, o pasiekus už atskaitos lygį žemesnę apšvitos lygį optimizavimo priemonių įgyvendinimas turi būti tęsiamas.

2. Atskaitos lygių verčių pasirinkimas priklauso nuo apšvitos situacijos rūšies. Renkantis atskaitos lygius atsižvelgiama į radiacinės saugos reikalavimus ir visuomeninius kriterijus. Nustatant gyventojų apšvitos atskaitos lygius atsižvelgiama į I priede išdėstytus įvairius atskaitos lygius.

3. Esamosios apšvitos situacijų, susijusių su radono sukelta apšvita, atveju atskaitos lygiai nustatomi pagal radono koncentraciją ore, taikomą, kaip nurodyta 74 straipsnyje, gyventojams ir, kaip nurodyta 54 straipsnyje, darbuotojams.

2 SKIRSNIS

Ribinių dozių nustatymas

8 straipsnis

Apšvitą patiriančių darbuotojų amžiaus ribojimas

Valstybės narės užtikrina, kad laikantis 12 straipsnio 2 dalies jaunesniems nei 18 metų amžiaus asmenims nebūtų galima pavesti jokio darbo, kurį dirbant jie patirtų apšvitą.

9 straipsnis

Profesinės apšvitos ribinės dozės

1. Valstybės narės užtikrina, kad profesinės apšvitos ribinės dozės būtų taikomos darbuotojo dėl visų rūšių leidžiamos veiklos vykdymo patirtų metinių profesinės apšvitos dozių, radono sukeltos profesinės apšvitos darbo vietose, apie kurią turi būti pranešta pagal 54 straipsnio 3 dalį, ir kitų rūšių profesinės apšvitos, patirtos esamosios apšvitos situacijose pagal 100 straipsnio 3 dalį, sumai. Avarinei profesinei apšvitai taikomas 53 straipsnis.

2. Profesinės apšvitos ribinė efektinė dozė yra 20 mSv per bet kuriuos vienerius metus. Tačiau susiklosčius ypatingoms aplinkybėms arba nacionalinės teisės aktuose nurodytoms tam tikroms apšvitos situacijoms, kompetentinga valdžios institucija gali leisti didesnes, iki 50 mSv per vienerius metus efektingas dozes su sąlyga, kad vidutinė metinė dozė per bet kuriuos penkerius metus iš eilės, įskaitant tuos metus, kai ribinė dozė buvo viršyta, neviršija 20 mSv.

3. Be 2 dalyje nustatytų ribinių efektinių dozių, taikomos šios ribinės lygiavertės dozės:

- a) akies lęšiukui nustatoma 20 mSv per vienerius metus arba 100 mSv per bet kuriuos penkerius metus iš eilės ribinė lygiavertė dozė, taikant maksimalią 50 mSv per vienerius metus dozę, kaip nurodyta nacionalinės teisės aktuose;
- b) odai nustatoma 500 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė; ši ribinė dozė taikoma bet kurio 1 cm² ploto vidutinei metinei dozei neatsižvelgiant į apšvitos veikiamą plotą;

c) galūnėms nustatoma 500 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė.

10 straipsnis

Nėščių ir krūtimi maitinančių darbuotojų apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad negimusio vaiko apsauga būtų lygiavertė gyventojams taikomai apsaugai. Kai tik nėščia darbuotoja apie savo nėštumą praneša įmonei, o komandiruočių darbuotojos atveju – darbdaviui, laikydamiesi nacionalinės teisės aktų įmonė ir darbdavys užtikrina, kad nėščios darbuotojos darbo sąlygos būtų tokios, kad negimusio kūdikio gaunama lygiavertė dozė būtų, kiek tai protingai įmanoma, kuo mažesnė ir tikėtina, neviršys 1 mSv bent likusį nėštumo laikotarpį.

2. Kai tik darbuotoja praneša įmonei, o komandiruotos darbuotojos atveju – darbdaviui, kad ji maitina krūtimi, tokioms darbuotojoms nebepavedamas darbas, susijęs su didele radio-nuklidų patekimo į organizmą ar kūno taršos rizika.

11 straipsnis

Praktikantų ir studentų ribinės dozės

1. Valstybės narės užtikrina, kad 18 metų amžiaus ar vyresniems praktikantams ir 18 metų amžiaus arba vyresniems studentams, kurie mokymosi metu privalo dirbti su spinduliuotės šaltiniais, taikomos ribinės dozės atitiktų 9 straipsnyje nustatytas profesinės apšvitos ribines dozes.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 16–18 metų amžiaus praktikantams ir 16–18 metų amžiaus studentams, kurie mokymosi metu privalo dirbti su spinduliuotės šaltiniais, būtų taikoma 6 mSv metinė ribinė efektinė dozė.

3. Be 2 dalyje nustatytų ribinių efektinių dozių, taikomos šios ribinės lygiavertės dozės:

- a) akies lęšiukui nustatoma 15 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė;
- b) odai nustatoma 150 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė; ši ribinė dozė taikoma bet kurio 1 cm² ploto vidutinei dozei neatsižvelgiant į apšvitos veikiamą plotą;
- c) galūnėms nustatoma 150 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė.

4. Valstybės narės užtikrina, kad praktikantams ir studentams, kuriems netaikomos 1, 2 ir 3 dalių nuostatos, taikomos ribinės dozės atitiktų 12 straipsnyje nurodytas gyventojams taikomas ribines dozes.

12 straipsnis

Gyventojų apšvitos ribinės dozės

1. Valstybės narės užtikrina, kad gyventojų apšvitos ribinės dozės būtų taikomos visai apšvitai, kurią gyventojas patiria per metus dėl visų rūšių leidžiamos veiklos.
2. Valstybės narės nustato 1 mSv metinę gyventojų apšvitos ribinę efektinę dozę.
3. Be 2 dalyje nurodytos ribinės dozės, taikomos šios ribinės lygiavertės dozės:
 - a) akies lęšiukui nustatoma 15 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė;
 - b) odai nustatoma 50 mSv metinė ribinė lygiavertė dozė; ši ribinė dozė taikoma bet kurio 1 cm² odos ploto vidutinei dozei neatsižvelgiant į apšvitos veikiamą plotą.

13 straipsnis

Efektinės ir lygiavertės dozių apskaičiavimas

Efektinėms ir lygiavertėms dozėms apskaičiuoti naudojamos atitinkamos standartinės vertės ir sąryšiai. Išorinei spinduliuotei apskaičiuoti naudojami TRSK leidinio Nr. 116 2.3 skirsnyje nustatyti veikloje naudojami kiekiai.

IV SKYRIUS

ŠVIETIMO, MOKYMO IR INFORMAVIMO RADIACINĖS SAUGOS KLAUSIMAIS REIKALAVIMAI

14 straipsnis

Bendrosios pareigos, susijusios su švietimu, mokymu ir informacijos teikimu

1. Valstybės narės nustato atitinkamą teisinę ir administracinę sistemą, kad būtų užtikrintas radiacinės saugos švietimo, mokymo ir informavimo teikimas visiems asmenims, kurių atliekamoms pareigoms reikalingos konkrečios radiacinės saugos žinios. Mokymas ir informavimas turi būti atliekamas periodiškai ir pagrindžiamas dokumentais.
2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi priemonių švietimo, mokymo ir perkvalifikavimo vykdymui, kas sudarytų sąlygas radiacinės saugos ekspertų ir medicinos fizikos ekspertų, taip pat profesinių sveikatos tarnybų ir dozimetrijos tarnybų pagal vykdomos veiklos sritį pripažinimui.
3. Valstybės narės gali imtis priemonių švietimui, mokymui ir perkvalifikavimui nustatyti, kas sudarytų sąlygas asmenų, atsakingų už radiacinę saugą, pripažinimui, jei toks pripažinimas numatytas nacionalinės teisės aktuose.

15 straipsnis

Apšvitą patiriančių darbuotojų mokymas bei informavimas

1. Valstybės narės reikalauja, kad apšvitą patiriančius darbuotojus įmonė informuotų apie:
 - a) su jų darbu susijusią spinduliuotės keliamą riziką sveikatai;
 - b) bendrąsias radiacinės saugos procedūras ir atsargumo priemones, kurios turi būti taikomos;
 - c) radiacinės saugos procedūras ir atsargumo priemones, susijusias su veiklos ir darbo sąlygomis, apskritai veiklos ir kiekvienos rūšies darbo vietos, į kurią jie gali būti paskirti, ar užduočių, kurios gali būti jiems pavestos, atžvilgiu;
 - d) atitinkamas avarijų likvidavimo planų ir procedūrų dalis;
 - e) techninių, medicinos ir administracinių reikalavimų laikymosi svarbą.

Komandiruotų darbuotojų atveju darbdavys užtikrina, kad būtų pateikta informacija pagal a, b ir e punktų reikalavimus.

2. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, o komandiruotų darbuotojų atveju – darbdavys, informuotų apšvitą patiriančias darbuotojas apie ankstyvo pranešimo apie nęstumą svarbą atsižvelgiant į negimusiam kūdikiui gresiančią apšvitos riziką.
3. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, o komandiruotų darbuotojų atveju – darbdavys informuotų apšvitą patiriančias darbuotojas apie pranešimo apie ketinimą krūtimi maitinti kūdikį svarbą atsižvelgiant į krūtimi maitinamam kūdikiui gresiančią apšvitos riziką radionuklidams patekus į organizmą ar užteršus kūną.
4. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, o komandiruotų darbuotojų atveju – darbdavys, suteikia apšvitą patiriantiems darbuotojams tinkamas mokymo ir informavimo radiacinės saugos srityje programas.
5. Valstybės narės reikalauja, kad už didelio aktyvumo uždaruosius šaltinius atsakinga įmonė, be 1, 2, 3 ir 4 dalyse nurodyto radiacinės saugos informavimo ir mokymo, užtikrintų, kad į šį mokymą būtų įtraukti konkretūs didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių saugaus valdymo ir kontrolės reikalavimai siekiant atitinkamus darbuotojus tinkamai parengti visiems įvykiams, kurie turi įtakos radiacinei saugai. Informuojant ir mokant darbuotojus ypač daug dėmesio skiriama būtiniesiems saugos reikalavimams ir pateikiama konkreti informacija apie galimus tinkamos didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių kontrolės praradimo padarinius.

16 straipsnis

Darbuotojų, kurie gali susidurti su paliktaisiais šaltiniais ir patirti jų skleidžiamą apšvitą, informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad įrenginių, kuriuose yra didelė tikimybė aptikti ar perdirbti paliktuosius šaltinius, įskaitant dideles metalo laužo aikštes ir dideles metalo laužo perdirbimo gamyklas, bei stambių pervežimo punktų vadovybė būtų informuojama apie galimybę susidurti su tokiais šaltiniais.

2. Valstybės narės skatina 1 dalyje nurodytų įrenginių vadovybę užtikrinti, kad tais atvejais, kai jų įrenginiuose esantys darbuotojai gali susidurti su tokiu šaltiniu, jie:

- a) būtų konsultuojami ir mokomi, kaip vizualiai atpažinti šaltinius ir jų konteinerius;
- b) būtų informuojami apie pagrindinius su jonizuojančiąja spinduliuote ir jos poveikiu susijusius aspektus;
- c) būtų informuojami ir mokomi apie veiksmus, kurių reikia imtis šaltinio arba įtarimo šaltinio aptikimo vietoje.

17 straipsnis

Avarijas likviduojančių darbuotojų išankstinis informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad avarijas likviduojantiems darbuotojams, kurie yra nurodyti avarijų likvidavimo plane arba avarijų valdymo sistemoje, būtų teikiama tinkama ir reguliariai atnaujinama informacija apie galimą su jų taikomomis intervencinėmis priemonėmis susijusią riziką sveikatai ir atsargumo priemones, kurių turi būti imtasi tokiu atveju. Ši informacija apima įvairias galimas avarijas ir intervencinių priemonių rūšis.

2. Įvykus avarijai 1 dalyje nurodyta informacija iškart atitinkamai papildoma atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė ar už avarijas likviduojančių darbuotojų apsaugą atsakinga organizacija suteiktų 1 dalyje nurodytiems avarijas likviduojantiems darbuotojams tinkamą mokymą, kaip numatyta pagal 97 straipsnyje nustatytoje avarijų valdymo sistemoje. Atitinkamais atvejais į šį mokymą įtraukiamos pratybos.

4. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė ar už avarijas likviduojančių darbuotojų apsaugą atsakinga organizacija šiems darbuotojams suteiktų ne tik 3 dalyje nurodytą mokymą avarijų likvidavimo srityje, bet ir tinkamą radiacinės saugos mokymą bei informaciją.

18 straipsnis

Švietimas, informavimas ir mokymas medicininės apšvitos srityje

1. Valstybės narės užtikrina, kad gydytojai ir asmenys, kurių veikla yra susijusi su praktiniais medicininės radiologijos procedūrų aspektais, turėtų reikiamą išsilavinimą, būtų tinkamai

informuojami ir būtų baigę teorinį bei praktinį mokymą veiklos medicininės radiologijos srityje tikslais, taip pat būtų įgiję atitinkamos kompetencijos radiacinės saugos srityje.

Šiuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad būtų parengtos tinkamos mokymo programos, ir pripažįsta atitinkamus diplomus, pažymėjimus ar kitus įgytą kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus.

2. Pagal atitinkamas mokymo programas besimokantys asmenys gali dalyvauti vykdant su praktiniais medicininės radiologijos procedūrų aspektais susijusią veiklą, kaip nustatyta 57 straipsnio 2 dalyje.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įgijus kvalifikaciją būtų organizuojamas tęstinis švietimas ir mokymas, o konkrečiu atveju, kai klinikinėje praktikoje naudojami nauji metodai, būtų organizuojamas šių metodų ir atitinkamų radiacinės saugos reikalavimų mokymas.

4. Valstybės narės skatina, kad radiacinės saugos mokymo kursas būtų įtrauktas į medicinos ir odontologijos mokymo įstaigų mokymo programas

V SKYRIUS

VEIKLOS PAGRĮSTUMAS IR REGULIUOJAMOJI VEIKLOS KONTROLĖ

1 SKIRSNIS

Veiklos pagrįstumas ir veiklos draudimas

19 straipsnis

Veiklos pagrįstumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad naujos veiklos, dėl kurios kyla apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, klasės ar rūšys prieš suteikiant autorizaciją tą veiklą vykdyti būtų pagrindžiamos.

2. Valstybės narės apsarsto galimybę atlikti galiojančių veiklos klasių ar rūšių pagrįstumo peržiūrą kaskart, kai gaunama naujų ir svarbių įrodymų apie tos veiklos veiksmingumą ar galimus padarinius arba naujos ir svarbios informacijos apie kitus metodus ir technologijas.

3. Veikla, susijusi su profesine ir gyventojų apšvita, pagrindžiama kaip veiklos klasė ar rūšis, atsižvelgiant į abi apšvitos kategorijas.

4. Veikla, susijusi su medicinine apšvita, pagrindžiama ir kaip veiklos klasė ar rūšis, atsižvelgiant į medicininę ir atitinkamais atvejais į susijusią profesinę ir gyventojų apšvitą, ir kiekvienos individualiosios medicininės apšvitos lygiu, kaip nurodyta 55 straipsnyje.

20 straipsnis

Su vartojimo gaminiais susijusi veikla

1. Valstybės narės reikalauja, kad bet kuri įmonė, ketinanti gaminti ar importuoti vartojimo gaminį, kurio numatomas naudojimas turėtų būti naujos klasės ar rūšies veikla, suteiktų kompetentingai valdžios institucijai visą susijusią informaciją, įskaitant nurodytą IV priedo A skirsnyje, kad būtų galima įvykdyti pagrįstumo reikalavimą, nustatytą 19 straipsnio 1 dalyje.
2. Remdamosi šios informacijos įvertinimu, valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija, kaip nurodyta IV priedo B skirsnyje, priimtų sprendimą dėl to, ar to vartojimo gaminio numatomas naudojimas yra pagrįstas.
3. Nedarydamos poveikio 1 daliai, valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija, kuri gavo informacijos pagal tą dalį, kitų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų kontaktinį punktą informuotų apie informacijos gavimą, o gavusios prašymą – apie savo sprendimą ir to sprendimo priėmimo pagrindą.
4. Valstybės narės draudžia parduoti arba pateikti gyventojams vartojimo gaminius, jei jų numatomas naudojimas nėra pagrįstas arba jei jų naudojimas netenkinant 26 straipsnyje nustatyto pranešimo reikalavimo netaikymo kriterijų.

21 straipsnis

Veiklos draudimas

1. Valstybės narės draudžia gaminant maisto produktus, pašarus ir kosmetikos gaminius į juos sąmoningai dėti radioaktyviųjų cheminių medžiagų bei draudžia tokių produktų importą ar eksportą.
2. Nedarant poveikio Direktyvai 1999/2/EB, veikla, susijusi su medžiagos aktyvavimu, dėl kurio padidėja vartojimo gaminio aktyvumas, į kurią negalima nekreipti dėmesio vertinant radiacinės saugos požiūriu to gaminio pateikimo rinkai metu, laikoma nepagrįsta. Tačiau kompetentinga valdžios institucija gali įvertinti šiai klasei priklausančios konkrečios rūšies veiklos pagrįstumą.
3. Valstybės narės draudžia gaminant žaislus ir papuošalus į juos sąmoningai dėti radioaktyviųjų cheminių medžiagų bei draudžia tokių produktų importą ar eksportą.
4. Valstybės narės draudžia veiklą, susijusią su žaisluose ir papuošaluose naudojamų medžiagų aktyvavimu, dėl kurio šių gaminių pateikimo rinkai ar jų gamybos metu padidėja aktyvumas, į kurią negalima nekreipti dėmesio vertinant radiacinės saugos požiūriu, ir draudžia tokių gaminių ar medžiagų importą ar eksportą.

22 straipsnis

Veikla, susijusi su sąmoningu nemedicininės apšvitos vaizdo gavimo tikslais taikymu žmonėms

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos veiklos, susijusios su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, rūšys, visų pirma atsižvelgiant į V priede išdėstytas veiklos rūšis.
2. Valstybės narės užtikrina, kad ypač daug dėmesio būtų skiriama veiklos, susijusios su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, pagrįstumui, visų pirma:
 - a) visų rūšių veikla, susijusi su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, yra pagrindžiama prieš visuotinai ją pripažįstant;
 - b) kiekvienas konkretus visuotinai pripažintos rūšies veiklos vykdymas yra pagrindžiamas;
 - c) visos individualiosios nemedicininės apšvitos vaizdo gavimo tikslais procedūros, atliekamos naudojant medicininės radiologijos įrangą, pagrindžiamos iš anksto, atsižvelgiant į konkrečius procedūros tikslus ir asmens, kuriam jos daromos, duomenis;
 - d) veiklos, susijusios su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, pagrįstumas apskritai ir konkrečiu atveju, kaip nurodyta a ir b punktuose, gali būti peržiūrimas;
 - e) aplinkybės, dėl kurių pateisinamas nemedicininės apšvitos vaizdo gavimo tikslais naudojimas, neturint tokios apšvitos pagrįstumo konkrečiu atveju, reguliariai peržiūrimos.
3. Valstybės narės pagrįstai veiklai, susijusiai su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, pasitelkiant medicininės radiologijos įrangą, gali netaikyti apribotųjų dozių reikalavimo pagal 6 straipsnio 1 dalies b punktą ir 12 straipsnyje nustatytų ribinių dozių.
4. Jeigu valstybė narė nustato, kad konkreči veikla, susijusi su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, yra pagrįsta, ji užtikrina, kad:
 - a) būtų gauta autorizacija tokiai veiklai vykdyti;
 - b) prireikus bendradarbiaudama su kitomis atitinkamomis įstaigomis ir medicinos mokslo draugijomis, kompetentinga valdžios institucija nustatytų veiklai taikomus reikalavimus, įskaitant individualaus įgyvendinimo kriterijus;
 - c) taikant procedūras, kurių metu naudojama medicininės radiologijos įranga
 - i) būtų taikomi atitinkami medicininei apšvitai VII skyriuje nustatyti reikalavimai, įskaitant reikalavimus, susijusius su įranga, optimizavimu, pareigomis, mokymu ir nėsčiųjų specialia sauga, taip pat medicinos fizikos eksperto atitinkamu dalyvavimu;

- ii) tam tikrais atvejais būtų naudojami specialūs protokolai, atitinkantys apšvitos ir reikalaujamos vaizdo kokybės tikslą;
- iii) jei įmanoma, būtų taikomi konkretūs diagnostiniai atskaitos lygiai;
- d) taikant procedūras, kurių metu medicininės radiologijos įranga nenaudojama, apribotosios dozės būtų daug mažesnės už gyventojams taikomas ribines dozes;
- e) asmeniui, kuris bus veikiamas apšvitos, būtų suteikta informacijos ir gautas jo sutikimas, numatant atvejus, kai teisėsaugos institucijos pagal nacionalinės teisės aktus galėtų leisti taikyti apšvitą be asmens sutikimo.

2 SKIRSNIS

Reguliuojamoji veiklos kontrolė

23 straipsnis

Veiklos, susijusios su gamtinės kilmės radioaktyviosiomis medžiagomis, rūšių nustatymas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos veiklos, susijusios su gamtinės kilmės radioaktyviosiomis medžiagomis, kuri sukelia darbuotojų ar gyventojų apšvitą, į kurią negalima nekreipti dėmesio vertinant radiacinės saugos požiūriu, klasės ar rūšys. Tokia veikla nustatoma atitinkamomis priemonėmis, atsižvelgiant į VI priede išvardytus pramonės sektorius.

24 straipsnis

Laipsniškas požiūris į reguliuojamąją kontrolę

1. Valstybės narės reikalauja, kad radiacinės saugos tikslais veiklai būtų taikoma reguliuojamoji kontrolė (naudojant pranešimą, autorizaciją ir atitinkamus patikrinimus), kuri būtų proporcinga dėl tos veiklos kylančios apšvitos dydžiui ir tikimybei, taip pat proporcinga poveikiui, kurį gali turėti reguliuojamosios kontrolės taikymas mažinant tokią apšvitą ar gerinant radiologinę saugą.
2. Nedarant poveikio 27 ir 28 straipsniams, kai tinkama ir laikantis VII priede nustatytų bendrųjų nereguliuojamumo kriterijų, reguliuojamoji kontrolė gali būti vykdoma naudojant tik pranešimą ir atitinkamo dažnumo patikrinimus. Šiuo tikslu valstybės narės gali nustatyti bendruosius nereguliuojamumo kriterijus arba leisti kompetentingai valdžios institucijai nuspręsti veiklai, apie kurią pranešta, netaikyti autorizacijos reikalavimo remiantis VII priede nurodytais bendraisiais kriterijais; nedidelių medžiagos kiekių atveju, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, šiam tikslui gali būti naudojamos VII priedo B lentelės 2 skiltyje nustatytos aktyvumo koncentracijos vertės.
3. Praneštos veiklos, kuriai turi būti taikomas autorizacijos reikalavimas, reguliuojamoji kontrolė vykdoma šią veiklą registruojant arba licencijuojant.

25 straipsnis

Pranešimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama pranešti apie visą pagrįstą veiklą, įskaitant pagal 23 straipsnį nustatytą veiklą. Pranešimas teikiamas prieš pradedant veiklą arba jau vykdomos veiklos atveju - kuo skubiau po to, kai pradedamas taikyti šis reikalavimas. Valstybės narės nustato, kokia informacija turi būti pateikiama kartu su pranešimu apie veiklą, kuriai taikomi pranešimo reikalavimai. Jeigu pateikiamas prašymas gauti autorizaciją, nereikalaujama teikti atskiro pranešimo.

Tam tikroms veiklos rūšims pranešimo reikalavimas gali būti netaikomas, kaip nurodyta 26 straipsnyje.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų reikalaujama pranešti apie 54 straipsnio 3 dalyje nurodytas darbo vietas ir apie esamosios apšvitos situacijas, kurios valdomos kaip planuojamosios apšvitos situacija, kaip nurodyta 100 straipsnio 3 dalyje.

3. Nepaisant 26 straipsnyje nustatytų reikalavimo netaikymo kriterijų, valstybių narių nustatytų situacijų atvejais, jeigu kyla susirūpinimas, kad vykdančią pagal 23 straipsnį nustatytą veiklą gamtinės kilmės radionuklidų gali patekti į vandenį ir tai galėtų turėti įtakos tiekiamo geriamojo vandens kokybei arba kitoms apšvitos trasoms, ir dėl to kiltų susirūpinimas radiacinės saugos atžvilgiu, kompetentinga valdžios institucija gali reikalauti, kad veiklai būtų taikomas pranešimo reikalavimas.

4. Žmogaus veikla, susijusi su radioaktyviai užterštomis medžiagomis, atsiradusiomis dėl leidžiamų išmesti medžiagų arba pagal 30 straipsnį nebevaldomų medžiagų, nėra valdoma kaip planuojamosios apšvitos situacija ir todėl apie ją nereikia pranešti.

26 straipsnis

Pranešimo reikalavimo netaikymas

1. Valstybės narės gali nuspręsti, kad pranešti nereikia apie pagrįstą veiklą, susijusią su:
 - a) radioaktyviosiomis medžiagomis, kurių bendras aktyvumo kiekis neviršija VII priedo B lentelės 3 skiltyje nustatytų nereguliuojamumo verčių arba didesnių verčių, kurias konkrečioms taikymo sritims yra patvirtinusi kompetentinga valdžios institucija, ir yra tenkinami bendrieji nereguliuojamumo bei nebevaldomumo kriterijai, nustatyti VII priede arba
 - b) nedarant poveikio 25 straipsnio 4 daliai, radioaktyviosiomis medžiagomis, kurių aktyvumo koncentracija neviršija VII priedo A lentelėje nustatytų nereguliuojamumo verčių arba didesnių verčių, kurias konkrečioms taikymo sritims yra patvirtinusi kompetentinga valdžios institucija, ir yra tenkinami bendrieji nereguliuojamumo bei nebevaldomumo kriterijai, nustatyti VII priede; arba

c) aparatu, kuriame yra uždarys šaltinis, jeigu:

- i) tai - kompetentingos valdžios institucijos patvirtinto tipo aparatas;
- ii) normaliomis veikimo sąlygomis dozės galia 0,1 m atstumu nuo bet kurio aparato prieinamo paviršiaus neviršija $1 \mu\text{Sv} \cdot \text{h}^{-1}$ ir
- iii) kompetentinga valdžios institucija yra nustatiusi antrinio perdėbimo ar šalinimo sąlygas; arba

d) bet kuriuo elektriniu aparatu, jeigu:

- i) tai - vaizdui atkurti skirtas elektroninis vamzdis ar kitas elektrinis aparatas, kurio naudojamas potencialų skirtumas neviršija 30 kilovoltų (kV), arba tai yra kompetentingos valdžios institucijos patvirtinto tipo aparatas ir
- ii) normaliomis veikimo sąlygomis jo dozės galia 0,1 m atstumu nuo bet kurio prieinamo paviršiaus neviršija $1 \mu\text{Sv} \cdot \text{h}^{-1}$.

2. Valstybės narės gali pranešimo reikalavimo netaikyti konkrečių rūšių veiklai, jeigu laikomasi VII priedo 3 punkte nustatytų bendrųjų nereguliuojamumo kriterijų, remiantis įvertinimu, rodančiu, kad nereguliuojamas yra geriausias pasirinkimas.

27 straipsnis

Registruojimas arba licencijavimas

1. Valstybės narės reikalauja registruoti arba licencijuoti šių rūšių veiklą:

- a) spinduliuotės generatorių ar greitintuvų arba radioaktyviųjų šaltinių naudojimas medicininei apšvitai arba nemedicininiais vaizdo gavimo tikslais;
- b) spinduliuotės generatorių ar greitintuvų, išskyrus elektrinius mikroskopus, arba radioaktyviųjų šaltinių naudojimas a punkte nenurodytais tikslais.

2. Valstybės narės gali reikalausti registruoti arba licencijuoti ir kitų rūšių veiklą.

3. Reguliavimo sprendimas dėl tam tikrų rūšių veiklos registravimo arba licencijavimo gali būti pagrįstas reguliavimo patirtimi, atsižvelgiant į tikėtiną arba galimą dozių dydį, taip pat veiklos rūšies sudėtingumą.

28 straipsnis

Licencijavimas

Valstybės narės reikalauja licencijuoti šių rūšių veiklą:

- a) sąmoningas radioaktyviųjų cheminių medžiagų skyrimas asmenims ir, jeigu veikla susijusi su žmonių radiacine sauga,

taip pat ir gyvūnams siekiant nustatyti medicininę ar veterinarinę diagnozę, gydymą ar atlikti mokslinius tyrimus;

- b) bet kurio branduolinės energetikos objekto eksploatavimas ir jo eksploatavimo nutraukimas bei urano rūdos kasyklų eksploatavimas ir uždarymas;

- c) sąmoningas radioaktyviųjų cheminių medžiagų dėjimas gaminant vartojimo gaminius ar kitus gaminius, įskaitant vaistus, ir tokių gaminių importas;

- d) bet kuri su didelio aktyvumo uždaruju šaltiniu susijusi veikla;

- e) bet kurio radioaktyviųjų atliekų ilgalaikio saugojimo ar šalinimo įrenginio, įskaitanti šiam tikslui skirtus radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius, eksploatavimas, eksploatavimo nutraukimas ir uždarymas;

- f) veikla, kurią vykdant į aplinką su išlakomis arba nuotekomis išmetami dideli radioaktyviųjų medžiagų kiekiai.

29 straipsnis

Autorizacijos suteikimo procedūra

1. Valstybės narės reikalauja, kad siekiant gauti autorizaciją būtų pateikiama informacija, susijusi su radiacine sauga, kuri būtų proporcinga veiklos pobūdžiui ir susijusiai radiologinei rizikai.

2. Suteikdamos licenciją ir nustatydamos, kokia informacija turi būti pateikta pagal 1 dalį, valstybės narės atsižvelgia į IX priede pateiktą orientacinę sąrašą.

3. Į licenciją atitinkamai įrašomos konkrečios sąlygos ir nuorodos į nacionalinės teisės aktų reikalavimus, siekiant užtikrinti, kad licencijos elementų įvykdymas būtų teisiškai užtikrintas, ir būtų nustatyti atitinkami eksploatavimo ribinių verčių apribojimai ir eksploatavimo sąlygos. Nacionalinės teisės aktuose arba konkrečiose sąlygose taip pat atitinkamais atvejais reikalaujama oficialiai ir pagrindžiant dokumentais įgyvendinti optimizavimo principą.

4. Kai taikoma, į nacionalinės teisės aktus arba licenciją įtraukiamos radioaktyviųjų nuotekų išmetimo į aplinką sąlygos pagal VIII skyriuje nustatytus reikalavimus, kad būtų leista išleisti į aplinką radioaktyvias nuotekas.

30 straipsnis

Reguliuojamosios kontrolės nebetaikymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kurios leidžiamos veiklos metu susidariusių radioaktyviųjų medžiagų šalinimas, antrinis perdėbimas ar pakartotinis naudojimas būtų galimas tik gavus autorizaciją.

2. Šalinimui, antriniam perdirbimui ar pakartotiniam naudojimui skirtoms medžiagoms reguliuojamosios kontrolės galima nebetaikyti, jeigu aktyvumo koncentracija:

a) kietosios medžiagos atveju neviršija VII priedo A lentelėje nustatytų nebekontroliavimo lygių; arba

b) atitinka konkrečius nebekontroliavimo lygius ir susijusius reikalavimus, taikomus konkrečioms medžiagoms ar medžiagoms, kurios susidaro vykdant konkrečių rūšių veiklą; šie konkretūs nebekontroliavimo lygiai nustatomi nacionalinės teisės aktuose arba juos nustato nacionalinė kompetentinga valdžios institucija, laikydamasi VII priede nurodytų bendrųjų nereguliavimo bei nebekontroliavimo kriterijų ir atsižvelgdama į Bendrijos parengtas technines gaires.

3. Valstybės narės užtikrina, kad siekiant nebekontroliuoti medžiagų, kurių sudėtyje yra gamtinės kilmės radionuklidų, jeigu jos susidaro dėl leidžiamos veiklos, kurios metu gamtinės kilmės radionuklidai apdorojami dėl savo radioaktyviųjų, skilimo ar pirminių savybių, nebekontroliavimo lygiai atitiktų medžiagų, kurių sudėtyje yra dirbtinės kilmės radionuklidų, nebekontroliavimui taikomus dozės kriterijus.

4. Valstybės narės neleidžia sąmoningai skiesti radioaktyviųjų medžiagų, kad joms nebebūtų taikoma reguliuojamoji kontrolė. Šis draudimas netaikomas medžiagų maišymui, kuris atliekamas įprastų operacijų metu, kai į radioaktyvumą atsižvelgti nereikia. Kompetentinga valdžios institucija gali leisti konkrečiomis aplinkybėmis maišyti radioaktyviasias ir neradioaktyviasias medžiagas pakartotino naudojimo ar antrinio perdirbimo tikslais.

VI SKYRIUS

PROFESINĖ APŠVITA

31 straipsnis

Pareigos

1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė būtų atsakinga už apšvitą patiriančių darbuotojų radiacinės saugos priemonių įvertinimą ir įgyvendinimą.

2. Komandiruočių darbuotojų atveju įmonės ir komandiruočių darbuotojų darbdavio pareigos numatytos 51 straipsnyje.

3. Nedarydamos poveikio 1 ir 2 dalims, valstybės narės pasirūpina, kad įmonei, darbdaviui ar bet kuriai kitai organizacijai būtų aiškiai paskirstytos darbuotojų apsaugos bet kurios apšvitos situacijos metu pareigos, visų pirma siekiant apsaugoti:

a) avarijas likviduojančius darbuotojus;

b) darbuotojus, dalyvaujančius valant užterštą žemę, pastatus ir kitus statinius;

c) darbuotojus, kurie darbe yra veikiami apšvita radonu, susiklosčius 54 straipsnio 3 dalyje nurodytai situacijai.

Šis reikalavimas taip pat taikomas savarankiškai ir savanoriškai dirbančių asmenų apsaugai.

4. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviai galėtų gauti informacijos apie galimą savo darbuotojų, pavaldžių kitam darbdaviui ar įmonei, apšvitą.

32 straipsnis

Apšvitą patiriančių darbuotojų apsauga vykdant veiklą

Valstybės narės užtikrina, kad apšvitą patiriančių darbuotojų apsauga vykdant veiklą remiantis atitinkamomis šios direktyvos nuostatomis būtų grindžiama:

a) išankstiniu įvertinimu siekiant nustatyti apšvitą patiriantiems darbuotojams kylančios radiologinės rizikos pobūdį ir dydį;

b) radiacinės saugos optimizavimu visomis darbo sąlygomis, įskaitant profesinę apšvitą, kuri susidaro dėl veiklos, susijusios su medicinine apšvita;

c) apšvitą patiriančių darbuotojų priskyrimu įvairioms kategorijoms;

d) su įvairiomis zonomis ir darbo sąlygomis susijusiomis kontrolės priemonėmis ir stebėseną, prireikus įskaitant individualią stebėseną;

e) medicinine priežiūra;

f) švietimu ir mokymu.

33 straipsnis

Praktikantų ir studentų apsauga vykdant veiklą

1. Valstybės narės užtikrina, kad 11 straipsnio 1 dalyje nurodytų 18 metų amžiaus ar vyresnių praktikantų ir studentų apšvitos sąlygos ir apsauga vykdant veiklą būtų lygiavertės apšvitą patiriančių atitinkamai A arba B kategorijos darbuotojų sąlygoms ir apsaugai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 11 straipsnio 2 dalyje nurodytų 16–18 metų amžiaus praktikantų ir studentų apšvitos sąlygos ir apsauga vykdant veiklą būtų lygiavertės apšvitą patiriančių B kategorijos darbuotojų sąlygoms ir apsaugai.

34 straipsnis

Konsultacijos su radiacinės saugos ekspertu

Valstybės narės reikalauja, kad įmonės konsultuotųsi su radiacinės saugos ekspertais jų kompetencijos srityse, kaip nurodyta 82 straipsnyje, dėl toliau išvardytų klausimų, susijusių su vykdoma veikla:

a) apsauginių įtaisų ir matuoklių tikrinimo ir bandymo;

- b) išankstinės nuodugnios įrenginių planų peržiūros radiacinės saugos atžvilgiu;
- c) naujų ar modifikuotų spinduliuotės šaltinių tinkamumo eksploatuoti patvirtinimo radiacinės saugos atžvilgiu;
- d) reguliaraus apsauginių įtaisų bei saugos metodų efektyvumo tikrinimo;
- e) reguliaraus matuoklių kalibravimo ir reguliaraus tikrinimo, ar jie tinkami naudoti ir tinkamai naudojami.

35 straipsnis

Darbo vietose taikomos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad radiacinės saugos tikslais būtų imtasi priemonių visose darbo vietose, kuriose darbuotojai gali patirti apšvitą, didesnę už 1 mSv metinę efektinę dozę ar 15 mSv metinę lygiavertę dozę akies lęšiukui, ar 50 mSv metinę dozę odai ir galūnėms.

Šios priemonės turi būti proporcingos atsižvelgiant į įrenginių ir šaltinių pobūdį bei keliamos rizikos dydį ir pobūdį.

2. 54 straipsnio 3 dalyje nurodytos darbo vietos, kai darbuotojų apšvita gali viršyti 6 mSv metinę efektinę dozę arba valstybės narės nustatytą atitinkamą pagal laiką integruotą radono sukeltos apšvitos vertę, valdomos kaip planuojamosios apšvitos situacija ir valstybės narės nustato, kurie šiame skyriuje nustatyti reikalavimai turi būti taikomi. Kompetentinga valdžios institucija reikalauja 54 straipsnio 3 dalyje nurodytose darbo vietose, kai darbuotojų metinė efektinė dozę yra 6 mSv arba mažesnė, arba kai apšvita yra mažesnė už atitinkamą pagal laiką integruotą radono sukeltos apšvitos vertę, apšvita būtų nuolat stebima.

3. Orlaivius eksploatuojančiai įmonei, jeigu orlaivio įgulos narius veikiančios kosminės spinduliuotės metinė efektinė dozę gali viršyti 6 mSv, taikomi šiame skyriuje nustatyti atitinkami reikalavimai, kuriais atsižvelgiama į šios apšvitos situacijos konkrečius požymius. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai orlaivio įgulos nario metinė efektinė dozę gali viršyti 1 mSv, kompetentinga valdžios institucija reikalauti, kad įmonė imtųsi reikiamų priemonių, visų pirma:

- a) įvertintų atitinkamo orlaivio įgulos narių apšvitą;
- b) planuodama skrydžių tvarkaraščius atsižvelgtų į įvertintus apšvitos duomenis, kad būtų sumažintos didelės apšvitos veikiamų įgulos narių dozės;
- c) atitinkamus darbuotojus informuotų apie su jų darbu susijusią riziką sveikatai ir jų individualiąją dozę;

- d) nėščioms įgulos narėms taikytų 10 straipsnio 1 dalį.

36 straipsnis

Darbo vietų klasifikavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad darbo vietose taikomos priemonės apimtų suskirstymą į įvairias zonas, prireikus remiantis tikėtinų metinių dozių įvertinimu ir galimos apšvitos tikimybe bei dydžiu.

2. Tuir būti skiriamos kontroliuojamosios ir stebimosios zonos. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija, atsižvelgdama į konkrečias aplinkybes, parengtų darbo vietų klasifikavimo ir kontroliuojamąsias ir stebimąsias zonas gaires.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė stebėtų darbo sąlygas kontroliuojamosiose ir stebimosiose zonose.

37 straipsnis

Kontroliuojamosios zonos

1. Valstybės narės užtikrina, kad kontroliuojamojoje zonoje būtų taikomi šie būtiniausi reikalavimai:

- a) kontroliuojamosios zonos ribos yra pažymimos ir leidimas patekti į ją suteikiamas tik asmenims, gavusiems tinkamą instruktavimą, o patekimas į ją kontroliuojamas taikant įmonės nustatytas rašytines procedūras. Jeigu kyla didelė radioaktyviosios taršos išplitimo rizika, imamasi konkrečių priemonių, įskaitant susijusias su asmenų įėjimu ir išėjimu bei krovinių įvežimu ir išvežimu, taip pat su taršos stebėseną kontroliuojamoje zonoje ir tam tikrais atvejais gretimoje zonoje;
- b) atsižvelgiant į kontroliuojamoje zonoje kylančios radiologinės rizikos pobūdį ir mastą, pagal 39 straipsnio nuostatas organizuojama darbo vietos radiologinė priežiūra;
- c) pastatomi arba pakabinami zonos rūsiai, šaltinių pobūdį ir jų keliamą riziką nurodantys ženklai;
- d) parengiamos darbo instrukcijos, atitinkančios radiologinę riziką, susijusią su naudojamais šaltiniais ir atliekamomis operacijomis;
- e) darbuotojas išklauso specialų mokymo kursą apie darbo vietos ir veiklos ypatybes;
- f) darbuotojas aprūpinamas tinkamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė vykdytų šias pareigas atsižvelgdama į radiacinės saugos eksperto teikiamas rekomendacijas.

38 straipsnis

Stebimosios zonos

1. Valstybės narės užtikrina, kad stebimojoje zonoje būtų taikomi šie reikalavimai:

- a) atsižvelgiant į stebimojoje zonoje kylančios radiologinės rizikos pobūdį ir mastą, pagal 39 straipsnio nuostatas organizuojama darbo vietos radiologinė priežiūra;
- b) prireikus pastatomi arba pakabinami zonos rūsį, šaltinių pobūdį ir jų keliamą riziką nurodantys ženklai;
- c) prireikus parengiamos darbo instrukcijos, atitinkančios radiologinę riziką, susijusią su naudojamais šaltiniais ir atliekamomis operacijomis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė vykdytų šias pareigas atsižvelgdama į radiacinės saugos eksperto teikiamas rekomendacijas.

39 straipsnis

Radiologinė darbo vietos stebėseną

1. Valstybės narės užtikrina, kad 37 straipsnio 1 dalies b punkte ir 38 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų darbo vietų radiologinė stebėseną atitinkamais atvejais apimtų:

- a) išorinės dozės galios matavimą, nurodant atitinkamos spinduliuotės pobūdį ir savybes;
- b) aktyvumo koncentraciją ore ir paviršiaus taršos radionuklidais tankio matavimą, nurodant jų pobūdį ir fizinę bei cheminę būseną.

2. Šių matavimų rezultatai registruojami ir prireikus naudojami apskaičiuojant individualiąsias dozes, kaip numatyta 41 straipsnyje.

40 straipsnis

Apšvitą patiriančių darbuotojų priskyrimas kategorijoms

1. Valstybės narės užtikrina, kad stebėsenos ir priežiūros tikslais būtų skiriamos dvi apšvitą patiriančių darbuotojų kategorijos:

- a) A kategorija: tie apšvitą patiriantys darbuotojai, kurie gali gauti didesnę nei 6 mSv metinę efektyvią dozę ar didesnę nei 15 mSv metinę lygiavertę dozę akies lęšiukui, o odai ir galūnėms – didesnę nei 150 mSv metinę dozę;
- b) B kategorija: tie apšvitą patiriantys darbuotojai, kurie yra nepriskirti A kategorijai.

2. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, o komandiruočių darbuotojų atveju – darbdavys nuspręstų dėl atskirų darbuotojų priskyrimo kategorijai prieš jiems pradėdant darbą, dėl kurio jie gali būti veikiami apšvita, ir reguliariai peržiūrėtų šį priskyrimą kategorijai atsižvelgdama (-as) į darbo sąlygas ir medicinines priežiūros duomenis. Darbuotojus priskiriant kategorijoms taip pat atsižvelgiama į galimą apšvitą.

41 straipsnis

Individualioji stebėseną

1. Valstybės narės užtikrina, kad A kategorijos darbuotojai būtų sistemingai stebimi remiantis dozimetrijos tarnybos atliktais individualiais matavimais. Tais atvejais, kai A kategorijos darbuotojai gali patirti didelę vidinę apšvitą ar didelę akies lęšiuko arba galūnių apšvitą, turi būti sukurta atitinkama stebėsenos sistema.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atliekamos B kategorijos darbuotojų stebėsenos bent jau pakaktų įrodyti, kad šie darbuotojai teisingai priskirti B kategorijai. Valstybės narės gali reikauti, kad būtų vykdoma B kategorijos darbuotojų individualioji stebėseną ir prireikus dozimetrijos tarnyba atliktų individualius matavimus.

3. Tais atvejais, kai atlikti individualių matavimų nėra galimybės arba tai neaktualu, individualioji stebėseną grindžiama apskaičiavimu, atliktu remiantis kitų apšvitą patiriančių darbuotojų individualiais matavimais, 39 straipsnyje numatytos darbo vietos stebėsenos rezultatais arba kompetentingos valdžios institucijos patvirtintais apskaičiavimo metodais.

42 straipsnis

Dozių įvertinimas atsitiktinės apšvitos atveju

Valstybės narės užtikrina, kad atsitiktinės apšvitos atveju būtų reikalaujama, kad įmonė įvertintų atitinkamas dozes ir jų pasiskirstymą kūne.

43 straipsnis

Rezultatų registravimas ir pateikimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų daromas kiekvieno A kategorijos ir kiekvieno B kategorijos darbuotojo individualios stebėsenos rezultatų įrašas, kai tokios stebėsenos reikalauja valstybė narė.

2. 1 dalyje nurodytais tikslais apie apšvitą patiriančius darbuotojus saugoma ši informacija:

- a) įrašas apie pagal 41, 42, 51, 52 bei 53 straipsnius ir, jei taip nusprendžia valstybė narė – pagal 35 straipsnio 2 dalį ir 54 straipsnio 3 dalį, išmatuotas arba atitinkamais atvejais apskaičiuotas apšvitos individualiąsias dozes;

b) jeigu buvo patirta 42, 52 ir 53 straipsniuose nurodyta apšvita – pranešimai apie aplinkybes ir taikytus veiksmus;

c) darbo vietos stebėsenos rezultatai, naudoti įvertinant individualiąsias dozes, jeigu reikia.

3. 1 dalyje nurodyta informacija saugoma darbuotojams dirbant su apšvita jonizuojančiąja spinduliuote susijusį darbą ir vėliau, kol jie sulaukia ar būtų sulaukę 75 metų amžiaus, tačiau bet kuriuo atveju ne trumpiau kaip 30 metų po darbo, susijusio su apšvita, pabaigos.

4. 42, 52 bei 53 straipsniuose ir, jei taip nusprendžia valstybė narė – pagal 35 straipsnio 2 dalį ir 54 straipsnio 3 dalį nurodyta apšvita registruojama atskirai 1 dalyje nurodytame dozių įrašė.

5. 1 dalyje nurodytas dozių įrašas perduodamas individualios radiologinės stebėsenos duomenų sistemai, kurią valstybė narė sukūrė pagal X priedo nuostatas.

44 straipsnis

Galimybė susipažinti su individualiosios stebėsenos rezultatais

1. Valstybės narės reikalauja, kad 41, 42, 52 bei 53 straipsniuose ir, jei taip nusprendžia valstybė narė – pagal 35 straipsnio 2 dalį ir 54 straipsnio 3 dalį nurodytos individualiosios stebėsenos rezultatai būtų:

a) pateikiami kompetentingai valdžios institucijai, įmonei ir komandiruotų darbuotojų darbdaviui;

b) pateikiami atitinkamam darbuotojui pagal 2 dalį;

c) pateikiami profesinės sveikatos tarnybai, kad ji išaiškintų rezultatų įtaką žmogaus sveikatai, kaip numatyta 45 straipsnio 2 dalyje;

d) perduodami individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemai, kurią valstybė narė sukūrė pagal X priede išdėstytas nuostatas.

2. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, o komandiruotų darbuotojų atveju – darbdavys darbuotojų prašymu suteiktų darbuotojams galimybę susipažinti su jų individualiosios stebėsenos rezultatais, įskaitant matavimų duomenis, kurie galėjo būti naudojami nustatant šiuos rezultatus, arba su darbuotojų gautų dozių vertinimo, atlikto vykdam darbo vietų priežiūrą, rezultatais.

3. Valstybės narės nustato individualiosios stebėsenos rezultatų perdavimo tvarką.

4. Individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistema apima bent jau X priedo A skirsnyje išvardytus duomenis.

5. Atsitiktinės apšvitos atveju valstybės narės reikalauja, kad įmonė kompetentingai valdžios institucijai nedelsiant perduotų individualiosios stebėsenos ir asmenų dozių įvertinimo rezultatus.

6. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos tinkamo įmonių, o komandiruotų darbuotojų atveju – darbdavių, kompetentingos valdžios institucijos, profesinės sveikatos tarnybų, radiacinės saugos ekspertų ar dozimetrijos tarnybų keitimosi visa reikiama informacija apie anksčiau darbuotojo gautas dozes priemonės, kad jie galėtų, prieš įdarbinant darbuotoją ar pagal 45 straipsnį darbuotoją priskiriant A kategorijai, atlikti medicininių patikrinimų ir kontroliuoti tolesnę darbuotojų apšvitą.

45 straipsnis

Apšvitą patiriančių darbuotojų medicininė priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad apšvitą patiriančių darbuotojų medicininė priežiūra būtų grindžiama bendraisiais profesinės medicinos principais.

2. A kategorijos darbuotojų medicininę priežiūrą vykdo profesinės sveikatos tarnyba. Atliekant tokią medicininę priežiūrą įvertinama prižiūrimų darbuotojų sveikatos būklė siekiant nustatyti, ar jie yra tinkami jiems pavestoms užduotims atlikti. Šiuo tikslu profesinės sveikatos tarnybai suteikiama galimybė susipažinti su visa jai reikalinga aktualia informacija, įskaitant informaciją apie aplinkos sąlygas darbo patalpose.

3. Medicininė priežiūra apima:

a) medicininę apžiūrą prieš įdarbinant darbuotoją ar jį priskiriant A kategorijai siekiant nustatyti jo tinkamumą eiti A kategorijos darbuotojo pareigas, dėl kurių svarstoma jo kandidatūra;

b) periodinius sveikatos patikrinimus. A kategorijos darbuotojus bent kartą per metus siekiant nustatyti, ar jie toliau laikytini tinkamais eiti savo pareigas. Šių tikrinimų, kuriuos galima atlikti tiek kartų, kiek profesinės sveikatos tarnyba laiko reikalinga atlikti, pobūdis priklauso nuo darbo rūšies ir atskirų darbuotojų sveikatos būklės.

4. Profesinės sveikatos tarnyba gali nurodyti, kad būtina tęsti medicininę priežiūrą po to, kai darbuotojas baigia dirbti, tiek laiko, kiek ji laiko esant reikalinga, siekiant tinkamai apsaugoti atitinkamo asmens sveikatą.

46 straipsnis

Medicininė klasifikacija

Valstybės narės užtikrina, kad siekiant nustatyti tinkamumą dirbti A kategorijos darbuotoju, būtų taikoma ši medicininė klasifikacija:

- a) tinkamas;
- b) tinkamas atsižvelgiant į tam tikras sąlygas;
- c) netinkamas.

47 straipsnis

Draudimas netinkamus darbuotojus įdarbinti ar priskirti kategorijai

Valstybės narės užtikrina, kad jokio darbuotojo nebūtų galima bet kuriuo laikotarpiu įdarbinti konkrečioms A kategorijos darbuotojo pareigoms arba priskirti jį A kategorijos darbuotojams, jeigu atliekant medicininę priežiūrą nustatoma, kad jis yra netinkamas toms konkrečioms pareigoms.

48 straipsnis

Medicinos dokumentai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų pradedamas pildyti kiekvieno A kategorijos darbuotojo medicinos dokumentas, kuris būtų nuolat pildomas tol, kol darbuotojas yra priskirtas šiai kategorijai. Po to dokumentas saugomas tol, kol asmuo sulaukia ar būtų sulaukęs 75 metų amžiaus, tačiau bet kuriuo atveju ne trumpiau kaip 30 metų po darbo, susijusio su apšvita jonizuojančiąja spinduliuote, pabaigos.

2. Į medicinos dokumentą įtraukiama informacija apie darbo pobūdį, medicininių patikrinimų prieš įdarbinant darbuotoją ar jį priskiriant A kategorijai rezultatai, periodinių sveikatos patikrinimų duomenys ir įrašai apie dozes, kurių reikalaujama pagal 43 straipsnį.

49 straipsnis

Specialioji medicininė priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad be 45 straipsnyje numatytos apšvitą patiriantiems darbuotojams skirtos medicininės priežiūros, būtų numatyti papildomi veiksmai, kuriuos profesinės sveikatos tarnyba laiko būtinais siekiant užtikrinti apšvitą patiriančių asmenų sveikatos apsaugą, pvz., tolesni tyrimai, deaktyvavimo priemonės, neatidėliotinas medicininis gydymas ar kiti profesinės sveikatos tarnybos nurodyti veiksmai.

2. Specialioji medicininė priežiūra atliekama kiekvienu atveju, jeigu viršijama bet kuri 9 straipsnyje nustatyta ribinė dozė.

3. Dėl tolesnės apšvitos sąlygų turi būti gaunamas profesinės sveikatos tarnybos sutikimas.

50 straipsnis

Apeliacijos

Valstybės narės nustato apeliacijos teikimo procedūrą dėl faktų, nustatytų pagal 46, 47 ir 49 straipsnius, ir pagal tuos straipsnius priimtų sprendimų.

51 straipsnis

Komandiruočių darbuotojų apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad individualiosios radiologinės stebėsenos sistema tiek komandiruotiems darbuotojams, tiek įmonės nuolatiniam darbui įdarbintais apšvitą patiriantiems darbuotojams būtų užtikrinta lygiavertė apsauga.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonė tiesiogiai arba sudarydama sutartis su komandiruočių darbuotojų darbdaviu būtų atsakinga už komandiruočių darbuotojų radiacinės saugos su darbu susijusius aspektus, kurie yra tiesiogiai susiję su jų veiklos pobūdžiu įmonėje.

3. Visų pirma valstybės narės užtikrina, kad įmonė laikytųsi šių būtiniausių reikalavimų:

- a) A kategorijos darbuotojų, įeinančių į kontroliuojamąsias zonas, atveju patikrintų, ar medicininio požiūriu patvirtinta, kad atitinkamas komandiruotas darbuotojas yra tinkamas vykdyti jam pavestinas užduotis;
- b) patikrintų, ar komandiruotas darbuotojas yra priskirtas tinkamai kategorijai, atsižvelgiant į dozes, kurių jis, dirbdamas įmonėje, galėtų gauti;
- c) įėjimo į kontroliuojamąsias zonas atveju užtikrintų, kad be bazinio radiacinės saugos mokymo komandiruotas darbuotojas būtų gavęs konkrečių nurodymų ir išklauses specialų mokymo kursą apie darbo vietos ir vykdomos veiklos ypatybes pagal 15 straipsnio 1 dalies c ir d punktus;
- d) įėjimo į stebimąsias zonas atveju užtikrintų, kad komandiruotas darbuotojas būtų gavęs darbo nurodymų, atitinkančių radiologinę riziką, susijusią su naudojamais šaltiniais ir atliekamomis operacijoms, kaip reikalaujama 38 straipsnio 1 dalies c punkte;
- e) užtikrintų, kad komandiruotam darbuotojui būtų išduotos būtinos asmeninės apsaugos priemonės;
- f) užtikrintų, kad būtų atliekama komandiruočio darbuotojo individualiosios apšvitos stebėseną, kurios gali prireikti atsižvelgiant į jo vykdomą veiklą, ir reikiama su jo veikla susijusi dozimetrinė stebėseną;
- g) užtikrintų, kad būtų laikomasi III skyriuje apibrėžtų radiacinės saugos reikalavimų;
- h) įėjimo į kontroliuojamąsias zonas atveju užtikrintų arba imtųsi visų reikiamų veiksmų užtikrinti, kad po kiekvienos veiklos būtų registruojami kiekvieno A kategorijos komandiruočio darbuotojo individualiosios apšvitos stebėsenos radiologiniai duomenys, kaip apibrėžta X priedo B skirsnio 2 punkte.

4. Valstybės narės užtikrina, kad komandiruočių darbuotojų darbdaviai tiesiogiai ar sudarydami sutartis su įmone užtikrintų, kad jų darbuotojų radiacinė sauga atitiktų atitinkamas šios direktyvos nuostatas, visų pirma:

- a) užtikrindami, kad būtų laikomasi III skyriuje apibrėžtų radiacinės saugos reikalavimų;
- b) užtikrindami, kad būtų teikiama 15 straipsnio 1 dalies a, b ir e punktuose bei 15 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodyta informacija ir mokymas radiacinės saugos srityje;
- c) garantuodami, kad jų darbuotojų apšvita bus tinkamai vertinama, o A kategorijos darbuotojams bus teikiama medicininė priežiūra laikantis 39 straipsnyje ir 41–49 straipsniuose nustatytų sąlygų;
- d) užtikrindami, kad kiekvieno jų A kategorijos darbuotojo individualiosios apšvitos stebėsenos radiologiniai duomenys, kaip apibrėžta X priedo B skirsnio 1 punkte, būtų nuolat atnaujinami individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemoje, kaip nurodyta 44 straipsnio 1 dalies d punkte.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visi komandiruoti darbuotojai, nedarant poveikio įmonės ar darbdavio pareigoms, kiek tai praktiškai įmanoma, patys prisidėtų prie jiems pagal 1 dalyje nurodytą radiologinės stebėsenos sistemą taikytinos apsaugos.

52 straipsnis

Specialiu leidimu leista apšvita

1. Valstybės narės gali nuspręsti, kad išimtinėmis aplinkybėmis, kurios įvertinamos kiekvienu konkrečiu atveju, išskyrus avarines situacijas, kompetentinga valdžios institucija gali, jei to reikia konkrečios operacijos atveju, leisti nustatyti 9 straipsnyje nurodytas ribines dozes viršijančias nurodytų darbuotojų individualiąsias profesinės apšvitos dozes, su sąlyga, kad tokia apšvita trunka ribotą laikotarpį, tam tikrose darbo zonose ir neviršija kompetentingos valdžios institucijos konkrečiam atvejui nustatytų maksimalių apšvitos lygių. Atsižvelgiama į šias sąlygas:

- a) tokią apšvitą gali patirti tik 40 straipsnyje apibrėžtos A kategorijos darbuotojai arba erdvėlaivių įgulų nariai;
- b) tokios apšvitos neturi patirti praktikantai, studentai, nėščios darbuotojos ir, jei kyla pateikimo į organizmą arba jo taršos rizika, krūtimi maitinančios darbuotojos;
- c) įmonė iš anksto pagrindžia tokios apšvitos būtinybę ir ją išsamiai aptaria su darbuotojais, jų atstovais, profesinės sveikatos tarnyba ir radiacinės saugos ekspertu;

d) atitinkamiems darbuotojams iš anksto pateikiama informacija apie susijusią riziką ir vykdant veiklą taikytinas atsargumo priemones;

e) darbuotojų sutikimą;

f) visos šios apšvitos dozės atskirai registruojamos 48 straipsnyje nurodytuose medicinos dokumentuose ir 43 straipsnyje nurodytame darbuotojo individualiame įrašė.

2. Ribinių dozių viršijimas dėl specialiai leistos apšvitos nebūtinai yra priežastis neleisti darbuotojams dirbti jų įprastų darbų ar perkelti darbuotojus negavus jų sutikimo.

3. Valstybės narės užtikrina, kad ribines dozes viršijanti erdvėlaivio įgulos narių apšvita būtų valdoma kaip specialiu leidimu leista apšvita.

53 straipsnis

Avarinė profesinė apšvita

1. Valstybės narės užtikrina, kad avarinė profesinė apšvita visais įmanomais atvejais būtų mažesnė už 9 straipsnyje nustatytas ribines dozes.

2. Tais atvejais, kai pirmiau nurodyto reikalavimo neįmanoma įvykdyti, taikomi šie reikalavimai:

a) iš esmės nustatomi už 100 mSv efektingą dozę mažesni avarinės profesinės apšvitos atskaitos lygiai;

b) išimtiniais atvejais, siekiant išgelbėti gyvybes, užkirsti kelią spinduliuotės sukeliamiems sunkiems sveikatos sutrikimams ar užkirsti kelią susidaryti sąlygoms, kurių padariniai būtų katastrofiški, avarijas likviduojantiems darbuotojams gali būti nustatomas 100 mSv viršijantis, tačiau ne didesnis kaip 500 mSv išorinės apšvitos efektingos dozės atskaitos lygis.

3. Valstybės narės užtikrina, kad avarijas likviduojantys darbuotojai, kurie gali vykdyti veiklą, dėl kurios galėtų būti viršijama 100 mSv efektinga dozė, būtų aiškiai bei išsamiai iš anksto informuojami apie susijusią riziką sveikatai, turimas apsaugos priemones ir tokią veiklą vykdytų savanoriškai.

4. Avarinės profesinės apšvitos atveju valstybės narės reikalauja, kad būtų atliekama avarijas likviduojančių darbuotojų radiologinė stebėseną. Individualioji stebėseną ar individualių dozių vertinimas atliekamas deramai atsižvelgiant į aplinkybes.

5. Avarinės profesinės apšvitos atveju valstybės narės reikalauja, kad deramai atsižvelgiant į aplinkybes būtų atliekama avarijas likviduojančių darbuotojų speciali medicininė priežiūra, kaip apibrėžta 49 straipsnyje.

54 straipsnis

Radonas darbo vietose

1. Valstybės narės nustato radono koncentracijos patalpose nacionalinius atskaitos lygius darbo vietose. Šie metinės vidutinės aktyvumo koncentracijos ore atskaitos lygiai neturi viršyti 300 Bq/m^{-3} , išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl susiklosčiusių nacionalinių aplinkybių.

2. Valstybės narės reikalauja, kad radono matavimai būtų atliekami:

- a) darbo vietose, esančiose pagal 103 straipsnio 3 dalį nustatytose zonose, kurios yra įrengtos pirmame aukšte arba rūsyje, atsižvelgiant į nacionaliniame veiksmų plane išdėstytus parametrus, kaip nurodyta XVIII priedo 2 punkte, ir
- b) nacionaliniame veiksmų plane nustatytose konkrečių rūšių darbo vietose, atsižvelgiant į XVIII priedo 3 punktą.

3. Darbo vietų zonose, kuriose, nepaisant veiksmų, kurių buvo imtasi pagal III skyriuje išdėstytą optimizavimo principą, metinė vidutinė radono koncentracija ir toliau viršija nacionalinį atskaitos lygį, atveju valstybės narės reikalauja, kad apie šią padėtį būtų pranešta pagal 25 straipsnio 2 dalį ir kad būtų taikoma 35 straipsnio 2 dalis.

VII SKYRIUS

MEDICININĖ APŠVITA

55 straipsnis

Pagrįstumas

1. Turi būti įrodyta, kad medicininės apšvitos gryoji nauda yra pakankama, įvertinus jos bendrą galimą diagnostinę ar terapinę naudą, įskaitant tiesioginę naudą asmens sveikatai ir naudą visuomenei, palyginti su individualiąja žala, kurią gali sukelti apšvita, atsižvelgiant į veiksmingumą, naudą ir riziką naudojant turimus alternatyvius metodus, kuriais siekiama tų pačių tikslų, tačiau kurie nėra susiję su jonizuojančiosios spinduliuotės sukelta apšvita arba susiję su mažesne apšvita.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje apibrėžtas principas būtų taikomas, visų pirma kad:

- a) su medicinine apšvita susijusi naujų rūšių veikla būtų pagrindžiama iš anksto prieš pradėdant ją visuotinai taikyti;
- b) visa individualioji medicininė apšvita būtų pagrindžiama iš anksto atsižvelgiant į konkrečius apšvitos tikslus ir susijusio asmens ypatybes;
- c) jeigu veikla, susijusi su medicinine apšvita, nėra pagrįsta, specifinė individualioji tokio tipo apšvita, esant tam tikroms

aplinkybėms, gali būti pagrįsta; tokiu atveju jos pagrįstumas turi būti įvertinamas atskirai ir dokumentuotas;

- d) paskyrėjas ir gydytojas, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, siektų gauti, kiek tai praktiškai įmanoma, ankstesnę su planuojamąja apšvita susijusią diagnostinę informaciją ar medicinos dokumentus ir svarstyti šiuos duomenis, kad būtų išvengta nebūtinės apšvitos;
- e) galimybę naudoti medicininę apšvitą medicinos ir biomedicinos moksliniams tyrimams išnagrinėtų etikos komitetas, įsteigtas laikantis nacionalinių procedūrų, ir (arba) kompetentinga valdžios institucija;
- f) vykdant prevencinio sveikatos tikrinimo programą taikytinas medicininės radiologijos procedūras konkrečiai pagrįstų kompetentinga valdžios institucija kartu su atitinkamomis medicinos mokslo draugijomis arba atitinkamomis įstaigomis;
- g) būtų įrodyta pakankama slaugytojų ir globėjų patiriamos apšvitos gryoji nauda, atsižvelgiant į tiesioginę naudą paciento sveikatai, galimą naudą slaugytojui ir (arba) globėjui ir žalą, kurią gali padaryti apšvita;
- h) bet kuri medicininės radiologijos procedūra, taikytina simptomų neturinčiam asmeniui siekiant kuo anksčiau aptikti ligą, būtų sudedamoji prevencinio sveikatos patikrinimo programos dalis arba šią procedūrą minėtam asmeniui konkrečiais dokumentais pagrįstų gydytojas, konsultuodamasis su paskyrėju ir atsižvelgdamas į atitinkamas medicinos mokslo draugijų ir kompetentingos valdžios institucijos gaires. Ypač daug dėmesio turi būti skiriama asmenų, kuriems taikoma medicininė apšvita, informavimui, kaip reikalaujama pagal 57 straipsnio 1 dalies d punktą.

56 straipsnis

Optimizavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos spindulinės diagnostikos, intervencinės radiologijos, planavimo, valdymo ir tikrinimo tikslais taikant medicininę apšvitą patiriamos apšvitos dozės būtų sumažintos tiek, kiek tai protingai įmanoma, kad būtų gauta būtinas medicininė informacija, atsižvelgiant į ekonominius ir visuomeninius veiksnius.

Pacientų medicininės apšvitos spindulinės terapijos tikslais atveju taikinio apšvitos turi būti suplanuojamos kiekvienu konkrečiu atveju individualiai ir jų skyrimas tinkamai tikrinamas, atsižvelgiant į tai, kad apšvitos dozės ne taikinyje ir audiniuose turi būti, kiek tai protingai įmanoma, kuo mažesnės ir atitiktų numatytą apšvitos naudojimo spindulinei terapijai tikslą.

2. Atsižvelgdamos į rekomenduojamus Europos diagnostinius atskaitos lygius, jeigu jie nustatyti, valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyti, reguliariai peržiūrimi ir naudojami spindulinės diagnostikos tyrimams ir prireikus intervencinės radiologijos procedūroms skirti diagnostiniai atskaitos lygiai, ir užtikrina, kad būtų parengtos šiam tikslui skirtos gairės.

3. Valstybės narės užtikrina, kad visuose su medicinine apšvita susijusiuose medicinos ir biomedicinos mokslinių tyrimų projektuose:

- a) atitinkami asmenys dalyvautų savanoriškai;
- b) šie asmenys būtų informuojami apie apšvitos keliamą riziką;
- c) jei nesitikima, kad asmuo iš apšvitos gaus tiesioginės medicininės naudos, būtų nustatyta apribotoji dozė;
- d) pacientų, kurie savanoriškai sutiko dalyvauti vykdant eksperimentinę medicininę veiklą ir kurie iš šios veiklos turėtų gauti diagnostinės ar terapinės naudos, atveju atitinkamus dozės lygius kiekvienu atveju įvertina gydytojas ir (arba) paskyrėjas prieš taikant apšvitą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad optimizavimas apimtų įrangos pasirinkimą, nuoseklų atitinkamos diagnostinės informacijos ar terapinių rezultatų rengimą, praktinius medicininės radiologijos procedūrų aspektus, kokybės laidavimą ir paciento dozių apskaičiavimą ir įvertinimą arba taikyto aktyvumo tikrinimą, atsižvelgiant į ekonominius ir visuomeninius veiksnus.

5. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) kai tinkama, būtų nustatyti globėjų ir slaugytojų apšvitos apribotosios dozės;
- b) būtų parengtos atitinkamos gairės dėl globėjų ir slaugytojų patiriamos apšvitos.

6. Valstybės narės užtikrina, kad pacientui, kuris gydomas radionuklidais ar kurio diagnozei nustatyti naudojami radionuklidai, ar jo atstovui gydytojas arba įmonė, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, pateiktą informaciją apie jonizuojančiosios spinduliuotės keliamą riziką ir atitinkamus nurodymus, kad su pacientu bendraujančių asmenų dozės būtų apribotos tiek, kiek tai protingai įmanoma. Terapinių procedūrų atveju pateikiami rašytiniai nurodymai.

Šie nurodymai įteikiami prieš išrašant iš ligoninės, klinikos arba panašios įstaigos.

57 straipsnis

Pareigos

1. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) bet kuri medicininė apšvita būtų taikoma gydytojui prisiimant klinikinę atsakomybę;
- b) optimizavimo procese dalyvautų gydytojas, medicinos fizikos ekspertas ir asmenys, atsakingi už praktinių medicininės radiologijos procedūrų aspektų įgyvendinimą, kaip yra nurodžiusios valstybės narės;

c) paskyrėjas ir gydytojas, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, dalyvautų individualiosios medicininės apšvitos pagrįstumo procese;

d) kai įmanoma, prieš taikant apšvitą, gydytojas arba paskyrėjas, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, užtikrintų, kad pacientui arba jo atstovui būtų suteikta atitinkama informacija apie naudą ir riziką, susijusią su dėl medicininės apšvitos gaunama spinduliuotės doze. Panaši informacija ir atitinkamos gairės pateikiamos globėjams ir slaugytojams pagal 56 straipsnio 5 dalies b punktą.

2. Įmonė ar gydytojas praktinių medicininės radiologijos procedūrų aspektų įgyvendinimą gali pavesti atitinkamai vienam ar daugiau asmenų, kuriems suteikta teisė šiuo atžvilgiu imtis veiksmų pripažintoje specializacijos srityje.

58 straipsnis

Procedūros

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) atitinkamoms pacientų kategorijoms būtų parengti kiekvienos įrangos visų rūšių standartinių medicininės radiologijos procedūrų aprašymai;
- b) informacija apie pacientų apšvitą būtų įtraukta į medicininės radiologijos procedūros ataskaitą;
- c) paskyrėjai galėtų naudotis rekomenduojamomis vaizdo gavimo medicininiais tikslais gairėmis, atsižvelgiant į spinduliuotės dozes;
- d) medicininės radiologijos veikloje atitinkamai dalyvautų medicinos fizikos ekspertas, kurio dalyvavimo mastas būtų proporcingas dėl šios veiklos kylančiai radiologinei rizikai. Visų pirma:

i) vykdant spindulinės terapijos veiklą, išskyrus standartinę terapijos tikslais naudojamos branduolinės medicinos veiklą, aktyviai dalyvautų medicinos fizikos ekspertas;

ii) vykdant standartinę terapijos tikslais naudojamos branduolinės medicinos veiklą, taip pat spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos veiklą, susijusią su didelėmis dozėmis, kaip nurodyta 61 straipsnio 1 dalies c punkte, dalyvautų medicinos fizikos ekspertas;

iii) vykdant kitą medicininės radiologijos veiklą, kuriai netaikomi a ir b punktai, medicinos fizikos eksperto dalyvavimas atitinkamais atvejais apimtų konsultavimą ir rekomendacijų teikimą su medicinine apšvita susijusios radiacinės saugos klausimais;

- e) klinikiniai auditai būtų atliekami laikantis nacionalinių procedūrų;
- f) tais atvejais, kai nuolat viršijami diagnostiniai atskaitos lygiai, būtų atliekamos atitinkamos peržiūros vietos mastu ir vengiant nepagrįsto delsimo būtų imamasi tinkamų taisomųjų veiksmų.

59 straipsnis

Mokymas ir pripažinimas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų įvykdyti gydytojų, medicinos fizikos ekspertų ir 57 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų 79, 14 ir 18 straipsniuose nurodyti mokymo ir pripažinimo reikalavimai.

60 straipsnis

Įranga

1. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) visa naudojama medicininės radiologijos įranga būtų griežtai prižiūrima radiacinės saugos atžvilgiu;
 - b) kompetentinga valdžios institucija turėtų naujausią medicininės radiologijos įrangos inventorinį sąrašą kiekvienam medicininės radiologijos įrenginiui;
 - c) įmonė įgyvendintų atitinkamas kokybės laidavimo programas, vertintų dozes arba tikrintų taikytą aktyvumą ir
 - d) priėmimo bandymai būtų atlikti prieš pirmą kartą panaudojant įrangą klinikiniais tikslais, o periodiniai bandymai reguliariai ir po bet kurios techninės priežiūros procedūros, kuri gali turėti įtakos įrangos eksploatavimui.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija imtųsi veiksmų užtikrinti, kad įmonė taikytų būtinas priemones siekiant pagerinti naudojamos netinkamai veikiančios ar sugedusios medicininės radiologijos įrangos veikimą. Jos taip pat patvirtina konkrečius įrangos priimtumo kriterijus, siekiamos nustatyti, kada būtina imtis atitinkamų taisomųjų veiksmų, įskaitant įrangos eksploatavimo nutraukimą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) fluoroskopinę įrangą būtų draudžiama naudoti be dozės galios automatinės kontrolės prietaiso arba be vaizdo stiprintuvo ar jam lygiavertčio prietaiso;
 - b) naudojamoje išorinės spindulinės terapijos įrangoje, kurios nominali pluošto energija viršija 1 MeV, būtų įmontuotas

pagrindiniams gydymo parametrams tikrinti skirtas prietaisas. Iki 2018 m. vasario 6 d. instaliuotai įrangai šis reikalavimas gali būti netaikomas;

- c) bet kuri intervencinės radiologijos įranga turėtų prietaisą ar funkciją, kad gydytojas ir už praktinių medicininių procedūrų aspektų įgyvendinimą atsakingi asmenys būtų informuojami apie procedūros metu įrangos skleidžiamos spinduliuotės kiekį. Iki 2018 m. vasario 6 d. instaliuotai įrangai šis reikalavimas gali būti netaikomas;
- d) bet kuri intervencinės radiologijos ir kompiuterinės tomografijos įranga ir bet kuri nauja įranga, naudojama planavimo, valdymo ir tikrinimo tikslais, turėtų prietaisą ar funkciją, kad procedūros pabaigoje gydytojas būtų informuojamas apie atitinkamus paciento dozės įvertinimo parametrus;
- e) naudojama intervencinės radiologijos ir kompiuterinės tomografijos įranga turėtų galimybę pagal 3 dalies d punktą reikalaujamą informaciją užregistruoti tyrimo ataskaitoje. Iki 2018 m. vasario 6 d. instaliuotai įrangai šis reikalavimas gali būti netaikomas;
- f) nedarant poveikio 3 dalies c, d ir e punktam, naujoje medicininės spindulinės diagnostikos įrangoje, kuri skleidžia jonizuojančiąją spinduliuotę, būtų prietaisas arba lygiavertė priemonė, kad gydytojas būtų informuojamas apie atitinkamus paciento dozės įvertinimo parametrus. Jei reikia, įranga turi turėti galimybę šią informaciją užregistruoti tyrimo ataskaitoje.

61 straipsnis

Speciali veikla

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų naudojama tinkama medicininės radiologijos įranga, praktiniai metodai ir pagalbinė įranga, kai medicininė apšvita:
 - a) taikoma vaikams;
 - b) yra prevencinio sveikatos tikrinimo programos dalis;
 - c) yra susijusi su didelėmis paciento gaunamomis dozėmis, tai galėtų būti intervencinės radiologijos, branduolinės medicinos, kompiuterinės tomografijos arba spindulinės terapijos atveju.
- Ypač daug dėmesio skiriama šios veiklos kokybės laidavimo programoms, dozių vertinimui arba taikyto aktyvumo patikrinimui.
2. Valstybės narės užtikrina, kad gydytojai ir 57 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys, taikantys 1 dalyje nurodytą apšvitą, gautų tinkamą mokymą šios medicininės radiologijos veiklos klausimais, kaip nurodyta 18 straipsnyje.

62 straipsnis

Speciali nėščiąjų ir krūtimi maitinančių moterų apsauga

1. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamai paskyrėjas arba gydytojas pasiteirautų, kaip yra nurodžiusios valstybės narės, ar pacientė, kuriai taikoma medicininė apšvita, nėra nėščia ir nemaitina krūtimi, nebent tai akivaizdu arba neaktualu atsižvelgiant į radiologijos procedūrą.
2. Jeigu nėštumas yra akivaizdus ir priklausomai nuo medicininės radiologijos procedūros, visų pirma tuo atveju, jeigu bus veikiamos pilvo ir dubens sritys, ypač daug dėmesio skiriama pagrįstumui, ypač neatidėliotinai būtinybei taikyti procedūrą, ir optimizavimui atsižvelgiant tiek į besilaukiančią pacientę, tiek į negimusį kūdikį.
3. Krūtimi maitinančios pacientės atveju, taikant branduolinės medicinos procedūrą, priklausomai nuo medicininės radiologijos procedūros, ypač daug dėmesio skiriama pagrįstumui, ypač neatidėliotinai būtinybei taikyti procedūrą, ir optimizavimui atsižvelgiant tiek į pacientę, tiek į vaiką.
4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, valstybės narės imasi priemonių, kad būtų padidintas pacienčių, kurioms taikomas šis straipsnis, informuotumas, pavyzdžiui, atitinkamose vietose išskabinant viešus skelbimus.

63 straipsnis

Avarinė ir nenumatytoji apšvita

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) būtų imamasi visų pagrįstų priemonių siekiant kuo labiau sumažinti asmenų, kuriems taikoma medicininė apšvita, avarinės ar nenumatytosios apšvitos tikimybę ir dydį;
- b) spindulinės terapijos veiklos kokybės laidavimo programa apimtų avarinės ar nenumatytosios apšvitos rizikos tyrimą;
- c) visais medicininės apšvitos atvejais įmonė įdiegtų tinkamą sistemą, skirtą su avarine ar nenumatytąja apšvita susijusių ar galinčių būti susijusių įvykių apskaitai ir analizei, kuri būtų proporcinga dėl šios veiklos kylančiai radiologinei rizikai;
- d) būtų numatytos priemonės siekiant paskyrėjui bei gydytojui ir pacientui arba jų atstovui pranešti apie klinikiniu požiūriu svarbią nenumatytąją arba avarinę apšvitą ir apie analizės rezultatus;
- e) i) įmonė kompetentingai valdžios institucijai kuo greičiau praneštų apie svarbius įvykius, kaip yra apibrėžusi kompetentinga valdžios institucija;

- ii) apie tyrimo rezultatus ir taisomąsias priemones tokiems įvykiams išvengti kompetentingai valdžios institucijai būtų pranešama per valstybės narės nurodytą laikotarpį;

- f) būtų įdiegti mechanizmai, skirti užtikrinti, kad būtų laiku platinama su radiacine sauga medicininės apšvitos srityje susijusi informacija apie patirtį, sukauptą svarbių įvykių metu.

64 straipsnis

Gyventojų dozių įvertinimas

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytas spindulinės diagnostikos ir intervencinės radiologijos tikslais taikomos medicininės apšvitos sukeltų individualiųjų dozių pasiskirstymo įvertinimas, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į apšvitą patiriančių gyventojų pasiskirstymą pagal amžių ir lytį.

VIII SKYRIUS

GYVENTOJŲ APŠVITA

1 SKIRSNIS

Gyventojų apsauga ir ilgalaikė sveikatos apsauga įprastomis aplinkybėmis

65 straipsnis

Gyventojų apsauga vykdamą veiklą

1. Valstybės narės užtikrina, kad įprastomis aplinkybėmis gyventojų apsauga vykdamą veiklą, kuriai reikalinga licencija, atitinkamų įrenginių atveju apimtų šiuos aspektus:
 - a) siūlomos įrenginio statybos vietos išnagrinėjimą ir patvirtinimą radiacinės saugos požiūriu, atsižvelgiant į susijusias demografines, meteorologines, geologines, hidrologines ir ekologines sąlygas;
 - b) įrenginio tinkamumo eksploatuoti patvirtinimą, jei užtikrinama tinkama apsauga nuo bet kurios apšvitos ar radioaktyviosios taršos, galinčios pasklisti už įrenginio perimetro ribų, ar nuo radioaktyviosios taršos, galinčios pasklisti į po įrenginiu esančią žemę;
 - c) radioaktyviųjų nuotekų išmetimo į aplinką planų išnagrinėjimą ir tvirtinimą;
 - d) priemonės, skirtas gyventojų galimybėms patekti į įrenginį kontroliuoti.
2. Kompetentinga valdžios institucija atitinkamais atvejais nustato leistinas ribas, kurios įtraukiamos į radioaktyviųjų nuotekų išmetimo į aplinką leidimų išdavimo sąlygas, kuriose:
 - a) atsižvelgiama į radiacinės saugos optimizavimo rezultatus;

b) atsispindi panašių įrenginių eksploatavimo gerosios praktikos pavyzdžiai.

Be to, šiuose išmetimo į aplinką leidimuose atitinkamais atvejais atsižvelgiama į bendrojo atrankinio įvertinimo, grindžiamo tarptautiniu lygiu pripažintomis mokslinėmis rekomendacijomis, rezultatus, kai atlikti tokį įvertinimą pareikalavo valstybė narė, kad būtų įrodyta, jog laikomasi ilgalaikei žmonių sveikatos apsaugai skirtų aplinkosaugos kriterijų.

3. Registruotinos veiklos atveju valstybės narės atitinkamomis nacionalinėmis taisyklėmis ir rekomendacijomis užtikrina gyventojų apsaugą įprastomis aplinkybėmis.

66 straipsnis

Gyventojų dozių įvertinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtais priemonių dozėms, kurias vykdant leidžiamą veiklą gauna gyventojai, įvertinti. Tokių priemonių mastas turi būti proporcingas numatomos apšvitos rizikai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos veiklos rūšys, kurių atveju turi būti įvertintos gyventojų gaunamos dozės. Valstybės narės tiksliai nurodo tas veiklos rūšis, kurių atveju turi būti atliktas realistinis įvertinimas, ir tas rūšis, kurių atveju pakanka atrankinio įvertinimo.

3. Siekdama realistiškai įvertinti dozes, kurias gauna gyventojai, kompetentinga valdžios institucija:

a) nusprendžia, koks turi būti protingas tyrimų, kurie turi būti atlikti, mastas į kokią informaciją turi būti atsižvelgta siekiant nustatyti reprezentatyvųjį asmenį, atsižvelgdamos į tikrąsias radioaktyviųjų cheminių medžiagų perdavimo trasas;

b) nusprendžia, koks turi būti protingas pagal a punktą nustatytų atitinkamų parametrų stebėsenos dažnumas;

c) užtikrina, kad dozių, kurias gauna reprezentatyvusis asmuo, įverčiai apimtų:

i) išorinės spinduliuotės sukeltos dozės įvertinimą, atitinkamais atvejais įskaitant atitinkamos spinduliuotės rūšį;

ii) radionuklidų patekimo į organizmą įvertinimą, nurodant radionuklidų pobūdį ir prireikus jų fizinę ir cheminę formą, ir šių radionuklidų maiste ir geriamajame vandenyje arba kitoje susijusioje aplinkos terpėje aktyvumo koncentracijos įvertinimą;

iii) dozių, kurių gali gauti a punkte nurodytas reprezentatyvusis asmuo, įvertinimą;

d) reikalauja registruoti ir visų suinteresuotųjų subjektų prašymu pateikti su išorinės apšvitos ir taršos matavimais, į organizmą patekusių radionuklidų įverčiais ir reprezentatyviojo asmens gautų dozių įvertinimo rezultatais susijusius įrašus.

67 straipsnis

Radionuklidų išmetimo į aplinką stebėseną

1. Valstybės narės reikalauja, kad už veiklą, kuriai vykdyti išduotas išmetimo į aplinką leidimas, atsakinga įmonė tinkamai stebėtų arba atitinkamais atvejais įvertintų įprastomis eksploatavimo sąlygomis į aplinką išmetamas radioaktyvias išlakas ar nuotekas, o rezultatus pateiktų kompetentingai valdžios institucijai.

2. Valstybės narės reikalauja, kad už branduolinį energetinį reaktorių ir panaudoto branduolinio kuro perdirbimo gamyklą atsakinga įmonė vykdytų radionuklidų išmetimo į aplinką stebėseną ir apie tai praneštų pateikdama standartinę informaciją.

68 straipsnis

Įmonės užduotys

Valstybės narės reikalauja, kad įmonė atliktų šias užduotis:

a) pasiektų ir išlaikytų optimalų gyventojų apsaugos lygį;

b) įdiegtų tinkamą gyventojų apšvitos bei aplinkos radioaktyviosios taršos matavimo ir įvertinimo įrangą ir procedūras;

c) tikrintų b punkte nurodytos įrangos veiksmingumą ir tai, kaip atliekama jos techninė priežiūra, ir užtikrintų, kad matuokliai būtų reguliariai kalibruojami;

d) atlikdamos a, b ir c punktuose nurodytas užduotis konsultuotųsi su radiacinės saugos ekspertu.

2 SKIRSNIS

Avarinės apšvitos situacijos

69 straipsnis

Avarių likvidavimas

1. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė kompetentingai valdžios institucijai nedelsdama praneštų apie visas avarijas, susijusias su veikla, už kurią ji yra atsakinga, ir imtųsi visų reikiamų priemonių padariniams sušvelninti.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės teritorijoje įvykus avarijai, ši įmonė atliktų pirminį preliminarų avarijos aplinkybių bei padarinių įvertinimą ir padėtų imtis apsaugos priemonių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų pasirūpinta apsaugos priemonėmis, susijusiomis su:

- a) spinduliuotės šaltiniu, siekiant sumažinti ar sustabdyti spinduliuotę, įskaitant radionuklidų išmetimą;
- b) aplinka, siekiant sumažinti apšvitą, kurią asmenys gauna dėl atitinkamomis trasomis patenkančių radioaktyviųjų cheminių medžiagų;
- c) asmenimis, siekiant sumažinti jų apšvitą.

4. Jeigu avarija įvyksta jos teritorijoje ar už jos ribų, valstybė narė reikalauja:

- a) kad būtų organizuojamos tinkamos apsaugos priemonės, atsižvelgiant į tikrąsias avarijos charakteristikas ir laikantis optimalios apsaugos strategijos, kuri yra avarijų likvidavimo plano sudedamoji dalis; į avarijų likvidavimo planą įtrauktini elementai nurodyti XI priedo B skirsnyje;
- b) kad būtų įvertinti ir užregistruoti avarijos padariniai bei apsaugos priemonių veiksmingumas.

5. Jei, atsižvelgiant į padėtį, tai būtina, valstybė narė užtikrina, kad būtų imamasi priemonių poveikį nukentėjusių asmenų medicininiam gydymui organizuoti.

70 straipsnis

Informacija gyventojams, kurie, tikėtina, kad nukentėtų įvykus avarijai

1. Valstybės narės užtikrina, kad gyventojai, kurie, tikėtina, kad nukentėtų įvykus avarijai, būtų informuojami apie jiems taikomas sveikatos apsaugos priemones ir veiksmus, kurių jie turėtų imtis įvykus tokiai avarijai.

2. Teikiamą informaciją turi sudaryti bent XII priedo A skirsnyje išdėstyti elementai.

3. Informacija 1 dalyje nurodytiems gyventojams teikiama jiems neprašant.

4. Valstybės narės užtikrina, kad informacija būtų atnaujinama ir pateikiama reguliariais laiko tarpais bei kaskart, kai įvyksta svarbių pokyčių. Šis informacija gyventojams turi būti prieinama visą laiką.

71 straipsnis

Įvykus avarijai faktiškai nukentėjusių gyventojų informavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad įvykus avarijai faktiškai nukentėję gyventojai būtų nedelsiant informuojami apie avarijos

faktus, veiksmus, kurių reikia imtis, ir atitinkamai šiems gyventojams taikomas sveikatos apsaugos priemonės.

2. Į pateikiamą informaciją įtraukiami tie XII priedo B skirsnyje išvardyti punktai, kurie yra aktualūs tos rūšies avarijai.

3 SKIRSNIS

Esamosios apšvitos situacija

72 straipsnis

Aplinkos stebėsenos programa

Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegta atitinkama aplinkos stebėsenos programa.

73 straipsnis

Užterštos zonos

1. Valstybės narės užtikrina, kad į užterštų zonų tvarkymo optimalios apsaugos strategijas atitinkamais atvejais būtų įtraukti šie aspektai:

- a) strategijos tikslai, įskaitant ilgalaikius uždavinius, ir atitinkami atskaitos lygiai pagal 7 straipsnį;
- b) paveiktų zonų žymėjimas ir nukentėjusių gyventojų nustatymas;
- c) paveiktoms zonoms ir nukentėjusiems gyventojams taikytinų apsaugos priemonių reikalingumo ir jų masto apsvaistymas;
- d) draudimo patekti į paveiktas zonas ar patekimo kontrolės arba gyvenimo sąlygų šiose zonose apribojimų nustatymo apsvaistymas;
- e) įvairių gyventojų grupių apšvitos įvertinimas ir apšvitos kontrolės priemonių, kuriomis gali naudotis asmenys, įvertinimas.

2. Valstybei narei nusprendus leisti žmonėms gyventi ilgalaikės liekamosios taršos zonose ir atnaujinti jose socialinę bei ekonominę veiklą, ji užtikrina, kad, konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, prireikus būtų įdiegtos apšvitos nuolatinės kontrolės priemonės siekiant sukurti tokias gyvenimo sąlygas, kurias būtų galima laikyti normaliomis, be kita ko:

- a) būtų nustatyti atitinkami atskaitos lygiai;
- b) būtų sukurta infrastruktūra, kad būtų užtikrinta galimybė toliau taikyti pagalbos sau apsaugos priemones užterštosiose zonose, pavyzdžiui, teikiama informacija, rekomendacijos ir vykdoma stebėseną;

c) atitinkamais atvejais būtų taikomos atstatomosios priemonės;

d) prireikus būtų nustatytos zonos.

74 straipsnis

Radono sukelta apšvita patalpose

1. Valstybės narės nustato radono koncentracijos patalpose nacionalinius atskaitos lygius. Šie metinės vidutinės aktyvumo koncentracijos ore atskaitos lygiai neturi viršyti 300 Bq/m^3 .

2. Vadovaudamasi 103 straipsnyje nurodytu nacionaliniu veiksmų planu, valstybės narės skatina veiksmus, kuriais būtų nustatomi gyvenamieji pastatai, kuriuose metinė vidutinė radono koncentracija viršija atskaitos lygį, ir prireikus techninėmis ar kitomis priemonėmis skatina šiuose gyvenamuosiuose pastatuose taikyti radono koncentracijos mažinimo priemones.

3. Valstybės narės užtikrina, kad vietos ir nacionaliniu lygiu būtų teikiama informacija apie apšvitą radonu patalpose ir susijusią riziką sveikatai, apie tai, kad svarbu atlikti radono koncentracijos matavimus, ir informacija apie turimas technines priemones esamai radono koncentracijai mažinti.

75 straipsnis

Statybinių medžiagų gama spinduliuotė

1. Statybinių medžiagų skleidžiamos gama spinduliuotės išorinės apšvitos patalpose, kartu su išorinės apšvitos ne patalpose, atskaitos lygis turi būti 1 mSv per metus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prieš pateikiant rinkai statybines medžiagas, kurias valstybė narė yra įvardijusi kaip susirūpinimą radiacinės saugos atžvilgiu keliančias medžiagas, atsižvelgdamos į XIII priede išdėstytą orientacinį medžiagų, kurios skleidžia gama spinduliuotę, sąrašą:

a) būtų nustatyta VIII priede nurodytų radionuklidų aktyvumo koncentracija ir kad

b) kompetentingos valdžios institucijos prašymu būtų pateikta informacija apie atliktų matavimų rezultatus ir atitinkamą aktyvumo koncentracijos rodiklį, taip pat informaciją apie kitus susijusius veiksnius, kaip apibrėžta VIII priede.

3. Pagal 2 dalį nustatytų rūšių statybinių medžiagų, dėl kurių apšvitos dozės galėtų viršyti nustatytą atskaitos lygį, atžvilgiu valstybės narės priima sprendimą dėl atitinkamų priemonių; tai, be kita ko, gali būti konkretūs reikalavimai atitinkamuose statybų kodeksuose arba tokių medžiagų numatyto naudojimo apribojimai.

IX SKYRIUS

VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMPETENTINGŲ VALDŽIOS INSTITUCIJŲ BENDROSIOS PAREIGOS IR KITI REGULIUOJAMOSIOS KONTROLĖS REIKALAVIMAI

1 SKIRSNIS

Institucinė infrastruktūra

76 straipsnis

Kompetentinga valdžios institucija

1. Valstybės narės paskiria kompetentingą valdžios instituciją šioje direktyvoje numatytoms užduotims vykdyti. Valstybės narės užtikrina, kad:

a) kompetentinga valdžios institucija funkcinio požiūriu būtų atskirta nuo kitų įstaigų ar organizacijų, susijusių su veiklos pagal šią direktyvą propagavimu ar vykdymu, siekiant veiksmingai užtikrinti, kad vykdydama jai priskirtą reguliavimo funkciją kompetentinga valdžios institucija būtų nepriklausoma nuo nederamos įtakos;

b) kompetentingai valdžios institucijai būtų suteikti teisiniai įgaliojimai ir žmogiškieji bei finansiniai ištekliai, būtini jos pareigoms vykdyti.

2. Jeigu valstybė narė turi daugiau nei vieną kompetentingą valdžios instituciją konkrečioje kompetencijos srityje, ji paskiria vieną kontaktinį punktą ryšiams su kitų valstybių narių kompetentingomis valdžios institucijomis palaikyti. Jei iš tiesų praktiškai neįmanoma išvardyti visų tokių informacinių punktų, atsakingų už įvairias kompetencijos sritis, valstybės narės gali paskirti vieną bendrą kontaktinį punktą.

3. Valstybės narės nurodo Komisijai kontaktinių punktų pavadinimus bei adresus ir atitinkamas jų kompetencijos sritis, kad būtų sudarytos sąlygos prireikus užtikrinti spartų ryšį su jų valdžios institucijomis.

4. Valstybės narės informuoja Komisiją apie visus 3 dalyje nurodytos informacijos pasikeitimus.

5. Komisija perduoda 3 ir 4 dalyse nurodytą informaciją visiems kontaktiniams punktams valstybėje narėje ir ją reguliariai, ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

77 straipsnis

Skaidrumas

Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, darbuotojai, gyventojai, taip pat pacientai ir kiti asmenys, kuriems taikoma medicininė apšvita, galėtų susipažinti su informacija, susijusia su veiklos klasių arba rūšių pagrįstumu ir spinduliuotės šaltinių bei radiacinės saugos reglamentavimu. Ši prievolė, be kita ko, reiškia, kad kompetentinga valdžios institucija teikia informaciją pagal savo kompetencijos sritis. Informacija pateikiama vadovaujantis nacionalinės teisės aktais ir tarptautiniais įsipareigojimais, su sąlyga, kad teikiant tokią informaciją nepažeidžiami kiti interesai, pavyzdžiui, *inter alia*, saugumo interesai, pripažinti nacionalinės teisės aktais ar kitais tarptautiniais įsipareigojimais.

78 straipsnis

Informacija apie įrangą

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuriai įmonei, įsigyjančiai įrangos, kurioje yra radioaktyviųjų šaltinių arba spinduliuotės generatorius, būtų suteikta reikiamos informacijos apie šios įrangos radiologinius pavojus ir jos tinkamą naudojimą, bandymą ir techninę priežiūrą bei būtų pateikta įrodymų, kad jos konstrukcija sudaromos sąlygos kuo labiau, kiek tai protingai įmanoma, apriboti apšvitos lygį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuriai įmonei, įsigyjančiai medicininės radiologijos įrangos, būtų suteikta reikiamos informacijos apie pacientams gresiančios rizikos vertinimą ir kitus žinomus klinikinio vertinimo aspektus.

79 straipsnis

Tarnybų ir ekspertų pripažinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos priemonės siekiant pripažinti:

- a) profesinės sveikatos tarnybas;
- b) dozimetrijos tarnybas;
- c) radiacinės saugos ekspertus;
- d) medicinos fizikos ekspertus.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos būtinos priemonės šių tarnybų ir ekspertų ekspertinių žinių tęstinumui užtikrinti.

Prireikus valstybės narės gali nustatyti už radiacinę saugą atsaikingų pareigūnų pripažinimo priemones.

2. Valstybės narės apibrėžia pripažinimo reikalavimus ir pateikia juos Komisijai.

3. Komisija pagal 2 dalį gautą informaciją perduoda valstybėms narėms.

80 straipsnis

Profesinės sveikatos tarnybos

Valstybės narės užtikrina, kad profesinės sveikatos tarnybos atliktų apšvitą patiriančių darbuotojų medicininę priežiūrą pagal VI skyrių, kiek tai susiję su jų apšvita jonizuojančiąja spinduliuote ir jų tinkamumu atlikti jiems paskirtas užduotis, susijusias su darbu, kuriame galimas jonizuojančiosios spinduliuotės poveikis.

81 straipsnis

Dozimetrijos tarnybos

Valstybės narės užtikrina, kad dozimetrijos tarnybos nustatytų apšvitą patiriančių darbuotojų, kuriems taikoma individualioji stebėseną, vidines arba išorines dozes, kad dozės būtų registruojamos bendradarbiaujant su įmone, o komandiruočių darbuotojų atveju – su darbdaviu, ir atitinkamais atvejais su profesinės sveikatos tarnyba.

82 straipsnis

Radiacinės saugos ekspertas

1. Valstybės narės užtikrina, kad radiacinės saugos ekspertas teiktų kompetentingas konsultacijas įmonei klausimais, susijusiais su taikytinų teisinių reikalavimų profesinės ir gyventojų apšvitos atžvilgiu laikymusi.

2. Radiacinės saugos ekspertas atitinkamais atvejais konsultuoja toliau nurodytais klausimais, tačiau jais neapsiriboja:

- a) dėl atitinkamų apribotųjų dozių optimizavimo ir nustatymo;
- b) dėl naujų įrenginių planų ir naujų ar modifikuotų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių tinkamumo eksploatuoti patvirtinimo, kiek tai susiję su techninėmis valdymo priemonėmis, konstrukcijos ypatybėmis, saugos ypatybėmis ir įspėjimo įtaisais radiacinės saugos atžvilgiu;
- c) dėl kontroliuojamųjų ir stebimųjų zonų skirstymo į kategorijas;
- d) dėl darbuotojų skirstymo į kategorijas;
- e) dėl darbo vietos ir individualiosios stebėsenos programų ir susijusios individualiosios dozimetrijos;
- f) dėl atitinkamos radiacinės apšvitos kontrolės įrangos;
- g) dėl kokybės laidavimo;
- h) dėl aplinkos stebėsenos programos;
- i) dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo priemonių;
- j) dėl avarijų ir incidentų prevencijos priemonių;
- k) dėl parengties avarinės apšvitos situacijoms ir jų likvidavimo;
- l) dėl apšvitą patiriančių darbuotojų mokymo ir perkvalifikavimo programų;
- m) dėl avarijų bei incidentų tyrimo ir analizės ir atitinkamų taisomųjų veiksmų;
- n) dėl nėsčių ir krūtimi maitinančių darbuotojų įdarbinimo sąlygų;
- o) dėl atitinkamų dokumentų, pavyzdžiui, išankstinių rizikos vertinimų ir rašytinių procedūrų rengimo.

3. Radiacinės saugos ekspertas prireikus palaiko ryšius su medicinos fizikos ekspertu.

4. Radiacinės saugos ekspertui gali būti pavestos, jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, darbuotojų ir gyventojų radiacinės saugos užduotys.

83 straipsnis

Medicinos fizikos ekspertas

1. Valstybės narės reikalauja, kad medicinos fizikos ekspertas spręstų arba teiktų specialisto konsultacijas atitinkamai dėl klausimų, susijusių su šios direktyvos VII skyriuje ir 22 straipsnio 4 dalies c punkte išdėstytų reikalavimų įgyvendinimui aktualiais radiacinės fizikos aspektais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad, priklausomai nuo medicininės radiologijos praktikos, medicinos fizikos ekspertas prisiimtų atsakomybę už dozimetriją, įskaitant fizikinius paciento ir kitų asmenų, kuriems taikoma medicininė apšvita, gautų dozių įvertinimo matavimus, teiktų rekomendacijas dėl medicininės radiologijos įrangos ir visų pirma padėtų:

- a) optimizuoti pacientų ir kitų asmenų, kuriems taikoma medicininė apšvita, radiacinę saugą, įskaitant diagnostinių atskaitos lygių taikymą ir naudojimą;
- b) nustatyti ir įgyvendinti medicininės radiologijos įrangos kokybės laidavimo sistemą;
- c) atlikti medicininės radiologijos įrangos tinkamumo eksploatuoti patvirtinimo bandymus;
- d) parengti medicininės radiologijos įrangos technines specifikacijas ir montavimo projektus;
- e) vykdyti medicininės radiologijos įrenginių priežiūrą;
- f) analizuoti įvykius, kurie yra arba gali būti susiję su atsitiktine ar nenumatytąja apšvita;
- g) parinkti įrangą, kuri būtina radiacinės saugos matavimams atlikti;
- h) rengti gydytojų ir kitų darbuotojų mokymus atitinkamų radiacinės saugos aspektų klausimais.

3. Radiacinės saugos ekspertas atitinkamai atvejais palaiko ryšius su medicinos fizikos ekspertu.

84 straipsnis

Už radiacinę saugą atsakingas pareigūnas

1. Valstybės narės nusprendžia, kurių rūšių veiklos srityse būtina paskirti už radiacinę saugą atsakingą pareigūną radiacinės

saugos užduočių vykdymui prižiūrėti arba šioms užduotims vykdyti įmonėje. Valstybės narės reikalauja, kad įmonės aprūpintų už radiacinę saugą atsakingus pareigūnus priemonėmis, kurių jiems reikia nustatytoms užduotims atlikti. Už radiacinę saugą atsakingas pareigūnas tiesiogiai atsiskaito įmonei. Valstybės narės gali reikalauti, kad komandiruočių darbuotojų darbdaviai paskirtų už radiacinę saugą atsakingą pareigūną, kuris prireikęs prižiūrėtų atitinkamų su jų darbuotojų apsauga susijusių radiacinės saugos užduočių vykdymą arba šias užduotis vykdytų.

2. Priklausomai nuo veiklos pobūdžio, už radiacinę saugą atsakingo pareigūno užduotys padėti įmonei gali būti, be kita ko, šios:

- a) užtikrinti, kad darbas, kuriam naudojama spinduliuotė, būtų atliekamas laikantis visų nustatytų procedūrų reikalavimų ar įmonės taisyklių;
- b) kontroliuoti darbo vietos stebėsenos programos įgyvendinimą;
- c) tvarkyti atitinkamus su visais spinduliuotės šaltiniais susijusius įrašus;
- d) reguliariai vertinti atitinkamų saugos ir perspėjimo sistemų būklę;
- e) kontroliuoti individualiosios stebėsenos programos įgyvendinimą;
- f) kontroliuoti sveikatos priežiūros programos įgyvendinimą;
- g) naujus darbuotojus atitinkamai supažindinti su įmonės taisyklėmis ir procedūromis;
- h) teikti rekomendacijas ir pastabas dėl darbo planų;
- i) sudaryti darbo planus;
- j) teikti ataskaitas įmonės vadovybei;
- k) dalyvauti rengiant avarinės apšvitos situacijų prevencijos, parengties joms ir likvidavimo priemones;
- l) teikti informaciją apšvitą patiriantiems darbuotojams ir rengti jų mokymus;
- m) palaikyti ryšius su radiacinės saugos ekspertu.

3. Už radiacinę saugą atsakingo pareigūno užduotis gali atlikti įmonėje įsteigtas radiacinės saugos skyrius arba radiacinės saugos ekspertas.

2 SKIRSNIS

Radioaktyviųjų šaltinių kontrolė

85 straipsnis

Atviriesiems šaltiniams taikomi bendrieji reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi priemonių, kuriomis būtų užtikrinta tinkama atvirųjų šaltinių kontrolė jų buvimo vietos, eksploatavimo ir, kai jie nebereikalingi, antrinio perdirbimo ar šalinimo atžvilgiu.
2. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, prireikus ir tiek, kiek įmanoma, vykdytų jai priklausančių atvirųjų šaltinių apskaitą, be kita ko, registruotų jų buvimo vietą, perdavimą, šalinimą ir radionuklidų išmetimą į aplinką.
3. Valstybės narės reikalauja, kad kiekviena atvirąjį šaltinį turinti įmonė kompetentingai valdžios institucijai nedelsdama praneštų apie visus praradimo, vagystės, didelio išsiliejimo, ar neteisėto naudojimo arba radionuklidų išmetimo atvejus.

86 straipsnis

Uždariesiems šaltiniams taikomi bendrieji reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi priemonių, kuriomis būtų užtikrinta tinkama uždarytųjų šaltinių kontrolė jų buvimo vietos, eksploatavimo ir, kai jie nebereikalingi, antrinio perdirbimo ar šalinimo atžvilgiu.
2. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė vykdytų visų jai priklausančių uždarytųjų šaltinių apskaitą, be kita ko, registruotų jų buvimo vietą, perdavimą ir šalinimą.
3. Valstybės narės sukuria sistemą, kad jos galėtų būti tinkamai informuojamos apie visus didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių perdavimo atvejus ir prireikus apie atskirus uždarytųjų šaltinių perdavimo atvejus.
4. Valstybės narės reikalauja, kad kiekviena uždarytąjį šaltinį turinti įmonė kompetentingai valdžios institucijai nedelsdama praneštų apie visus uždarojo šaltinio praradimo, didelio nutekėjimo, vagystės ar neteisėto naudojimo atvejus.

87 straipsnis

Didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių kontrolės reikalavimai

Prieš suteikdamos autorizaciją vykdyti su didelio aktyvumo uždariesiais šaltiniais susijusią veiklą, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) būtų nustatytos tinkamos šaltinių saugaus valdymo ir kontrolės priemonės, įskaitant priemones, taikytinas tada, kai jie tampa panaudotais šaltiniais. Tokiomis priemonėmis gali būti numatyta, kad panaudoti šaltiniai turi būti perduodami tiekėjui ar patalpinami šalinimo ar saugojimo įrenginyje arba gamintojas ar tiekėjas įpareigojami priimti šiuos šaltinius;
- b) finansinėmis garantijomis arba kitomis lygiavertėmis priemonėmis, tinkančiomis konkrečiam šaltiniui, būtų tinkamai

pasirūpinta, kad šaltiniams tapus panaudotais šaltiniais, jie būtų saugiai sutvarkomi, įskaitant atvejį, kai įmonė bankrutuoja ar nutraukia veiklą.

88 straipsnis

Konkretūs didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių licencijavimo reikalavimai

Valstybės narės užtikrina, kad į veiklos, susijusios su didelio aktyvumo uždaruosiu šaltiniu, licenciją be V skyriuje nustatytų bendrųjų licencijavimo reikalavimų būtų įrašyti toliau išvardyti aspektai, tačiau jais nebūtų apsiribota:

- a) atsakomybės sritys;
- b) būtiniausi darbuotojų kompetencijos reikalavimai, įskaitant informavimą ir mokymą;
- c) būtiniausi šaltinio, jo konteinerio ir papildomos įrangos eksploatacijos kriterijai;
- d) avarinių procedūrų ir ryšių palaikymo reikalavimai;
- e) darbo procedūros, kurių turi būti laikomasi;
- f) įrangos, šaltinių ir konteinerių priežiūra;
- g) tinkamas panaudotų šaltinių tvarkymas, prireikus įskaitant susitarimus dėl panaudotų šaltinių perdavimo gamintojui, tiekėjui, kitai patvirtintai įmonei ar į atliekų šalinimo ar saugojimo įrenginį.

89 straipsnis

Įmonės atliekama apskaita

Valstybės narės reikalauja, kad į didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių apskaitą būtų įtraukta XIV priede nustatyta informacija ir kad įmonė kompetentingai valdžios institucijai pastarosios prašymu pateiktą elektroninę ar rašytinę visų šių įrašų ar jų dalies kopiją, laikydamosi bent jau šių sąlygų:

- a) vengiant nepagrįsto delsimo, tuo metu, kai šie įrašai daromi; tai turi būti padaryta kuo greičiau, kai tai praktiškai įmanoma, įsigijus šaltinį;
- b) tam tikrais valstybių narių nustatytais laiko tarpais;
- c) pasikeitus informaciniame lape nurodytai situacijai;
- d) vengiant nepagrįsto delsimo, kai nebedaromi konkretaus šaltinio įrašai, kai įmonė nebėra šaltinio turėtoja; šiuo atveju nurodomas įmonės arba atliekų šalinimo ar saugojimo įrenginio, kuriam šaltinis perduodamas, pavadinimas;

- e) vengiant nepagrįsto delsimo, kai nebedaromi minėti įrašai, kai įmonė jau nebeturi jokių šaltinių.

Kompetentingai valdžios institucijai turi būti sudarytos galimybės patikrinti įmonės įrašus.

90 straipsnis

Kompetentingos valdžios institucijos atliekama apskaita

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija vestų visų įmonių, turinčių autorizaciją vykdyti su didelio aktyvumo uždaraisiais šaltiniais susijusią veiklą, ir šių įmonių turimų didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių apskaitą. Registruojami duomenys apie radionuklidą, jo aktyvumą pagaminimo metu arba, jeigu tas aktyvumas nėra žinomas, aktyvumą pirmo pateikimo rinkai metu ar įmonei įsigijus šaltinį, ir šaltinio rūšis. Kompetentinga valdžios institucija įrašus nuolat atnaujina, atsižvelgdama į šaltinių perdavimą ir kitus veiksnius.

91 straipsnis

Didelio aktyvumo uždarytųjų šaltinių kontrolė

1. Valstybės narės reikalauja, kad įmonė, kuri vykdo su didelio aktyvumo uždaraisiais šaltiniais susijusią veiklą, laikytųsi XV priede nustatytų reikalavimų.
2. Valstybės narės reikalauja, kad gamintojas, tiekėjas ir kiekviena įmonė užtikrintų, kad didelio aktyvumo uždarieji šaltiniai bei konteineriai atitiktų XVI priede nustatytus identifikavimo ir žymėjimo reikalavimus.

3 SKIRSNIS

Paliktieji šaltiniai

92 straipsnis

Paliktųjų šaltinių aptikimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi priemonių:
 - a) bendram supratimui apie galimus paliktųjų šaltinių pasitaikymo atvejus ir tuo susijusius pavojus didinti; ir
 - b) gairių suteikimas asmenims, kurie įtaria arba turi žinių apie paliktųjų šaltinių buvimą, dėl kompetentingos valdžios institucijos informavimo bei veiksmų, kurių turi būti imtasi.
2. Valstybės narės skatina sukurti sistemas, skirtas paliktiesiems šaltiniams aptikti tokiose vietose, kaip didelės metalo laužo aikštelės ir didelės metalo laužo perdirbimo gamyklos, kuriose paprastai gali pasitaikyti paliktųjų šaltinių, arba svarbiuose tranzito mazguose, ten kuri tai tikslinga.
3. Valstybės narės užtikrina, kad asmenims, kurie įtaria paliktojo šaltinio buvimą ir kurie paprastai nėra susiję su veikla, kurią vykdančiam reikėtų laikytis radiacinės saugos reikalavimų, būtų nedelsiant suteikta specializuota techninė pagalba ir konsultacijos.

Konsultacijų ir pagalbos pagrindinis tikslas – apsaugoti darbuotojus ir gyventojus nuo spinduliuotės ir užtikrinti šaltinio fizinį saugumą.

93 straipsnis

Metalo tarša

1. Valstybės narės ragina sukurti radioaktyviosios taršos iš trečiųjų valstybių importuotuose metalo gaminiuose aptikimo sistemas tokiose vietose, kaip pagrindinės metalo importo įmonės arba svarbūs tranzito mazgai.
2. Valstybės narės reikalauja, kad metalo laužo perdirbimo įmonės vadovybė kompetentingai valdžios institucijai nedelsdama praneštų apie visus paliktojo šaltinio išlydimo ar kitų metalurgijos operacijų su paliktuoju šaltiniu atvejus, jei tokius atvejus įtaria arba turi apie juos žinių, ir reikalauja, kad užteršti metalai nebūtų naudojami, teikiami rinkai ar šalinami, nedalyvaujant kompetentingai valdžios institucijai.

94 straipsnis

Paliktųjų šaltinių išgavimas, tvarkymas, kontrolė ir šalinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija būtų pasirengusi arba numachiusi priemones, įskaitant pareigų paskirstymą, skirtas paliktųjų šaltinių kontrolei bei išgavimui vykdyti ir dėl paliktųjų šaltinių įvykusių avarijų padariniams šalinti, ir būtų parengusios atitinkamus likvidavimo planus bei priemones.
2. Valstybės narės užtikrina, kad prireikus būtų organizuojamos paliktųjų šaltinių, užsilikusių vykdančios ankstesnę veiklą, išgavimo kampanijos.

Kampanijų metu valstybės narės gali finansiškai prisidėti prie šaltinių išgavimo, tvarkymo, kontrolės ir šalinimo išlaidų padengimo; taip pat jų metu gali būti atliekami valdžios institucijų ir įmonių, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų institutų, medžiagų tyrimo institutų ar ligoninių, veiklos ankstesnio laikotarpio įrašų tikrinimai.

95 straipsnis

Paliktųjų šaltinių finansinė garantija

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyta finansinių garantijų sistema ar kitos lygiavertės priemonės, skirtos su paliktųjų šaltinių išgavimu susijusioms intervencijos išlaidoms ir išlaidoms, kurių gali tekti patirti įgyvendinant 94 straipsnį, padengti.

4 SKIRSNIS

Svarbūs įvykiai

96 straipsnis

Pranešimas apie svarbius įvykius ir jų registravimas

Valstybės narės reikalauja, kad įmonė:

- a) prireikus įgyvendintų svarbių įvykių, kurie yra arba gali būti susiję su atsitiktine ar nenumatytąja apšvita, registravimo ir analizės sistema;

b) nedelsdama praneštų kompetentingai valdžios institucijai apie visus įvykusius svarbius įvykius, dėl kurių asmuo yra arba gali būti veikiamas apšvitos, kai viršijamos eksploatavimo ribinės vertės ar nesilaikoma eksploatavimo sąlygų, nustatytų autorizacijos suteikimo reikalavimuose profesinės ar gyventojų apšvitos atžvilgiu, arba kompetentingos valdžios institucijos nustatytų reikalavimų medicininės apšvitos atžvilgiu, įskaitant tyrimo rezultatus ir taisomąsias priemones tokiems įvykiams išvengti.

5 SKIRSNIS

Avarinės apšvitos situacijos

97 straipsnis

Avarijų valdymo sistema

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų atsižvelgiama į avarijų jų teritorijoje galimybę ir į tai, kad jas gali paveikti ne jų teritorijoje įvykusios avarijos. Valstybės narės nustato avarijų valdymo sistemą ir parengia šiai sistemai skirtas atitinkamas administracines nuostatas. Į avarijų valdymo sistemą įtraukiami XI priedo A skirsnyje išvardyti elementai.

2. Avarijų valdymo sistema turi būti proporcinga galimų avarinės apšvitos situacijų įvertinimo rezultatams ir ją taikant turi būti galima veiksmingai reaguoti į avarinės apšvitos situacijas, susijusias su vykdoma veikla ar nenumatytais įvykiais.

3. Avarijų valdymo sistemoje numatomas avarijų likvidavimo planų parengimas siekiant išvengti audinių reakcijos, dėl kurios asmuo iš paveiktų gyventojų grupės patirtų sunkių nulemtųjų spinduliuotės padarinių, ir sumažinti atsitiktinių spinduliuotės sukeltų padarinių riziką, atsižvelgiant į III skyriuje nurodytus bendruosius radiacinės saugos principus ir atskaitos lygius.

98 straipsnis

Avarinė parengtis

1. Valstybės narės užtikrina, kad iš anksto būtų parengti įvairių rūšių avarijų, nustatytų atlikus galimų avarinės apšvitos situacijų įvertinimą, likvidavimo planai.

2. Į avarijų likvidavimo planus įtraukiami XI priedo B skirsnyje apibrėžti elementai.

3. Avarijų likvidavimo planuose taip pat numatoma, kaip nuo avarinės apšvitos situacijos bus pereita prie esamosios apšvitos situacijos.

4. Valstybės narės užtikrina, kad avarijų likvidavimo planai būtų reguliariai išbandomi, peržiūrimi ir atitinkamais atvejais tikslinami atsižvelgiant į patirtį, įgytą ankstesnių avarinės apšvitos situacijų metu ir į dalyvavimo avarijų pratybose nacionaliniu ir tarptautiniu lygiais rezultatus.

5. Į avarijų likvidavimo planus atitinkamais atvejais įtraukiami atitinkami 97 straipsnyje nurodytos avarijų valdymo sistemos elementai.

99 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Spręsdamos klausimus, susijusius su galimomis avarijomis jų teritorijoje, kurios gali turėti poveikio kitoms valstybėms narėms ar trečiosioms valstybėms, valstybės narės bendradarbiauja su kitomis valstybėmis narėmis ir su trečiosiomis šalimis, kad tose valstybėse narėse ar trečiosiose šalyse būtų sudarytos palankesnės sąlygos organizuoti radiologinės saugos priemones.

2. Jeigu valstybių narių teritorijoje įvyksta avarija arba jei tikėtina, kad tokia avarija turės radiologinių padarinių jų teritorijoje, kiekviena valstybė narė nedelsdama užmezga ryšį su visomis kitomis valstybėmis narėmis ir su trečiosiomis šalimis, kurios gali būti susijusios su tokia avarija arba kurioms tokia avarija gali turėti poveikio, siekdamos pasikeisti apšvitos padėties įvertinimo duomenimis ir suderinti apsaugos priemones bei tai, kokia informacija turi būti teikiama visuomenei, atitinkamais atvejais pasitelkdamos dvišales arba tarptautines keitimosi informacija sistemas. Tai, kad vykdoma ši derinimo veikla, netrukdo imtis būtinų veiksmų nacionaliniu lygiu ir šie veiksmai nevilkinami.

3. Nepažeisdama atitinkamų konfidencialumo reikalavimų ir atitinkamų nacionalinės teisės aktų, kiekviena valstybė narė nedelsdama pasikeičia informacija ir bendradarbiauja su kitomis susijusiomis valstybėmis narėmis, susijusiomis trečiosiomis šalimis ir atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis dėl prarastų, pavogtų ar aptiktų didelio aktyvumo uždarytų šaltinių, kitų susirūpinimą keliančių radioaktyviųjų šaltinių ir radioaktyviųjų medžiagų bei dėl susijusių tolesnių veiksmų ar tyrimų.

4. Atitinkamais atvejais kiekviena valstybė narė bendradarbiauja su kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis valstybėmis, kad nuo avarinės apšvitos situacijos būtų pereita prie esamosios apšvitos situacijos.

6 SKIRSNIS

Esamosios apšvitos situacijos

100 straipsnis

Esamųjų apšvitos situacijų programos

1. Valstybės narės užtikrina, kad, esant požymiams arba turint įrodymų apie apšvitą, į kurią negalima nekreipti dėmesio radiacinės saugos požiūriu, būtų imtasi priemonių esamosios apšvitos situacijoms nustatyti ir įvertinti, atsižvelgiant į XVII priede išvardytas esamųjų apšvitos situacijų rūšis, ir atitinkamoms profesinės ir gyventojų apšvitos vertėms nustatyti.

2. Atsižvelgdamos į bendrąjį pagrįstumo principą valstybės narės gali nuspręsti, kad dėl esamosios apšvitos situacijos neverta svarstyti galimybės taikyti apsaugos ar taisomąsias priemones.

3. Susirūpinimą radiacinės saugos atžvilgiu keliančioms esamosios apšvitos situacijoms, už kurias gali būti skirta teisinė atsakomybė, taikomi atitinkami planuojamosios apšvitos situacijų reikalavimai, todėl apie tokias apšvitos situacijas reikia pranešti taip, kaip tai apibrėžta 25 straipsnio 2 dalyje.

101 straipsnis

Strategijų parengimas

1. Valstybės narės imasi priemonių, kad būtų parengtos strategijos, skirtos tinkamam esamųjų apšvitos situacijų valdymui, kuris būtų proporcingas rizikai ir apsaugos priemonių veiksmingumui, užtikrinti.

2. Kiekvienoje strategijoje nurodomi:

a) siejami tikslai;

b) atitinkami atskaitos lygiai, atsižvelgiant į I priede nustatytus atskaitos lygius.

102 straipsnis

Strategijų įgyvendinimas

1. Valstybės narės paveda esamųjų apšvitos situacijų valdymo strategijų įgyvendinimo pareigas ir užtikrina tinkamą taisomųjų ir apsaugos priemonių įgyvendinime dalyvaujančių atitinkamų šalių veiksmų koordinavimą. Valstybės narės atitinkamai pasirūpina, kad suinteresuotieji subjektai būtų įtraukti į sprendimų dėl apšvitos valdymo strategijų rengimo ir įgyvendinimo priėmimą.

2. Užtikrinama tinkamiausia visų pagal strategiją numatytų įgyvendinti apsaugos priemonių forma, mastas ir jų taikymo trukmė.

3. Dozių, kurios buvo gautos įgyvendinant strategiją, pasiskirstymas turi būti įvertintas. Svarstoma, ar reikėtų imtis papildomų priemonių siekiant optimizuoti apsaugą ir sumažinti atskaitos lygį vis dar viršijančią apšvitą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad už strategijos įgyvendinimą atsakingi subjektai reguliariai:

a) vertintų turimas taisomąsias bei apsaugos priemones tikslams pasiekti ir planuojamų bei įgyvendintų priemonių veiksmingumą;

b) apšvitą patiriančioms gyventojams teiktų informaciją apie galimus pavojus sveikatai ir apie prieinamas jų apšvitos mažinimo priemones;

c) konsultuotų dėl apšvitos valdymo individualiu ar vietos lygiu;

d) veiklos, kuriai naudojamos gamtinės kilmės radioaktyviosios medžiagos ir kuri nevaldoma kaip planuojamosios apšvitos situacija, atveju teiktų informaciją apie atitinkamas koncentracijos ir apšvitos stebėsenos priemones bei apsaugos priemones.

103 straipsnis

Su radonu susijusių veiksmų planas

1. Taikydamos 100 straipsnio 1 dalį, valstybės narės parengia iš visų šaltinių, t. y. grunto, statybinių medžiagų ar vandens, patenkančio radono gyvenamuosiuose pastatuose, visuomeniniuose pastatuose ir darbo vietose skleidžiamos apšvitos keliamos ilgalaikės rizikos valdymo veiksmų planą. Veiksmų planu atsižvelgiama į XVIII priede išdėstytus klausimus, ir jis reguliariai atnaujinamas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos atitinkamos priemonės, kurios padėtų užkirsti kelią radono patekimui į naujus pastatus. Šios priemonės gali apimti konkrečius reikalavimus nacionaliniuose statybų kodeksuose.

3. Valstybės narės nustato zonas, kuriose tikėtina, kad vidutinė metinė radono koncentracija daugelyje pastatų viršys atitinkamą nacionalinį atskaitos lygį.

7 SKIRSNIS

Vykdomo užtikrinimo sistema

104 straipsnis

Patikrinimai

1. Siekdamas užtikrinti pagal šią direktyvą priimtų nuostatų įgyvendinimą, valstybės narės nustato patikrinimo sistemą ar sistemas ir pagal jas pradeda priežiūrą ir prireikus imasi taisomųjų veiksmų.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga valdžios institucija parengtų patikrinimo programą atsižvelgdama į su veikla susijusio pavojaus potencialų dydį ir pobūdį, bendrąją radiacinės saugos klausimų vykdant veiklą įvertinimą ir į tai, kaip laikomasi pagal šią direktyvą priimtų nuostatų.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvieno patikrinimo rezultatai būtų registruojami ir perduodami atitinkamai įmonei. Jei rezultatai yra atitinkamai susiję su komandiruoju darbuotoju arba darbuotojais, šie rezultatai taip pat perduodami darbdaviui.

4. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenė galėtų susipažinti su pagrindiniais patikrinimo programų principais ir pagrindiniais jų įgyvendinimo rezultatais.

5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegti mechanizmai, skirti užtikrinti, kad atitinkamiems subjektams, įskaitant spinduliuotės šaltinių gamintojus ir tiekėjus, ir atitinkamais atvejais tarptautinėms organizacijoms būtų laiku išplatinama informacija, susijusi su patikrinimų metu įgyta svarbia patirtimi apsaugos ir saugos klausimais, ir informacija apie įvykusių incidentus bei avarijas ir susijusius rezultatus.

105 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingai valdžios institucijai būtų suteikti įgaliojimai reikalauti, kad bet kuris asmuo arba juridinis subjektas imtųsi veiksmų trūkumams pašalinti ir užkirsti kelią jų pasikartojimui, arba įgaliojimai prireikus panaikinti autorizaciją vykdyti veiklą, jeigu reguliuojamojo patikrinimo ar kito reguliuojamojo įvertinimo rezultatai rodo, kad apšvitęs situacija neatitinka pagal šią direktyvą priimtų nuostatų.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

106 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. vasario 6 d.

2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

107 straipsnis

Panaikinimas

Direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas panaikinamos nuo 2018 m. vasario 6 d.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal XIX priede pateiktą atitikties lentelę.

108 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

109 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2013 m. gruodžio 5 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. SINKEVIČIUS

I PRIEDAS

7 ir 101 straipsniuose nurodyti gyventojų apšvitos atskaitos lygiai

1. Nedarant poveikio nustatytiems lygiaverčių dozių atskaitos lygiams, esamosios apšvitos situacijoms nustatomi 1–20 mSv, o avarinės apšvitos situacijoms (ūminėms ir metinėms) – 20–100 mSv efektinėmis dozėmis išreikšti metiniai atskaitos lygiai.
 2. Susiklosčius tam tikroms situacijoms leidžiama svarstyti galimybę nustatyti už 1 punkte nurodytus atskaitos lygių intervalus mažesnius lygius, visų pirma:
 - a) mažesnę nei 20 mSv atskaitos lygį galima nustatyti susiklosčius avarinės apšvitos situacijai, jeigu atitinkamą apsaugą galima užtikrinti taikant tokias atsakomąsias priemones, kad nebūtų padaroma neproporcinga žala ar patiriama pernelyg didelių išlaidų;
 - b) mažesnę nei 1 mSv metinį atskaitos lygį atitinkamais atvejais galima nustatyti esamosios apšvitos situacijoje konkrečiai su šaltiniu susijusiai apšvitai ar apšvitos trasoms.
 3. Nuo avarinės apšvitos situacijos pereinant prie esamosios apšvitos situacijos nustatomi atitinkami atskaitos lygiai, visų pirma nustojus taikyti ilgalaikes atsakomąsias priemones, pavyzdžiui, perkėlimą į kitą vietą.
 4. Nustatant atskaitos lygius atsižvelgiama į pagrindinių situacijų charakteristikas ir visuomeninius kriterijus, kurie gali apimti:
 - a) 1 mSv per metus arba mažesnės apšvitos atveju – bendrą informaciją apie apšvitos lygį, konkrečiai nesvarstant individualiųjų apšvitų;
 - b) 20 mSv per metus arba 20 mSv neviršijančios apšvitos atveju – konkrečią informaciją siekiant, kad asmenys galėtų valdyti savo apšvitą, jei įmanoma;
 - c) 100 mSv per metus arba 100 mSv neviršijančios apšvitos atveju – individualiųjų dozių įvertinimą ir konkrečią informaciją apie apšvitos pavojų bei galimus apšvitos mažinimo veiksmus.
-

II PRIEDAS

4 straipsnio 25 ir 33 punktuose nurodyti svoriniai spinduliuotės bei audinio daugikliai

A. Svoriniai spinduliuotės daugikliai

Spinduliuotės rūšis	w_R
Fotonai	1
Elektronai ir miunonai	1
Protonai ir elektrintieji pionai	2
Alfa dalelės, branduolių dalijimosi fragmentai, sunkieji jonai	20
Neutronai, $E_n < 1$ MeV	$2,5 + 18,2 e^{-[\ln(E_n)]^2/6}$
Neutronai, $1 \text{ MeV} \leq E_n \leq 50 \text{ MeV}$	$5,0 + 17,0 e^{-[\ln(2 E_n)]^2/6}$
Neutronai, $E_n > 50 \text{ MeV}$	$2,5 + 3,25 e^{-[\ln(0,04 E_n)]^2/6}$

Pastaba: Visos vertės yra susijusios su spinduliuote, kuri veikia kūną, o vidinių spinduliuotės šaltinių atveju – integruoto (-ų) radionuklido (-ų) skleidžiama spinduliuote.

B. Svoriniai audinio daugikliai

Audinys	w_T
Kaulų čiulpai (raudonos spalvos)	0,12
Gaubtinė žarna	0,12
Plaučiai	0,12
Skrandis	0,12
Krūtis	0,12
Likusieji audiniai (*)	0,12
Lytinės liaukos	0,08
Šlapimo pūslė	0,04
Stemplė	0,04
Kepenys	0,04
Skydliaukė	0,04
Kaulų paviršius	0,01
Smegenys	0,01
Seilių liaukos	0,01
Oda	0,01

(*) Likusiųjų audinių svorinis audinio daugiklis w_T (0,12) taikomas aritmetinei kiekvienos iš toliau nurodytos lyties 13 organų ir audinių vidutinei dozei. Likusieji audiniai: antinksčiai, ekstratorakalinis plotas, tulžies pūslė, širdis, inkstai, limfmazgiai, raumenys, burnos gleivinė, kasa, prostata (vyrų), plonosios žarnos, blužnis, užkrūčio liauka, gimda / gimdos kaklelis (moterų).

III PRIEDAS

4 straipsnio 43 punkte nurodytos didelio aktyvumo uždaruosius šaltinius apibrėžiančios aktyvumo vertės

I toliau pateiktą lentelę neįtrauktų radionuklidų atitinkamas aktyvumas yra tapatus TATENA leidinyje „Pavojingi radioaktyvios medžiagos kiekiai (D vertės)“, (EPR-D-VALUES 2006) apibrėžtajai D vertei.

Radionuklidas	Aktyvumas (TBq)
Am-241	6×10^{-2}
Am-241/Be-9 ⁽¹⁾	6×10^{-2}
Cf-252	2×10^{-2}
Cm-244	5×10^{-2}
Co-60	3×10^{-2}
Cs-137	1×10^{-1}
Gd-153	1×10^0
Ir-192	8×10^{-2}
Pm-147	4×10^1
Pu-238	6×10^{-2}
Pu-239/Be-9 ⁽¹⁾	6×10^{-2}
Ra-226	4×10^{-2}
Se-75	2×10^{-1}
Sr-90 (Y-90)	1×10^0
Tm-170	2×10^1
Yb-169	3×10^{-1}

⁽¹⁾ Nurodomas alfa spinduliuotę skleidžiančio radionuklido aktyvumas.

IV PRIEDAS

20 straipsnyje nurodytas naujų veiklos, susijusios su vartojimo gaminiais, klasių ir rūšių pagrindumas

A. Bet kuri įmonė, ketinanti gaminti arba importuoti į valstybę narę vartojimo gaminius, dėl kurių numatomo naudojimo, tikėtina, atsiras nauja veiklos klasė ar rūšis, pateikia tos valstybės narės kompetentingai valdžios institucijai visą susijusią informaciją, nurodydamas:

- 1) gaminio numatomą naudojimą;
- 2) gaminio technines charakteristikas;
- 3) jei gaminių sudėtyje yra radioaktyviųjų cheminių medžiagų – informaciją apie jų tvirtinimo būdą;
- 4) dozės galias atitinkamais atstumais, kurių būtina laikytis naudojant gaminį, įskaitant dozės galias 0,1 m atstumu nuo bet kurio prieinamo paviršiaus;
- 5) tikėtinas apšvitos, kurią patirs nuolatiniai gaminio naudotojai, dozės.

B. Kompetentinga valdžios institucija išnagrinėja tą informaciją ir visų pirma įvertina, ar:

- 1) vartojimo gaminio eksploatacinėmis charakteristikomis pagrindžiamas jo numatomas naudojimas;
- 2) konstrukcija yra tinkama siekiant iki minimumo sumažinti apšvitą įprastomis naudojimo sąlygomis ir netinkamo naudojimo arba atsitiktinės apšvitos tikimybę ir šių reiškiinių padarinius, arba galbūt vertėtų nustatyti reikalavimus techninėms ir fizinėms gaminio charakteristikoms;
- 3) gaminyje yra tinkamai suprojektuotas, kad būtų laikomasi nereguliavimo kriterijų, ir, jei taikytina, yra patvirtinto tipo, taip pat ar po to, kai šis gaminyje bus nebenaudojamas, nereikės laikytis konkrečių atsargumo priemonių jį šalinant;
- 4) gaminyje yra tinkamai paženklintas ir ar vartotojui pateikti būtini dokumentai su tinkamo naudojimo ir šalinimo nurodymais.

V PRIEDAS

22 straipsnyje nurodytas veiklos, susijusios su nemedicine apšvita vaizdo gavimo tikslais, rūšių orientacinis sąrašas

Veikla, kurią vykdant naudojama medicininės radiologijos įranga:

1. siekiančiųjų įsidarbinti asmenų sveikatos vertinimas naudojant medicininės radiologijos įrangą;
2. imigracijos tikslais atliekamas sveikatos vertinimas naudojant medicininės radiologijos įrangą;
3. draudimo tikslais atliekamas sveikatos vertinimas naudojant medicininės radiologijos įrangą;
4. vaikų ir paauglių fizinio išsivystymo vertinimas siekiant nustatyti tinkamumą sportininko ar šokėjo karjerai ir t. t., naudojant medicininės radiologijos įrangą;
5. amžiaus nustatymas naudojant medicininės radiologijos įrangą;
6. jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimas siekiant nustatyti į žmogaus kūną patekusius objektus.

Veikla, kurią vykdant nenaudojama medicininės radiologijos įranga:

1. jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimas siekiant aptikti paslėptus objektus ant žmogaus kūno ar pritvirtintus prie žmogaus kūno;
 2. jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimas siekiant aptikti paslėptus žmones, kai atliekama krovinių patikra;
 3. kitos veiklos, susijusios su jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimu teisinais ar saugumo tikslais, rūšys.
-

VI PRIEDAS

23 straipsnyje nurodytas pramonės sektorių, susijusių su gamtinės kilmės radioaktyviosiomis medžiagomis, sąrašas

23 straipsnio taikymo tikslais atsižvelgiama į šį pramonės sektorių, susijusių su gamtinės kilmės radioaktyviosiomis medžiagomis, įskaitant mokslinius tyrimus ir atitinkamus antrinius procesus, sąrašą:

- retųjų žemių elementų išgavimas iš monacito;
 - torono komponentų ruošimas ir savo sudėtyje torono turinčių produktų gaminimas;
 - niobio ir (arba) tantalio rūdos perdirbimas;
 - naftos ir dujų gavyba;
 - geoterminės energijos gavyba;
 - TiO_2 pigmento gamyba;
 - terminė fosforo gamyba;
 - cirkono ir cirkonio pramonė;
 - fosforo trąšų gamyba;
 - cemento gamyba, klinkerio krosnių techninė priežiūra;
 - anglimi kūrenamos elektrinės, katilų techninė priežiūra;
 - fosforo rūgšties gamyba;
 - ketaus gamyba;
 - alavo, švino ir vario lydymas;
 - gruntinio vandens filtravimo įrenginiai;
 - įvairių rūšių rūdos, išskyrus urano rūdą, kasimas.
-

VII PRIEDAS

24, 26 ir 30 straipsniuose nurodyti nereguliavimo ir nebekontroliavimo kriterijai**1. Nereguliavimas**

Veiklai galima netaikyti pranešimo reikalavimų arba tiesiogiai, remiantis atitiktimi 2 skirsnyje nustatytiems nereguliavimo lygiams (aktyvumo vertės (Bq) arba aktyvumo koncentracijos vertėms (kBq kg^{-1}), arba remiantis didesnėmis vertėmis, kurias konkrečiam pritaikymui yra patvirtinusi kompetentinga valdžios institucija, laikantis 3 skirsnyje nustatytų bendrųjų nereguliavimo ir nebekontroliavimo kriterijų. Veiklai, kuriai taikomi pranešimo reikalavimai, gali būti netaikomas reikalavimas gauti autorizaciją pagal įstatymą ar bendrąjį administracinį aktą, arba *ad hoc* reguliavimo sprendimu, remiantis kartu su pranešimu apie veiklą pateikiama informacija ir laikantis 3 skirsnyje nustatytų bendrųjų nereguliavimo kriterijų.

2. Nereguliavimo ir nebekontroliavimo lygiai

- a) Bendrosios nereguliavimo aktyvumo vertės (Bq) taikomos visiems su veikla susijusiems veiksams ir yra nustatytos B lentelės 3 skiltyje (dirbtinės kilmės radionuklidų ir vartojimo gaminiuose naudojamų tam tikrų gamtinės kilmės radionuklidų bendrosios aktyvumo vertės). Kitų rūšių veiklai, susijusiai su gamtinės kilmės radionuklidais, šios vertės paprastai nėra taikomos.
- b) Nereguliavimo aktyvumo koncentracijos vertės (kBq kg^{-1}) medžiagoms, kuriose yra dirbtinės kilmės radionuklidų ir kurios naudojamos veiklai, nustatytos A lentelės 1 dalyje, o A lentelės 2 dalyje nustatytos medžiagų, kuriose yra gamtinės kilmės radionuklidų, nereguliavimo savitojo aktyvumo vertės. A lentelės 1 dalyje nurodytos atskiriems radionuklidams taikomos vertės, prirėkus įskaitant trumpaamžius radionuklidus, su pirminiu radionuklidu sudarančius nurodytą radioaktyviąją pusiausvyrą. A lentelės 2 dalyje nurodytos vertės taikomos visiems U-238 arba Th-232 skilimų grandinėlių radionuklidams, tačiau su pirminiu radionuklidu radioaktyviosios pusiausvyros nesudarančiams skilimų grandinėlių segmentams leidžiama taikyti didesnes vertes.
- c) A lentelės 1 dalyje arba A lentelės 2 dalyje nurodytos koncentracijos vertės taip pat taikomos kietųjų medžiagų, kurios naudojamos pakartotinai, perdirbamos, šalinamos įprastu būdu ar deginamos, nebekontroliavimui. Atsižvelgiant į Bendrijos gaires, prirėkus įskaitant papildomus paviršinio aktyvumo arba stebėsenos reikalavimus, konkrečioms medžiagoms ar tam tikroms trasoms gali būti nustatytos didesnės vertės.
- d) Dirbtinės kilmės radionuklidų mišinių nuklidams būdingo aktyvumo ar koncentracijos (tos pačios matricos skirtingų radionuklidų) svorinė suma, padalyta iš atitinkamos nereguliavimo vertės, turi būti mažesnė nei vienetą. Atitinkamais atvejais šią sąlygą galima patikrinti remiantis tiksliausiais radionuklidų mišinio sudėties apytikriais įverčiais. A lentelės 2 dalyje nurodytos vertės taikomos atskirai kiekvienam pirminiam nuklidui. Atsižvelgiant į Bendrijos gaires, kai kurių skilimo grandinės elementų, pavyzdžiui, Po-210 arba Pb-210, atveju gali būti pateisinamas didesnių verčių taikymas.
- e) A lentelės 2 dalyje nurodytos vertės negali būti naudojamos siekiant nereguliuoti liekanų, susidarančių pramonės subjektams perdirbant gamtinės kilmės radioaktyviąsias medžiagas, įterpimo į statybines medžiagas. Šiuo tikslu turi būti patikrintas suderinamumas su 75 straipsnio nuostatomis. B lentelės 3 skiltyje nustatytos vertės taikomos bendrajam radioaktyviųjų cheminių medžiagų, kurių bet kuriuo metu turi asmuo ar įmonė vykdydami tam tikrą veiklą, aprašui. Tačiau kompetentinga valdžios institucija šias vertes gali taikyti mažesniems objektams ar paketams, pavyzdžiui, siekiant nereguliuoti nereguliuojamųjų vartojimo gaminių gabenimo ir sandėliavimo, jeigu laikomasi 3 skirsnyje nustatytų bendrųjų nereguliavimo kriterijų.

3. Bendrieji nereguliavimo ir nebekontroliavimo kriterijai

- a) Nustatomi šie pranešimo reikalavimų arba reikalavimo gauti autorizaciją netaikymo veiklai, arba dėl leidžiamos veiklos susidariusių medžiagų nebekontroliavimo bendrieji kriterijai:
 - i) vykdant veiklą asmenims keliama radiologinė rizika yra pakankamai nedidelė, kad jai reikėtų taikyti kontrolės reikalavimus ir
 - ii) nustatyta, kad vykdomos veiklos rūšis yra pagrįsta ir
 - iii) veikla pagal savo pobūdį yra saugi.
- b) Veiklos, susijusios su nedideliais radioaktyviųjų cheminių medžiagų kiekiais ar mažos aktyvumo koncentracijos medžiagomis, palyginti su A arba B lentelėse nustatytais nereguliavimo vertėmis, rūšys laikomos atitinkančiomis iii punkte nurodytą kriterijų.

- c) Veiklos, susijusios su už A lentelės 1 dalyje ar B lentelėje nustatytas nereguliavimo vertes mažesniais radioaktyviųjų cheminių medžiagų kiekiais arba mažesne aktyvumo koncentracija, rūšys toliau nesvarstant laikomos atitinkančiomis i punkte nurodytą kriterijų. Tas pats pasakytina apie A lentelės 2 dalyje nurodytas vertes, išskyrus antrinį perdirbimą, kai liekanos įterpiamos į statybines medžiagas, arba konkrečių apšvitos trasų, pavyzdžiui, geriamojo vandens, atvejį.
- d) Konkrečioms veiklos rūšims valstybių narių nustatytų nedidelių medžiagos kiekių atveju B lentelės 2 dalyje nustatytos aktyvumo koncentracijos vertės gali būti naudojamos vietoj A lentelės 1 dalyje nustatytų verčių siekiant netaikyti reikalavimo gauti autorizaciją.
- e) Pranešimo reikalavimų netaikymo arba nebekontroliavimo tikslais, tais atvejais, kai radioaktyviųjų cheminių medžiagų kiekiai arba aktyvumo koncentracijos vertės neatitinka A arba B lentelėje nustatytų verčių, atliekamas įvertinimas atsižvelgiant į i-iii punktuose nurodytus bendruosius kriterijus. Siekiant užtikrinti atitiktį i punkte nurodytam bendrajam kriterijui, turi būti įrodyta, kad darbuotojai neturėtų būti priskirti apšvitą patiriantiems darbuotojams ir kad visomis įmanomomis aplinkybėmis laikomasi šių gyventojų apšvitos kriterijų:

— Dirbtinės kilmės radionuklidų atveju:

numatoma, kad dėl nebekontroliuojamosios veiklos gyventojų gautina metinė efektinė dozė yra 10 μ Sv eilės arba mažesnė.

— Gamtinės kilmės radionuklidų atveju:

dozės padidėjimas, dėl kurio gali atsirasti gamtinės kilmės spinduliuotės šaltinių skleidžiamos spinduliuotės, kurią asmuo patirtų dėl nebekontroliuojamosios veiklos, yra 1 mSv eilės arba mažesnis per metus. Vertinant gyventojų gaunamas dozes atsižvelgiama ne tik į ore sklindančių išlakų ar nuotekų sukeliamas apšvitos trasas, bet ir į dėl kietųjų liekanų šalinimo arba antrinio perdirbimo sukuriamas apšvitos trasas. Valstybės narės gali nustatyti mažesnės nei 1 mSv metinės apšvitos dozės kriterijus konkrečioms veiklos rūšims ar konkrečioms apšvitos trasoms.

Siekiant netaikyti reikalavimo gauti autorizaciją gali būti taikomi ne tokie griežti dozės kriterijai.

A LENTELĖ.

Medžiagų nereguliavimo ar nebekontroliavimo aktyvumo koncentracijos vertės, kurias įprastai galima taikyti bet kuriam kietosios medžiagos kiekiui ir bet kuriai jos rūšiai

A LENTELĖS 1 DALIS.

Dirbtinės kilmės radionuklidai

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)
H-3	100	K-43	10	Mn-56	10
Be-7	10	Ca-45	100	Fe-52 ^(a)	10
C-14	1	Ca-47	10	Fe-55	1 000
F-18	10	Sc-46	0,1	Fe-59	1
Na-22	0,1	Sc-47	100	Co-55	10
Na-24	1	Sc-48	1	Co-56	0,1
Si-31	1 000	V-48	1	Co-57	1
P-32	1 000	Cr-51	100	Co-58	1
P-33	1 000	Mn-51	10	Co-58 m	10 000
S-35	100	Mn-52	1	Co-60	0,1
Cl-36	1	Mn-52 m	10	Co-60 m	1 000
Cl-38	10	Mn-53	100	Co-61	100
K-42	100	Mn-54	0,1	Co-62 m	10

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)
Ni-59	100	Mo-93	10	Te-129 m ^(a)	10
Ni-63	100	Mo-99 ^(a)	10	Te-131	100
Ni-65	10	Mo-101 ^(a)	10	Te-131 m ^(a)	10
Cu-64	100	Tc-96	1	Te-132 ^(a)	1
Zn-65	0,1	Tc-96 m	1 000	Te-133	10
Zn-69	1 000	Tc-97	10	Te-133 m	10
Zn-69 m ^(a)	10	Tc-97 m	100	Te-134	10
Ga-72	10	Tc-99	1	I-123	100
Ge-71	10 000	Tc-99 m	100	I-125	100
As-73	1 000	Ru-97	10	I-126	10
As-74	10	Ru-103 ^(a)	1	I-129	0,01
As-76	10	Ru-105 ^(a)	10	I-130	10
As-77	1 000	Ru-106 ^(a)	0,1	I-131	10
Se-75	1	Rh-103 m	10 000	I-132	10
Br-82	1	Rh-105	100	I-133	10
Rb-86	100	Pd-103 ^(a)	1 000	I-134	10
Sr-85	1	Pd-109 ^(a)	100	I-135	10
Sr-85 m	100	Ag-105	1	Cs-129	10
Sr-87 m	100	Ag-110 m ^(a)	0,1	Cs-131	1 000
Sr-89	1 000	Ag-111	100	Cs-132	10
Sr-90 ^(a)	1	Cd-109 ^(a)	1	Cs-134	0,1
Sr-91 ^(a)	10	Cd-115 ^(a)	10	Cs-134 m	1 000
Sr-92	10	Cd-115 m ^(a)	100	Cs-135	100
Y-90	1 000	In-111	10	Cs-136	1
Y-91	100	In-113 m	100	Cs-137 ^(a)	0,1
Y-91 m	100	In-114 m ^(a)	10	Cs-138	10
Y-92	100	In-115 m	100	Ba-131	10
Y-93	100	Sn-113 ^(a)	1	Ba-140	1
Zr-93	10	Sn-125	10	La-140	1
Zr-95 ^(a)	1	Sb-122	10	Ce-139	1
Zr-97 ^(a)	10	Sb-124	1	Ce-141	100
Nb-93 m	10	Sb-125 ^(a)	0,1	Ce-143	10
Nb-94	0,1	Te-123 m	1	Ce-144	10
Nb-95	1	Te-125 m	1 000	Pr-142	100
Nb-97 ^(a)	10	Te-127	1 000	Pr-143	1 000
Nb-98	10	Te-127 m ^(a)	10	Nd-147	100
Mo-90	10	Te-129	100	Nd-149	100

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)
Pm-147	1 000	Pt-197	1 000	Pu-235	100
Pm-149	1 000	Pt-197 m	100	Pu-236	1
Sm-151	1 000	Au-198	10	Pu-237	100
Sm-153	100	Au-199	100	Pu-238	0,1
Eu-152	0,1	Hg-197	100	Pu-239	0,1
Eu-152 m	100	Hg-197 m	100	Pu-240	0,1
Eu-154	0,1	Hg-203	10	Pu-241	10
Eu-155	1	Tl-200	10	Pu-242	0,1
Gd-153	10	Tl-201	100	Pu-243	1 000
Gd-159	100	Tl-202	10	Pu-244 ^(a)	0,1
Tb-160	1	Tl-204	1	Am-241	0,1
Dy-165	1 000	Pb-203	10	Am-242	1 000
Dy-166	100	Bi-206	1	Am-242 m ^(a)	0,1
Ho-166	100	Bi-207	0,1	Am-243 ^(a)	0,1
Er-169	1 000	Po-203	10	Cm-242	10
Er-171	100	Po-205	10	Cm-243	1
Tm-170	100	Po-207	10	Cm-244	1
Tm-171	1 000	At-211	1 000	Cm-245	0,1
Yb-175	100	Ra-225	10	Cm-246	0,1
Lu-177	100	Ra-227	100	Cm-247 ^(a)	0,1
Hf-181	1	Th-226	1 000	Cm-248	0,1
Ta-182	0,1	Th-229	0,1	Bk-249	100
W-181	10	Pa-230	10	Cf-246	1 000
W-185	1 000	Pa-233	10	Cf-248	1
W-187	10	U-230	10	Cf-249	0,1
Re-186	1 000	U-231 ^(a)	100	Cf-250	1
Re-188	100	U-232 ^(a)	0,1	Cf-251	0,1
Os-185	1	U-233	1	Cf-252	1
Os-191	100	U-236	10	Cf-253	100
Os-191 m	1 000	U-237	100	Cf-254	1
Os-193	100	U-239	100	Es-253	100
Ir-190	1	U-240 ^(a)	100	Es-254 ^(a)	0,1
Ir-192	1	Np-237 ^(a)	1	Es-254 m ^(a)	10
Ir-194	100	Np-239	100	Fm-254	10 000
Pt-191	10	Np-240	10	Fm-255	100
Pt-193 m	1 000	Pu-234	100		

(^a) Pirminiai radionuklidai ir jų skilimo produktai, į kurių poveikį atsižvelgiama apskaičiuojant dozę (t. y. privaloma atsižvelgti tik į pirminio radionuklido nereguliavimo lygį), išvardyti šioje lentelėje:

Pirminis radionuklidas	Skilimo produktai	Pirminis radionuklidas	Skilimo produktai
Fe-52	Mn-52 m	Sn-113	In-113 m
Zn-69 m	Zn-69	Sb-125	Te-125 m
Sr-90	Y-90	Te-127 m	Te-127
Sr-91	Y-91 m	Te-129 m	Te-129
Zr-95	Nb-95	Te-131 m	Te-131
Zr-97	Nb-97 m, Nb-97	Te-132	I-132
Nb-97	Nb-97 m	Cs-137	Ba-137 m
Mo-99	Tc-99 m	Ce-144	Pr-144, Pr-144 m
Mo-101	Tc-101	U-232	Th-228, Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208
Ru-103	Rh-103 m	U-240	Np-240 m, Np-240
Ru-105	Rh-105 m	Np-237	Pa-233
Ru-106	Rh-106	Pu-244	U-240, Np-240 m, Np-240
Pd-103	Rh-103 m	Am-242 m	Np-238
Pd-109	Ag-109 m	Am-243	Np-239
Ag-110 m	Ag-110	Cm-247	Pu-243
Cd-109	Ag-109 m	Es-254	Bk-250
Cd-115	In-115 m	Es-254 m	Fm-254
Cd-115 m	In-115 m		
In-114 m	In-114		

A lentelės 1 dalyje neišvardytų radionuklidų atveju kompetentinga valdžios institucija priskiria atitinkamas šių radionuklidų kiekių ir aktyvumo koncentracijos vertes atsižvelgiant į masės vienetą, jeigu iškyla tokia būtinybė. Taip priskirtomis vertėmis papildomos A lentelės 1 dalyje nurodytos vertės.

A LENTELĖ. 2 DALIS.

Gamtinės kilmės radionuklidai

Gamtinės kilmės radionuklidų kietosiose medžiagose, kurie su savo skilimo produktais sudaro ilgalaikę radioaktyvumo pusiausvyrą, nereguliavimo ir nebekontroliavimo vertės:

Gamtinės kilmės U-238 grandinės radionuklidai	1 kBq kg ⁻¹
Gamtinės kilmės Th-232 grandinės radionuklidai	1 kBq kg ⁻¹
K-40	10 kBq kg ⁻¹

B LENTELĖ.

Nereguliavimo bendrosios aktyvumo vertės (3 skiltis) ir nereguliavimo aktyvumo koncentracijos vertės (2 skiltis), taikomos nedideliems bet kurios medžiagos kiekiam

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)
H-3	1 × 10 ⁶	1 × 10 ⁹	Ni-65	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Be-7	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	Cu-64	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
C-14	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷	Zn-65	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
O-15	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹	Zn-69	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁶
F-18	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Zn-69 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Na-22	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Ga-72	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Na-24	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Ge-71	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁸
Si-31	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	As-73	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷
P-32	1 × 10 ³	1 × 10 ⁵	As-74	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
P-33	1 × 10 ⁵	1 × 10 ⁸	As-76	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
S-35	1 × 10 ⁵	1 × 10 ⁸	As-77	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Cl-36	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁶	Se-75	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Cl-38	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Br-82	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Ar-37	1 × 10 ⁶	1 × 10 ⁸	Kr-74	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹
Ar-41	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹	Kr-76	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹
K-40 ⁽¹⁾	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Kr-77	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹
K-42	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Kr-79	1 × 10 ³	1 × 10 ⁵
K-43	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Kr-81	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷
Ca-45	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷	Kr-83 m	1 × 10 ⁵	1 × 10 ¹²
Ca-47	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Kr-85	1 × 10 ⁵	1 × 10 ⁴
Sc-46	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Kr-85 m	1 × 10 ³	1 × 10 ¹⁰
Sc-47	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Kr-87	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹
Sc-48	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Kr-88	1 × 10 ²	1 × 10 ⁹
V-48	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Rb-86	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
Cr-51	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	Sr-85	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Mn-51	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Sr-85 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷
Mn-52	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Sr-87 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Mn-52 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Sr-89	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Mn-53	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁹	Sr-90 ^(b)	1 × 10 ²	1 × 10 ⁴
Mn-54	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Sr-91	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Mn-56	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Sr-92	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Fe-52	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Y-90	1 × 10 ³	1 × 10 ⁵
Fe-55	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁶	Y-91	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Fe-59	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Y-91 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Co-55	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Y-92	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
Co-56	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Y-93	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
Co-57	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Zr-93 ^(b)	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷
Co-58	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Zr-95	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Co-58 m	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷	Zr-97 ^(b)	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Co-60	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Nb-93 m	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷
Co-60 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Nb-94	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Co-61	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Nb-95	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Co-62 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Nb-97	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Ni-59	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁸	Nb-98	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Ni-63	1 × 10 ⁵	1 × 10 ⁸	Mo-90	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)
Mo-93	1 × 10 ³	1 × 10 ⁸	I-129	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
Mo-99	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	I-130	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Mo-101	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	I-131	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Tc-96	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	I-132	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Tc-96 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	I-133	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Tc-97	1 × 10 ³	1 × 10 ⁸	I-134	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Tc-97 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	I-135	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Tc-99	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷	Xe-131 m	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁴
Tc-99 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Xe-133	1 × 10 ³	1 × 10 ⁴
Ru-97	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Xe-135	1 × 10 ³	1 × 10 ¹⁰
Ru-103	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Cs-129	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
Ru-105	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Cs-131	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Ru-106 ^(b)	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵	Cs-132	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Rh-103 m	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁸	Cs-134 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁵
Rh-105	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Cs-134	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁴
Pd-103	1 × 10 ³	1 × 10 ⁸	Cs-135	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷
Pd-109	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Cs-136	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Ag-105	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Cs-137 ^(b)	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁴
Ag-108 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Cs-138	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁴
Ag-110 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Ba-131	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Ag-111	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Ba-140 ^(b)	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Cd-109	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁶	La-140	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵
Cd-115	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Ce-139	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Cd-115 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Ce-141	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷
In-111	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Ce-143	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
In-113 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Ce-144 ^(b)	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
In-114 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Pr-142	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵
In-115 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Pr-143	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁶
Sn-113	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	Nd-147	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Sn-125	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵	Nd-149	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Sb-122	1 × 10 ²	1 × 10 ⁴	Pm-147	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷
Sb-124	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Pm-149	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Sb-125	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Sm-151	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁸
Te-123 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Sm-153	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Te-125 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	Eu-152	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Te-127	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Eu-152 m	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
Te-127 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁷	Eu-154	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Te-129	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Eu-155	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷
Te-129 m	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Gd-153	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷
Te-131	1 × 10 ²	1 × 10 ⁵	Gd-159	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Te-131 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Tb-160	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶
Te-132	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Dy-165	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Te-133	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Dy-166	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
Te-133 m	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁵	Ho-166	1 × 10 ³	1 × 10 ⁵
Te-134	1 × 10 ¹	1 × 10 ⁶	Er-169	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁷
I-123	1 × 10 ²	1 × 10 ⁷	Er-171	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶
I-125	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶	Tm-170	1 × 10 ³	1 × 10 ⁶
I-126	1 × 10 ²	1 × 10 ⁶	Tm-171	1 × 10 ⁴	1 × 10 ⁸

Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)	Radionuklidas	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)
Yb-175	1×10^3	1×10^7	Ra-228 ^(b)	1×10^1	1×10^5
Lu-177	1×10^3	1×10^7	Ac-228	1×10^1	1×10^6
Hf-181	1×10^1	1×10^6	Th-226 ^(b)	1×10^3	1×10^7
Ta-182	1×10^1	1×10^4	Th-227	1×10^1	1×10^4
W-181	1×10^3	1×10^7	Th-228 ^(b)	1×10^0	1×10^4
W-185	1×10^4	1×10^7	Th-229 ^(b)	1×10^0	1×10^3
W-187	1×10^2	1×10^6	Th-230	1×10^0	1×10^4
Re-186	1×10^3	1×10^6	Th-231	1×10^3	1×10^7
Re-188	1×10^2	1×10^5	Th-234 ^(b)	1×10^3	1×10^5
Os-185	1×10^1	1×10^6	Pa-230	1×10^1	1×10^6
Os-191	1×10^2	1×10^7	Pa-231	1×10^0	1×10^3
Os-191 m	1×10^3	1×10^7	Pa-233	1×10^2	1×10^7
Os-193	1×10^2	1×10^6	U-230	1×10^1	1×10^5
Ir-190	1×10^1	1×10^6	U-231	1×10^2	1×10^7
Ir-192	1×10^1	1×10^4	U-232 ^(b)	1×10^0	1×10^3
Ir-194	1×10^2	1×10^5	U-233	1×10^1	1×10^4
Pt-191	1×10^2	1×10^6	U-234	1×10^1	1×10^4
Pt-193 m	1×10^3	1×10^7	U-235 ^(b)	1×10^1	1×10^4
Pt-197	1×10^3	1×10^6	U-236	1×10^1	1×10^4
Pt-197 m	1×10^2	1×10^6	U-237	1×10^2	1×10^6
Au-198	1×10^2	1×10^6	U-238 ^(b)	1×10^1	1×10^4
Au-199	1×10^2	1×10^6	U-239	1×10^2	1×10^6
Hg-197	1×10^2	1×10^7	U-240	1×10^3	1×10^7
Hg-197 m	1×10^2	1×10^6	U-240 ^(b)	1×10^1	1×10^6
Hg-203	1×10^2	1×10^5	Np-237 ^(b)	1×10^0	1×10^3
Tl-200	1×10^1	1×10^6	Np-239	1×10^2	1×10^7
Tl-201	1×10^2	1×10^6	Np-240	1×10^1	1×10^6
Tl-202	1×10^2	1×10^6	Pu-234	1×10^2	1×10^7
Tl-204	1×10^4	1×10^4	Pu-235	1×10^2	1×10^7
Pb-203	1×10^2	1×10^6	Pu-236	1×10^1	1×10^4
Pb-210 ^(b)	1×10^1	1×10^4	Pu-237	1×10^3	1×10^7
Pb-212 ^(b)	1×10^1	1×10^5	Pu-238	1×10^0	1×10^4
Bi-206	1×10^1	1×10^5	Pu-239	1×10^0	1×10^4
Bi-207	1×10^1	1×10^6	Pu-240	1×10^0	1×10^3
Bi-210	1×10^3	1×10^6	Pu-241	1×10^2	1×10^5
Bi-212 ^(b)	1×10^1	1×10^5	Pu-242	1×10^0	1×10^4
Po-203	1×10^1	1×10^6	Pu-243	1×10^3	1×10^7
Po-205	1×10^1	1×10^6	Pu-244	1×10^0	1×10^4
Po-207	1×10^1	1×10^6	Am-241	1×10^0	1×10^4
Po-210	1×10^1	1×10^4	Am-242	1×10^3	1×10^6
At-211	1×10^3	1×10^7	Am-242 m ^(b)	1×10^0	1×10^4
Rn-220 ^(b)	1×10^4	1×10^7	Am-243 ^(b)	1×10^0	1×10^3
Rn-222 ^(b)	1×10^1	1×10^8	Cm-242	1×10^2	1×10^5
Ra-223 ^(b)	1×10^2	1×10^5	Cm-243	1×10^0	1×10^4
Ra-224 ^(b)	1×10^1	1×10^5	Cm-244	1×10^1	1×10^4
Ra-225	1×10^2	1×10^5	Cm-245	1×10^0	1×10^3
Ra-226 ^(b)	1×10^1	1×10^4	Cm-246	1×10^0	1×10^3
Ra-227	1×10^2	1×10^6	Cm-247	1×10^0	1×10^4

Radionuklidai	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)	Radionuklidai	Aktyvumo koncentracija (kBq kg ⁻¹)	Aktyvumas (Bq)
Cm-248	1×10^0	1×10^3	Cf-253	1×10^2	1×10^5
Bk-249	1×10^3	1×10^6	Cf-254	1×10^0	1×10^3
Cf-246	1×10^3	1×10^6	Es-253	1×10^2	1×10^5
Cf-248	1×10^1	1×10^4	Es-254	1×10^1	1×10^4
Cf-249	1×10^0	1×10^3	Es-254 m	1×10^2	1×10^6
Cf-250	1×10^1	1×10^4	Fm-254	1×10^4	1×10^7
Cf-251	1×10^0	1×10^3	Fm-255	1×10^3	1×10^6
Cf-252	1×10^1	1×10^4			

(¹) Potassium salts in quantities less than 1 000 kg are exempted.

(²) Pirminiai radionuklidai ir jų skilimo produktai, į kurių poveikį atsižvelgiama apskaičiuojant dozę (t. y. privaloma atsižvelgti tik į pirminio radionuklido nereguliavimo lygį), išvardyti šioje lentelėje:

Pirminis radionuklidai	Skilimo produktai
Sr-90	Y-90
Zr-93	Nb-93 m
Zr-97	Nb-97
Ru-106	Rh-106
Ag-108 m	Ag-108
Cs-137	Ba-137 m
Ba-140	La-140
Ce-144	Pr-144
Pb-210	Bi-210, Po-210
Pb-212	Bi-212, Tl-208 (0,36), Po-212 (0,64)
Bi-212	Tl-208 (0,36), Po-212 (0,64)
Rn-220	Po-216
Rn-222	Po-218, Pb-214, Bi-214, Po-214
Ra-223	Rn-219, Po-215, Pb-211, Bi-211, Tl-207
Ra-224	Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0,36), Po-212 (0,64)
Ra-226	Rn-222, Po-218, Pb-214, Bi-214, Po-214, Pb-210, Bi-210, Po-210
Ra-228	Ac-228
Th-226	Ra-222, Rn-218, Po-214
Th-228	Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0,36), Po-212 (0,64)
Th-229	Ra-225, Ac-225, Fr-221, At-217, Bi-213, Po-213, Pb-209
Th-234	Pa-234 m
U-230	Th-226, Ra-222, Rn-218, Po-214
U-232	Th-228, Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0,36), Po-212 (0,64)
U-235	Th-231
U-238	Th-234, Pa-234 m
U-240	Np-240 m
Np-237	Pa-233
Am-242 m	Am-242
Am-243	Np-239

VIII PRIEDAS

75 straipsnyje nurodytos statybinių medžiagų skleidžiamos gama spinduliuotės aktyvumo koncentracijos rodiklio apibrėžtis ir naudojimas

Taikant 75 straipsnio 2 dalį nustatomos nustatytų rūšių statybinių medžiagų pirminių radionuklidų Ra-226, Th-232 (ar jų skilimo produkto Ra-228) ir K-40 aktyvumo koncentracijos vertės.

Aktyvumo koncentracijos rodiklis I nustatomas pagal šią formulę:

$$I = C_{\text{Ra226}}/300 \text{ Bq/kg} + C_{\text{Th232}}/200 \text{ Bq/kg} + C_{\text{K40}}/3\,000 \text{ Bq/kg}$$

kur C_{Ra226} , C_{Th232} ir C_{K40} yra statybinėje medžiagoje esančių atitinkamų radionuklidų aktyvumo koncentracija (Bq/kg).

Rodiklis yra susijęs su gama spinduliuotės doze, kuri viršija įprastą ne patalpose patiriamą apšvitą ir apšvitą, patiriamą pastate, kurį statant naudota nurodyta statybinė medžiaga. Rodiklis taikomas statybinei medžiagai, o ne jos sudedamosioms dalims, išskyrus atvejus, kai šios sudedamosios dalys pačios yra statybinės medžiagos, kurios kaip tokios įvertinamos atskirai. Rodiklį taikant šioms sudedamosioms dalims, visų pirma liekanoms, gaunamoms pramonės subjektams perdirbant į statybines medžiagas gamtinės kilmės radioaktyvias medžiagas, būtina taikyti atitinkamą skirstymo koeficientą. Medžiagoms, dėl kurių gali būti viršyti 75 straipsnio 1 dalyje nustatyti atskaitos lygiai, nustatyti kaip konservatyvi atrankos priemonė gali būti taikomas vieneto vertės aktyvumo koncentracijos rodiklis. Apskaičiuojant dozę reikia atsižvelgti į kitus veiksnius, pavyzdžiui, į medžiagos tankumą, sluoksnio storį ir į veiksnius, susijusius su pastato rūšimi, bei į numatomą medžiagos naudojimą (didelis kiekis arba nedidelis kiekis).

IX PRIEDAS

29 straipsnyje nurodytas informacinių duomenų, kurie turi būti pateikti su licencijos paraiškomis, orientacinis sąrašas

- a) Su apsauga ir sauga susijusios pareigos ir organizacinės priemonės.
 - b) Darbuotojų kompetencija, įskaitant informavimą ir mokymą.
 - c) Įrenginio ir spinduliuotės šaltinių konstrukcijos ypatybės.
 - d) Numatoma profesinė apšvita ir gyventojų apšvita įprastomis eksploatavimo sąlygomis.
 - e) Veiklos ir įrenginio saugos įvertinimas siekiant:
 - i) nustatyti, kas galėtų sukelti galimąją apšvitą arba atsitiktinę ir nenumatytąją medicininę apšvitą;
 - ii) įvertinti, kiek tai praktiškai įmanoma, galimosios apšvitos tikimybę ir dydį;
 - iii) įvertinti įdiegtų apsaugos ir saugos priemonių kokybę ir mastą, įskaitant inžinerines ypatybes ir administracines procedūras;
 - iv) apibrėžti eksploatavimo ribines vertes ir sąlygas.
 - f) Avarinės procedūros.
 - g) Techninė priežiūra, bandymai, patikrinimas ir aptarnavimas siekiant per visą spinduliuotės šaltinio ir įrenginio naudojimo trukmę užtikrinti nuolatinę jų atitiktį projektiniams reikalavimams, eksploatavimo ribinėms vertėms ir sąlygoms.
 - h) Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas ir jų šalinimo tvarka pagal taikomus reguliavimo reikalavimus.
 - i) Panaudotųjų šaltinių tvarkymas.
 - j) Kokybės laidavimas.
-

X PRIEDAS

43, 44 ir 51 straipsniuose nurodyta individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistema

BENDROSIOS NUOSTATOS

Valstybės narės sukurtą individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemą galima įgyvendinti kaip tinklą arba kaip nacionalinių dozių registrą. Ši duomenų sistema gali apimti individualiosios radiologinės stebėsenos dokumentų išdavimą komandiruotiems darbuotojams.

1. Valstybių narių apšvitą patiriančių darbuotojų individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemą sudaro šie skirsniai:
 - a) darbuotojo tapatybės duomenys;
 - b) darbuotojo medicininės priežiūros duomenys;
 - c) darbuotojo įmonės duomenys, o komandiruočių darbuotojų atveju – darbuotojo darbdavio duomenys;
 - d) apšvitą patiriančio darbuotojo individualiosios stebėsenos rezultatai.
2. Valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos imasi būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemos klastojimui, netinkamam naudojimui ar keitimui.

A. Į individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemą įtrauktini duomenys

3. Darbuotojo tapatybės duomenys, įskaitant darbuotojo:
 - a) pavardę;
 - b) vardą;
 - c) lytį;
 - d) gimimo datą;
 - e) pilietybę ir
 - f) unikalų atpažinimo numerį.
4. Įmonės duomenys yra jos pavadinimas, adresas ir unikalus atpažinimo numeris.
5. Duomenys apie darbuotojo įdarbinimą yra:
 - a) darbdavio pavadinimas, adresas ir unikalus atpažinimo numeris;
 - b) individualiosios stebėsenos pradžios data ir, jei žinoma, pabaigos data;
 - c) darbuotojo priskyrimas kategorijai pagal 40 straipsnį.
6. Apšvitą patiriančio darbuotojo individualiosios stebėsenos rezultatai apima oficialius dozių įrašus (metai, efektinė dozė (mSv), jeigu apšvita netolygi – įvairių kūno dalių lygiavertės dozės (mSv), ir, jeigu į organizmą patenka radionuklidų – kaupiamoji efektinė dozė (mSv).

B. Duomenys apie komandiruotus darbuotojus, kurie turi būti pateikti per individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemą

1. Prieš pradėdant bet kurią veiklą komandiruošto darbuotojo darbdavys, naudodamasis individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistema, perduoda įmonei toliau nurodytus duomenis:
 - a) duomenis apie komandiruošto darbuotojo įdarbinimą pagal A skirsnio 5 punktą;

- b) duomenis apie darbuotojo medicininę priežiūrą, kuriuos sudaro:
 - i) darbuotojo medicininė klasifikacija pagal 46 straipsnį (tinkamas; tinkamas atsižvelgiant į tam tikras sąlygas; netinkamas);
 - ii) informacija apie visus darbo su spinduliuote apribojimus;
 - iii) paskutinio reguliaraus sveikatos patikrinimo data; ir
 - iv) rezultatų galiojimo laikotarpis.
 - c) komandiruito darbuotojo individualiosios apšvitos stebėsenos rezultatus pagal A skirsnio 6 punktą ir bent paskutinių penkerių kalendorinių metų, įskaitant einamuosius metus, rezultatus.
2. Užbaigus bet kurią veiklą į individualiosios radiologinės stebėsenos duomenų sistemą įmonė įtraukia toliau nurodytus duomenis arba pasirūpina, kad jie būtų įtraukti:
- a) veiklos vykdymo laikotarpį;
 - b) bet kurios komandiruito darbuotojo gautos efektinės dozės įvertinimą (veiklos vykdymo laikotarpiu);
 - c) jeigu apšvita netolygi, įvairių kūno dalių lygiaverčių dozių įvertinimą;
 - d) jeigu į organizmą patenka radionuklidų – patekusio kiekio arba kaupiamosios efektinės dozės įvertinimą.

C. Individualiosios radiologinės stebėsenos dokumento nuostatos

1. Valstybės narės gali nuspręsti kiekvienam komandiruotam darbuotojui išduoti individualiosios radiologinės stebėsenos dokumentą.
 2. Šis dokumentas neperleidžiamas.
 3. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad darbuotojui tuo pačiu metu nebūtų išduotas daugiau nei vienas galiojantis individualiosios stebėsenos dokumentas.
 4. Be A ir B dalyse nurodytos informacijos, į dokumentą įtraukiamas išduodančiosios institucijos pavadinimas ir adresas bei išdavimo data.
-

XI PRIEDAS

69, 97 ir 98 straipsniuose nurodytos avarijų valdymo sistemos ir avarijų likvidavimo planai**A. Į avarijų valdymo sistemą įtrauktini elementai**

1. Galimų avarinės apšvitos situacijų ir susijusių gyventojų apšvitos ir avarinės profesinės apšvitos įvertinimas
2. Aiškus už parengties ir likvidavimo priemonės atsakingų asmenų ir organizacijų pareigų paskirstymas
3. Atitinkamų lygmenų ir su konkrečiu įrenginiu ar žmogaus veikla susijusių avarijų likvidavimo planų parengimas
4. Patikimas ryšys ir veiksmingos bei našios bendradarbiavimo ir koordinavimo priemonės, taikomos įrenginyje ir atitinkamu vietos, nacionaliniu bei tarptautiniu lygiais
5. Avarijas likviduojančių darbuotojų sveikatos apsauga
6. Avarijas likviduojančių darbuotojų ir visų kitų asmenų, kuriems pavedamos su avarijų likvidavimu susijusios pareigos ir įpareigojimai, išankstinio informavimo ir mokymo priemonės, įskaitant reguliarias pratybas
7. Avarijas likviduojančių darbuotojų individualiosios stebėsenos arba individualiųjų dozių vertinimo priemonės ir dozių registravimas
8. Gyventojų informavimo priemonės
9. Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas
10. Perėjimas nuo avarinės apšvitos situacijos prie esamosios apšvitos situacijos, įskaitant atkūrimo ir taisomąsias priemones

B. Į avarijų likvidavimo planą įtrauktini elementai

Avarinė parengtis:

1. Gyventojų apšvitos atskaitos lygiai, atsižvelgiant į I priede nustatytus kriterijus
2. Avarinės profesinės apšvitos atskaitos lygiai, atsižvelgiant į 53 straipsnį
3. Gyventojų, kurie, susiklosčius įvairiems tikėtiniems įvykiams ir susijusiems scenarijams gali patirti apšvitą, optimalios apsaugos strategijos
4. Iš anksto apibrėžti konkrečių apsaugos priemonių bendrieji kriterijai
5. Nustatytieji priežastiniai veiksniai ar veiklos kriterijai, pavyzdžiui, vietos sąlygų stebiniai ir rodikliai
6. Skubaus už avarinės parengties ir likvidavimo priemonės atsakingų organizacijų ir visų kitų valstybių narių bei trečiųjų valstybių, kurios gali būti susijusios su avarija arba kurioms avarija gali turėti poveikio, veiklos koordinavimo priemonės
7. Avarijų likvidavimo plano peržiūros ir patikslinimo siekiant atsižvelgti į pasikeitimus ar patirtį, įgytą pratybų metu ir įvykių įvykiams, priemonės

Iš anksto nustatoma, kokia tvarka šie elementai būtų tikslinami, prireikus, susiklosčius avarinės apšvitos situacijai, kad būtų galima prisitaikyti prie vyraujančių sąlygų, kurios likvidavimo etapu kinta

Avarijų likvidavimas:

Avarinės apšvitos situacijos likvidavimas – tai toliau išvardytų parengties priemonių, tačiau jomis neapsiribojant, įgyvendinimas laiku:

1. Skubus apsaugos priemonių įgyvendinimas, jeigu įmanoma, dar prieš susidarant bet kokiai apšvitai

2. Strategijų ir įgyvendintų veiksmų veiksmingumo įvertinimas ir prireikus jų pritaikymas atsižvelgiant į vyraujančią situaciją
 3. Dozių lyginimas su taikomu atskaitos lygiu, ypač daug dėmesio skiriant toms grupėms, kurių gaunamos dozės viršija atskaitos lygį
 4. Tolesnių apsaugos strategijų įgyvendinimas, prireikus remiantis vyraujančiomis sąlygomis ir turima informacija.
-

XII PRIEDAS

70 ir 71 straipsniuose nurodytas gyventojų informavimas apie sveikatos apsaugai taikytinas priemonės ir veiksmus, kurių turi būti imtasi įvykus avarijai**A. Informacija, kuri turi būti iš anksto pateikta gyventojams, kurie, tikėtina, kad nukentėtų įvykus avarijai:**

1. Pagrindiniai duomenys apie radioaktyvumą ir jo poveikį žmonėms bei aplinkai
2. Įvairių rūšių avarijos ir jų padariniai gyventojams bei aplinkai
3. Neatidėliotinos priemonės, skirtos gyventojams išpėti, juos apsaugoti ir jiems padėti įvykus avarijai
4. Atitinkama informacija apie veiksmus, kurių gyventojai turi imtis įvykus avarijai

B. Informacija, kuri turi būti pateikiama avarijos paveiktiems gyventojams

1. Remiantis iš anksto valstybių narių parengtu avarijų likvidavimo planu, įvykus avarijai faktiškai paveiktiems gyventojams nedelsiant ir reguliariai pateikiama:
 - a) informacija apie įvykusios avarijos rūšį ir, jeigu įmanoma, jos ypatybes (pavyzdžiui, jos kilmę, mastą ir galimą raidą);
 - b) rekomendacijos dėl apsaugos priemonių, kurios, atsižvelgiant į avarijos rūšį, gali:
 - i) apimti: tam tikrų maisto produktų ir vandens, jeigu jie galėtų būti užteršti, vartojimo apribojimą, paprastas higienos ir deaktyvavimo taisykles, rekomendacijas neiti į lauką, apsauginių medžiagų platinimą ir naudojimą, evakavimo priemonės;
 - ii) prireikus pridedamus specialius išpėjimus tam tikroms gyventojų grupėms;
 - c) pranešimai, kuriais rekomenduojama vykdyti kompetentingos valdžios institucijos pateiktus nurodymus ar prašymus.
2. Jeigu prieš įvykstant avarijai skelbiamas išpėjamasis etapas, gyventojai, kurie galėtų būti paveikti, informuojami ir jiems teikiamos rekomendacijos šiuo etapu, pavyzdžiui:
 - a) atitinkami gyventojai raginami naudotis atitinkamais ryšių kanalais;
 - b) teikiamos parengiamosios konsultacijos žmonėms, kurioms nustatyta konkreti kolektyvinė atsakomybė;
 - c) teikiamos rekomendacijos konkretų poveikį patiriančioms profesinėms grupėms.
3. Jeigu užtenka laiko, teikiant šią informaciją ir rekomendacijas kartu primenami pagrindiniai faktai apie radioaktyvumą ir jo poveikį žmonėms bei aplinkai.

XIII PRIEDAS

75 straipsnyje nurodytas statybinių medžiagų, į kurių skleidžiamą gama spinduliuotę reikėtų atsižvelgti, rūšių orientacinis sąrašas

1. Gamtinės kilmės medžiagos

- a) Aliuminio skalūnai.
- b) Statybinės medžiagos ar gamtoje aptinkami vulkaninės kilmės priedai, pavyzdžiui:
 - granitoidai (pavyzdžiui, granitai, sienitas ir ortogneisas);
 - porfyrai;
 - vulkaninis tufas;
 - pucolanai (pucolanų pelenai);
 - lava.

2. Medžiagos, kurių sudėtyje yra pramonės subjektams perdirbant gamtinės kilmės radioaktyvias medžiagas esančių liekanų, pavyzdžiui:

lakieji pelenai;

fosfogipsas;

fosforo šlakas;

alavo šlakas;

vario šlakas;

raudonasis dumblas (aliuminio gamybos atliekos);

plieno gamybos atliekos.

89 straipsnyje nurodyta didelio aktyvumo uždarųjų šaltinių (DAUŠ) įrašuose pateiktina informacija

STANDATINIS DIDELIO AKTYVUMO UŽDARŲJŲ ŠALTINIŲ (DAUŠ) ĮRAŠŲ LAPAS (neprivalomi įrašai pažymėti kursyvu)		
1. DAUŠ identifikavimo numeris Gamintojo prietaiso numeris: Naudojimo sritis:	2. Licenciją turinčios įmonės identifikavimas Pavadinimas: Adresas: Šalis: Gamintojas ☐ Tiekėjas ☐ Naudotojas ☐	3. DAUŠ buvimo vieta (naudojimo ar saugojimo), jei ne ta pati, kaip 2 punkte. Pavadinimas: Adresas: Šalis: Stacionarus naudojimas ☐ Laikymas ☐ Judrus naudojimas ☐
4. Įrašų registravimas Registracijos pradžios data: Registracijos perkėlimo į ankstesnę bylą data:	5. Licencija Numeris: Išdavimo data: Galioja iki:	6. DAUŠ naudojimo kontrolė Data: Data: Data: Data: Data: Data: Data: Data: Data: Data:
7. DAUŠ charakteristikos Pagaminimo metai: Radionuclide: Pagaminimo dieną vykdyta veikla: Orientacinė veiklos data: Gamintojas ir (arba) tiekėjas (*): Pavadinimas: Adresas: Šalis:	8. DAUŠ gavimas Gavimo data: Gauta iš: Pavadinimas: Adresas: Šalis: Gamintojas ☐ Tiekėjas ☐ Kitas naudotojas ☐	10. Papildomas informacija Praradimas ☐ Praradimo data: Vagystė ☐ Vagystės data: Surasta: Taip ☐ Ne ☐ Data: Vieta: Kita informacija:
Fizinės ir cheminės charakteristikos Šaltinio rūšies identifikavimas: Kapsulės identifikavimas: ISO klasifikacija: ANSI klasifikacija: Šaltinio kategorija pagal TATENA: Neutronų šaltinis: Taip ☐ Ne ☐ Neutronų šaltinio įrenginys: Neutronų srautas:	9. DAUP perdavimas Perdavimo data: Perduota: Pavadinimas: Adresas: Šalis: Licenzijos numeris: Išdavimo data: Date of expiry: Gamintojas ☐ Tiekėjas ☐ Kita įmonė ☐ Ilgalaikio saugojimo ir šalinimo objektas ☐	

(*) Jeigu šaltinio gamintojas yra įsisteigęs ne Sąjungoje, gali būti nurodomas importuotojo ir (arba) tiekėjo pavadinimas ir adresas.

XV PRIEDAS

91 straipsnyje nurodyti už didelio aktyvumo uždarąjį šaltinį atsakingoms įmonėms taikomi reikalavimai

Kiekviena už didelio aktyvumo uždarąjį šaltinį atsakinga įmonė:

- a) užtikrina, kad būtų reguliariai atliekami reikiami bandymai, pavyzdžiui, tarptautiniais standartais grindžiami sandarumo bandymai, siekiant patikrinti ir išlaikyti kiekvieno šaltinio vientisumą;
 - b) tam tikrais laiko tarpais, kuriuos gali nustatyti valstybės narės, reguliariai patikrina, kad kiekvienas šaltinis ir, jeigu reikia, įranga su įmontuotu šaltiniu, tebebūtų jo naudojimo arba saugojimo vietoje ir akivaizdžiai būtų geros būklės;
 - c) užtikrina, kad kiekvienam stacionariajam ir mobiliam šaltiniui būtų taikomos reikiamos dokumentuotos priemonės, pavyzdžiui, parengiami rašytiniai protokolai ir procedūros, siekiant užkirsti kelią neteisėtai prieigai prie šaltinio, jo praradimui ar vagystei arba gaisro sukeltam pažeidimui;
 - d) kompetentingai valdžios institucijai nedelsdama praneša apie šaltinio praradimą, vagystę, nutekėjimą ar neteisėtą naudojimą, pasirūpina, kad kiekvieno šaltinio vientisumas būtų patikrintas po kiekvieno įvykio, įskaitant gaisrą, galėjusio pažeisti šaltinį ir, jeigu reikia, apie šį patikrinimą ir taikytas priemones informuoja kompetentingą valdžios instituciją;
 - e) kiekvieną panaudotą šaltinį grąžina tiekėjui ar nustojus jį naudoti nedelsdama atiduoda jį ilgalaikiam saugojimui arba šalinimui arba perduoda jį kitai įgaliotai įmonei, jeigu su kompetentinga valdžios institucija nesusitariama kitaip;
 - f) prieš perdavimą įsitikina, kad gavėjas turėtų atitinkamą licenciją;
 - g) nedelsdama kompetentingai valdžios institucijai praneša apie kiekvieną avariją ar incidentą, kuriam įvykus sukeliamas numatyta darbuotojų ar gyventojų apšvita.
-

XVI PRIEDAS

91 straipsnyje nurodytas didelio aktyvumo uždarųjų šaltinių identifikavimas ir žymėjimas

1. Gamintojas arba tiekėjas užtikrina, kad:

- a) kiekvienam didelio aktyvumo uždarajam šaltiniui būtų suteiktas unikalus numeris. Šis numeris, jeigu praktiškai įmanoma, išgraviruojamas ar išspaudžiamas šaltinyje.

Numeris taip pat išgraviruojamas ar išspaudžiamas šaltinio konteineryje. Jeigu tai neįmanoma arba jeigu naudojami daugkartiniai gabenimo konteineriai, ant šaltinio konteinerio pateikiama bent informacija apie šaltinio pobūdį;

- b) šaltinio konteineris ir, jeigu praktiškai įmanoma, šaltinis ženklinamas ir žymimas atitinkamu ženklų, kuriuo žmonės išpėjami apie spinduliuotės pavojų.

2. Gamintojas pateikia kiekvieno pagaminto šaltinio konstrukcijos tipo nuotrauką ir tipinio šaltinio konteinerio nuotrauką.

3. Įmonė užtikrina, kad prie kiekvieno didelio aktyvumo uždarojo šaltinio būtų pridėta rašytinė informacija, kurioje būtų nurodyta, kad šaltinis identifiкуotas ir paženklintas laikantis 1 punkto reikalavimų, ir kad 1 punkte nurodytas ženklavimas ir žymėjimas būtų įskaitomas. Su informacija prireikus pateikiamos šaltinio, jo konteinerio, gabenimo pakuotės, prietaiso ir įrangos nuotraukos.

XVII PRIEDAS

100 straipsnyje nurodytas esamųjų apšvitos situacijų rūšių orientacinis sąrašas

- a) Apšvita, kuri sukelia zonas užteršus liekamąja radioaktyviąja medžiaga, susidariusia:
- i) dėl praeityje vykdytos veiklos, kuriai niekada netaikyta reguliuojamoji kontrolė ar kuri nebuvo reglamentuojama laikantis šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų;
 - ii) dėl avarijos po to, kai avarinės apšvitos situacija buvo paskelbta pasibaigusia, kaip numatyta pagal avarijų valdymo sistemos nuostatas;
 - iii) dėl praeityje vykdant veiklą, už kurią įmonė jau nebėra teisiškai atsakinga, atsiradusių liekanų.
- b) Gamtinės kilmės spinduliuotės šaltinių sukelta apšvita, įskaitant:
- i) radono ir torono sukeltą apšvitą patalpose, kuri patiriama darbo vietose, gyvenamuosiuose pastatuose ir kituose pastatuose;
 - ii) statybinių medžiagų sukeliamą išorinę apšvitą patalpose.
- c) Apšvita, kurią sukelia prekės, išskyrus maisto produktus, gyvūnų pašarus ir geriamąjį vandenį, kurių sudėtyje yra:
- i) radionuklidų iš a punkte nurodytų užterštų zonų arba
 - ii) gamtinės kilmės radionuklidų.
-

XVIII PRIEDAS

54, 74 ir 103 straipsniuose nurodytas elementų, į kuriuos turi būti atsižvelgta rengiant nacionalinį su radono sukeliaama apšvita susijusios ilgalaikės rizikos valdymo veiksmų planą, orientacinis sąrašas

- 1) Su radono koncentracija patalpose arba dirvožemio dujų koncentracija susijusių tyrimų atlikimo strategija siekiant apskaičiuoti radono koncentracijos patalpose pasiskirstymą, tvarkyti matavimo duomenis ir nustatyti kitus atitinkamus parametrus (pavyzdžiui, dirvožemio ir uolienų rūšis, pralaidumą ir radžio-226 kiekį uolienose ar dirvožemyje).
- 2) Metodai, duomenys ir kriterijai, naudojami apibrėžiant zonas ar nustatant kitus parametrus, kurie gali būti naudojami kaip konkretūs situacijų, susijusių su galimai didele radono sukelta apšvita, rodikliai.
- 3) Darbo vietų ir visuomeninių pastatų, pavyzdžiui, mokyklų, po žeme įrengtų darbo vietų, ir tam tikrose zonose esančių darbo vietų bei visuomeninių pastatų, kuriuose reikia atlikti matavimus remiantis rizikos vertinimu, pavyzdžiui, įskaitant buvimo juose valandas, rūšių identifikavimas.
- 4) Gyvenamiesiems pastatams ir darbo vietoms taikomų atskaitos lygių nustatymo pagrindas. Jei taikoma, įvairių paskirčių pastatams (gyvenamiesiems pastatams, visuomeniniams pastatams, darbo vietoms), taip pat esamiems ir naujiems pastatams taikomų įvairių atskaitos lygių nustatymo pagrindas.
- 5) Pareigų (vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų) paskirstymas, koordinavimo mechanizmai ir turimi veiksmų plano įgyvendinimo ištekliai.
- 6) Gyvenamuosiuose pastatuose radono sukeliamos apšvitos mažinimo ir pirmenybės teikimo 2 punkte nurodytų situacijų sprendimui strategija.
- 7) Strategijos, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos po statybų vykdyti taisomuosius veiksmus.
- 8) Strategija, įskaitant metodus ir priemones, skirta užkirsti kelią radonui patekti į naujus pastatus, įskaitant didelį radono kiekį išskiriančių statybinių medžiagų identifikavimą.
- 9) Veiksmų plano peržiūrų tvarkaraščiai.
- 10) Informavimo strategija, kuria siekiama gerinti gyventojų informuotumą ir informuoti vietas lygiu sprendimus priimančius asmenis, darbdavius ir darbuotojus apie radono keliamą riziką, įskaitant susijusią su rūkymu.
- 11) Matavimo metodų ir priemonių bei taisomųjų priemonių gairės. Taip pat matavimo ir taisomųjų paslaugų teikėjų akreditavimo kriterijų aptarimas.
- 12) Atitinkamais atvejais, finansinės paramos teikimas su radonu susijusių tyrimų vykdymui ir taisomųjų priemonių taikymui, visų pirma privačiuose gyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose nustatyta labai didelė radono koncentracija.
- 13) Ilgalaikiai su radono sukelta apšvita susijusios plaučių vėžio rizikos (rūkantiems ir nerūkantiems) mažinimo tikslai.
- 14) Atitinkamais atvejais, kitų susijusių klausimų ir atitinkamų programų, pavyzdžiui, energijos taupymo ir oro kokybės patalpose programų, aptarimas.

XIX PRIEDAS

107 straipsnyje nurodyta atitikties lentelė

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
1 straipsnis	1 straipsnis	1 straipsnis	54 straipsnis	1 straipsnis	
2 straipsnio 1 dalis			2 straipsnio 1 dalis, 40 straipsnio 1 dalis, 48 straipsnio 1 dalis		
2 straipsnio 2 dalies a punktas			2 straipsnio 1 dalies a punktą		
2 straipsnio 2 dalies b punktas			2 straipsnio 1 dalies b punktą		
2 straipsnio 2 dalies c punktas			2 straipsnio 2 dalis, 40 straipsnis		
2 straipsnio 2 dalies d punktas			2 straipsnio 3 dalis, 40 straipsnis		
2 straipsnio 2 dalies e punktas			2 straipsnio 3 dalis 48 straipsnio 1 dalis		
3 straipsnis			2 straipsnio 4 dalis		
4 straipsnis	2, 3, 4 straips- niai	2 straipsnis	1 straipsnis	1, 2 straipsniai	2 straipsnis
5 straipsnis					
5 straipsnio a punktą			6 straipsnio 1 dalis 48 straipsnio 2 dalis		
5 straipsnio b punk- tas			6 straipsnio 3 dalies a punktą 48 straipsnio 2 dalis		
5 straipsnio c punktą			6 straipsnio 3 dalies b punktą, 6 straipsnio 4 dalis		
6 straipsnio 1 dalis			7 straipsnio 1 ir 2 dalys		
6 straipsnio 1 dalies a punktą					
6 straipsnio 1 dalies b punktą					
6 straipsnio 1 dalies c punktą				4 straipsnio 2 dalies b punk- tas, 4 straipsnio 4 dalies a punktą	
6 straipsnio 2 dalis					
7 straipsnis			48 straipsnio 2 dalis		
8 straipsnis			8 straipsnis		
9 straipsnio 1 dalis					
9 straipsnio 2 dalis			9 straipsnio 1 dalis		
9 straipsnio 3 dalis			9 straipsnis 2 dalis		
10 straipsnis			10 straipsnis		
11 straipsnio 1 dalis			11 straipsnio 1 dalis		
11 straipsnio 2 dalis			11 straipsnio 2 dalis		

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
11 straipsnio 3 dalis			11 straipsnio 2 dalis		
11 straipsnio 4 dalis			11 straipsnio 3 dalis		
12 straipsnis			13 straipsnis		
13 straipsnis			15, 16 straipsniai		
14 straipsnio 1 dalis					
14 straipsnio 2 dalis				7 straipsnio 1 ir 3 dalys	
14 straipsnis 3 dalis					
15 straipsnio 1 dalis			22 straipsnio 1 dalies a punktas		
15 straipsnis 2 dalis			22 straipsnio 1 dalies b punktas		
15 straipsnio 3 dalis			22 straipsnio 1 dalies b punktas		
15 straipsnio 4 dalis			22 straipsnio 2 dalis		
15 straipsnio 5 dalis					8 straipsnio 1 dalis
16 straipsnis					8 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis		50 straipsnio 3 dalis		
17 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 2 dalis				
17 straipsnis 3 dalis					
17 straipsnio 4 dalis					
18 straipsnis				7 straipsnis	
19 straipsnio 1 dalis			6 straipsnio 1 dalis		
19 straipsnio 2 dalis			6 straipsnio 2 dalis		
19 straipsnis 3 dalis					
19 straipsnio 4 dalis					
20 straipsnis					
21 straipsnis			6 straipsnio 5 dalis		
22 straipsnis				3 straipsnio 1 dalies d punktas 4 straipsnio 2 dalies c punktas 5 straipsnio 4 dalis	
23 straipsnis			40 straipsnio 2 dalis		
24 straipsnis			4 straipsnio 3 dalis 41 straipsnis		
25 straipsnis		3 straipsnis	3 straipsnio 1 dalis		
26 straipsnis			3 straipsnio 2 dalis		
27 straipsnio 1 dalis					
27 straipsnio 2 dalis			4 straipsnio 2 dalis		
27 straipsnio 3 dalis					

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
28 straipsnio a, b, c, e, f punktai			4 straipsnio 1 dalis		
28 straipsnio d punktas					3 straipsnio 1 dalis
29 straipsnis					
30 straipsnio 1 dalis			5 straipsnio 1 dalis		
30 straipsnio 2 dalis			5 straipsnio 2 dalis		
30 straipsnio 3 dalis					
30 straipsnio 4 dalis					
31 straipsnio 1 dalis			23 straipsnio 1 dalis		
31 straipsnio 2 dalis					
31 straipsnio 3 dalis					
31 straipsnio 4 dalis					
32 straipsnis			17 straipsnio a, c, d ir e punktai		
33 straipsnis			39 straipsnis		
34 straipsnis			23 straipsnio 2 dalis		
35 straipsnio 1 dalis			18 straipsnio 1 dalis		
35 straipsnio 2 dalis					
35 straipsnio 3 dalis			42 straipsnis		
36 straipsnio 1 dalis			17 straipsnio b punktas		
36 straipsnio 2 dalis			18 straipsnio 2 ir 3 dalys		
36 straipsnio 3 dalis			18 straipsnio 4 dalis		
37 straipsnis			19 straipsnis		
38 straipsnis			20 straipsnis		
39 straipsnis			24 straipsnis		
40 straipsnio 1 dalis			21 straipsnis		
40 straipsnio 2 dalis					
41 straipsnis			25 straipsnis		
42 straipsnis			26 straipsnis		
43 straipsnis			28 straipsnis		
44 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktai			29 straipsnio 1 dalis		
44 straipsnio 1 dalies d punktas		4 straipsnio 2 dalis			
44 straipsnio 2 dalis			38 straipsnio 2 dalis		

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
44 straipsnio 3 dalis			29 straipsnio 2 dalis		
44 straipsnio 4 dalis					
44 straipsnio 5 dalis			29 straipsnio 3 dalis		
44 straipsnio 6 dalis			38 straipsnio 5 dalis		
45 straipsnio 1 dalis			30 straipsnis		
45 straipsnio 2 dalis			31 straipsnio 1 dalis		
45 straipsnio 3 dalis			31 straipsnio 2 dalis		
45 straipsnio 4 dalis			31 straipsnio 3 dalis		
46 straipsnis			32 straipsnis		
47 straipsnis			33 straipsnis		
48 straipsnis			34 straipsnis		
49 straipsnio 1 dalis			36 straipsnis		
49 straipsnio 2 dalis			35 straipsnio 1 dalis		
49 straipsnio 3 dalis			35 straipsnio 2 dalis		
50 straipsnis			37 straipsnis		
51 straipsnio 1 dalis		4 straipsnio 1 dalis			
51 straipsnio 2 dalis		6 straipsnio 1 dalis			
51 straipsnio 3 dalis		6 straipsnio 2 dalis			
51 straipsnio 4 dalis		5 straipsnis			
51 straipsnio 5 dalis		7 straipsnis			
52 straipsnio 1 dalis			12 straipsnio 1 dalis		
52 straipsnio 2 dalis			12 straipsnio 2 dalis		
52 straipsnio 3 dalis					
53 straipsnis			52, 27 straipsniai		
54 straipsnis					
55 straipsnis				3 straipsnis	
56 straipsnis				4 straipsnis	
57 straipsnio 1 dalies a ir c punktai				5 straipsnio 1 ir 2 dalys	
57 straipsnio 1 dalies b ir d punktai					
57 straipsnio 2 dalis				5 straipsnio 3 dalis	
58 straipsnio a, c, d, e ir f punktai				6 straipsnis	
58 straipsnio b dalis					

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
59 straipsnis				7 straipsnis	
60 straipsnio 1 dalis				8 straipsnio 2 dalis	
60 straipsnio 2 dalis				8 straipsnio 3 dalis	
60 straipsnio 3 dalies a punktas				8 straipsnio 4 ir 5 dalys	
60 straipsnio 3 dalies c punktas				8 straipsnio 6 dalis	
60 straipsnio 3 dalies b, d ir e punktai					
61 straipsnis				9 straipsnis	
62 straipsnis				10 straipsnis	
63 straipsnio a punktas				11 straipsnis	
63 straipsnio b–f punktai					
64 straipsnis				12 straipsnis	
65 straipsnis			43, 44 straipsniai		
66 straipsnis			45 straipsnis		
67 straipsnis					
68 straipsnis			47 straipsnis		
69 straipsnis			51 straipsnio 1–4 dalys		
70 straipsnis	5 straipsnis				
71 straipsnis	6 straipsnis				
72 straipsnis					
73 straipsnis			53 straipsnis		
74 straipsnis					
75 straipsnis					
76 straipsnis					13 straipsnis
77 straipsnis					
78 straipsnis					
79 straipsnio 1 dalis			38 straipsnio 3 dalis		
79 straipsnio 2 dalis					
79 straipsnio 3 dalis					
80 straipsnis			31 straipsnio 1 dalis		
81 straipsnis					
82 straipsnis					
83 straipsnis					

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
84 straipsnio 1 dalis			38 straipsnio 4 dalis		
84 straipsnio 2 ir 3 dalys					
85 straipsnis					
86 straipsnio 1 dalis					
86 straipsnio 2 dalis					5 straipsnio 1 dalis
86 straipsnio 3 dalis					4 straipsnis
86 straipsnio 4 dalis					6 straipsnio d punktas
87 straipsnis					3 straipsnio 2 dalis
88 straipsnis					3 straipsnio 3 dalis
89 straipsnis					5 straipsnio 2 dalis
90 straipsnis					5 straipsnio 3 ir 4 dalys
91 straipsnio 1 dalis					6 straipsnis
91 straipsnio 2 dalis					7 straipsnis
92 straipsnio 1 dalis					
92 straipsnio 2 dalis					9 straipsnio 3 dalis
92 straipsnio 3 dalis					9 straipsnio 2 dalis
93 straipsnis					
94 straipsnio 1 dalis					9 straipsnio 1 dalis
94 straipsnio 2 dalis					9 straipsnio 4 dalis
95 straipsnis					10 straipsnis
96 straipsnis					
97 straipsnis			50 straipsnio 1 dalis, 49 straipsnis		
98 straipsnis			50 straipsnio 2 dalis		
99 straipsnio 1 dalis			50 straipsnio 4 dalis		
99 straipsnio 2 dalis			51 straipsnio 5 dalis		
99 straipsnio 3 dalis					11 straipsnis
100 straipsnis					
101 straipsnis					
102 straipsnis					
103 straipsnis					
104 straipsnis			38 straipsnio 1 dalis 46 straipsnis	13 straipsnis	12 straipsnis
105 straipsnis					

Ši direktyva	89/618/ Euratomas	90/641/ Euratomas	96/29/ Euratomas	97/43/ Euratomas	2003/122/ Euratomas
106 straipsnis	12 straipsnis	8 straipsnis	55 straipsnis	14 straipsnis	16 straipsnis
107 straipsnis			56 straipsnis	15 straipsnis	
108 straipsnis					18 straipsnis
109 straipsnis	13 straipsnis	9 straipsnis	57 straipsnis	16 straipsnis	19 straipsnis
I priedas					
II priedas			II priedas		
III priedas					I priedas
IV priedas					
V priedas					
VI priedas					
VII priedas			I priedas		
VIII priedas					
IX priedas					
X priedas		I ir II priedai			
XI priedas					
XII priedas	I ir II priedai				
XIII priedas					
XIV priedas					II priedas
XV priedas					6 straipsnis
XVI priedas					7 straipsnis
XVII priedas					
XVIII priedas					
XIX priedas					
	8, 9, 10, 11 straipsniai		14 straipsnis	8 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio 5 dalis, 5 straipsnio 6 dalis, 14, 15, 17 straipsniai

KLAIDŲ IŠTAISYMAS

Papildymas

EB ir Turkijos asociacijos tarybos sprendimas Nr. 1/95 laikytinas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* specialiojo leidimo lietuvių kalba 11 skyriaus 23 tomo dalimi

EB IR TURKIJOS ASOCIACIJOS TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 1/95

1995 m. gruodžio 22 d.

dėl galutinio muitų sąjungos etapo įgyvendinimo

(96/142/EB)

EB IR TURKIJOS ASOCIACIJOS TARYBA,

I SKYRIUS

LAISVAS PREKIŲ JUDĖJIMAS IR PREKYBOS POLITIKA

2 straipsnis

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos ir Turkijos asociacijos steigimo susitarimą (toliau – Ankaros susitarimas),

Šis skyrius taikomas gaminiams, išskyrus žemės ūkio produktus, kaip apibrėžta Asociacijos susitarimo 11 straipsnyje. Žemės ūkio produktams taikomos specialiosios nuostatos yra išdėstytos šio sprendimo II skyriuje.

laikydamosi nuomonės, kad Ankaros susitarime, kuriuo įsteigiama Turkijos ir Bendrijos asociacija, visų pirma jo 28 straipsnyje nustatyti tikslai tebėra svarbūs šiais didelių politinių ir ekonominių pokyčių Europoje laikais,

3 straipsnis

primindama savo 1993 m. lapkričio 8 d. rezoliuciją, kurioje ji dar kartą patvirtino Šalių valią prisijungti prie muitų sąjungos laikantis Ankaros susitarime ir jo papildomame protokole išdėstyto tvarkaraščio ir sąlygų,

1. Šis skyrius taikomas:

— Bendrijoje arba Turkijoje pagamintoms prekėms, įskaitant prekes, visiškai ar iš dalies gautas arba pagamintas iš trečiųjų šalių įvežtų gaminių, esančių laisvoje apyvartoje Bendrijoje arba Turkijoje,

laikydamosi nuomonės, kad pradedamas galutinis Ankaros susitarimo 5 straipsnyje numatytų Asociacijos santykių etapas, grindžiamas muitų sąjunga, kuriuo bus užbaigtas pereinamasis etapas abiem Šalims įvykdžius abipusius įsipareigojimus ir bus parengtos muitų sąjungos veiksmingo veikimo sąlygos, paremtos Ankaros susitarimo ir papildomo protokolo principais,

— Bendrijoje arba Turkijoje laisvoje apyvartoje esančioms iš trečiųjų šalių įvežtoms prekėms.

atsižvelgiant į tai, kad muitų sąjunga yra politiniu ir ekonominiu požiūriu svarbus kokybinis žingsnis Šalių Asociacijos santykių plėtojime,

2. Laikoma, kad gaminiai iš trečiųjų šalių Bendrijoje ar Turkijoje yra laisvoje apyvartoje, jei Bendrijoje ar Turkijoje yra atlikti importo formalumai ir sumokėti visi mokėtini muitai arba nebuvo susigrąžinti už šiuos gaminius sumokėti muitai arba mokesčiai, arba jų dalis.

susirinkusi 1995 m. kovo 6 d. Briuselyje,

3. Muitų sąjungos muitų teritorija apima:

NUSPRENDĖ:

— Bendrijos muitų teritoriją, kaip apibrėžta 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 3 straipsnyje ⁽¹⁾,

1 straipsnis

Nedarydama poveikio Ankaros susitarimo nuostatomis ir jo papildomiems protokolams, Asociacijos taryba nustato pirmiau nurodyto susitarimo 2 ir 5 straipsniuose nurodytos muitų sąjungos galutinio etapo įgyvendinimo taisykles.

— Turkijos muitų teritoriją.

⁽¹⁾ OL L 302, 1992 10 19, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

4. Šio skyriaus nuostatos taip pat taikomos Bendrijoje arba Turkijoje gautoms ar pagamintoms prekėms, kurioms gaminti buvo naudojami iš trečiųjų šalių įvežti ir arba Bendrijoje, arba Turkijoje laisvoje apyvartoje nesantys gaminiai.

Tačiau šios nuostatos šioms prekėms taikomos tik tuo atveju, jeigu eksportuojančiojoje valstybėje atlikti importo formalumai ir sumokėti visi muitai arba lygiavėrio poveikio mokėjimai, mokėtini už trečiųjų šalių gaminius, naudojamus šių prekių gamybai.

5. Jeigu eksportuojanti valstybė netaiko 4 dalies antros pastraipos nuostatų, 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos prekės nelaikomos esančiomis laisvoje apyvartoje ir importuojanti valstybė atitinkamai taiko muitų srities teisės aktus, taikytinus prekėms iš trečiųjų šalių.

6. Asociacijos tarybos sprendimu Nr. 2/69 sudarytas Muitinių bendradarbiavimo komitetas nustato administracinio bendradarbiavimo, kuris bus vykdomas įgyvendinant 1, 2 ir 4 dalis, būdus.

I SKIRSNIS

Muitų ir lygiavėrio poveikio mokėjimų panaikinimas

4 straipsnis

Šio sprendimo įsigaliojimo dieną tarp Bendrijos ir Turkijos panaikinami visi importo ir eksporto muitai ir lygiavėrio poveikio mokėjimai. Nuo tos dienos Bendrija ir Turkija susilaiko nuo naujų importo ar eksporto muitų arba kitų lygiavėrio poveikio mokėjimų įvedimo. Šios nuostatos taip pat taikomos ir fiskalinio pobūdžio muitams.

II SKIRSNIS

Kiekybinių apribojimų ar lygiavėrio poveikio priemonių panaikinimas

5 straipsnis

Tarp šalių uždraudžiami kiekybiniai importo apribojimai ir visos lygiavėrio poveikio priemonės.

6 straipsnis

Tarp šalių uždraudžiami kiekybiniai importo apribojimai ir visos lygiavėrio poveikio priemonės.

7 straipsnis

5 ir 6 straipsnių nuostatos nekludo taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimus arba apribojimus, jei jie yra pateisinami visuomenės dorovės, viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos ir gyvybės apsaugos, meninės, istorinės ar archeologinės vertės turinio nacionalinio turto apsaugos, taip pat pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais. Tačiau tokie draudimai arba apribojimai nereiškia savavališko diskriminavimo arba slapto šalių tarpusavio prekybos ribojimo.

8 straipsnis

1. Per penkerius metus nuo šio sprendimo įsigaliojimo Turkija į savo vidaus teisę perkelia Bendrijos priemones, susijusias su techninių kliūčių prekybai pašalinimu.

2. Šių priemonių ir Turkijos vykdomą jų įgyvendinimą reguliuojančių sąlygų ir išsamių susitarimų sąrašas nustatomas Asociacijos tarybos sprendimu per vienerių metų laikotarpį nuo šio sprendimo įsigaliojimo.

3. Ši nuostata netrukdo Turkijai nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos taikyti Bendrijos priemones, kurios laikomos ypač svarbiomis.

4. Šalys pabrėžia veiksmingo tarpusavio bendradarbiavimo svarbą standartizavimo, metrologijos ir kalibravimo, kokybės, akreditavimo, testavimo ir sertifikavimo srityse.

9 straipsnis

Turkijai įgyvendinus Bendrijos teisės akto ar teisės aktų nuostatas, būtinas siekiant pašalinti technines kliūtis prekybai konkrečiu gaminiu, Šalys šiuo gaminiu prekiauja laikydamosi tuose teisės aktuose nustatyty sąlygų, nedarant poveikio šio sprendimo nuostatų taikymui.

10 straipsnis

1. Nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos ir laikotarpiu, kuriuo Turkija privalo taikyti 9 straipsnyje nurodytus teisės aktus, Turkija savo teritorijoje netrukdo tiekti rinkai ar naudoti paslaugoms teikti gaminius iš Bendrijos, kurių atitiktis Bendrijos direktyvoms, kuriomis nustatomi reikalavimai tokiems gaminiams, yra patvirtinta, remiantis tose direktyvose nustatytais sąlygomis ir tvarka.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, jeigu Turkija nustato, kad gaminy, kurio atitiktis Bendrijos direktyvoms patvirtinta, kaip nustatyta 1 dalyje, ir kuris naudojamas pagal tam gaminiui numatytą paskirtį, neatitinka vieno iš 7 straipsnyje nurodytų reikalavimų, ji gali imtis visų atitinkamų priemonių pagal 3 dalyje nustatytas sąlygas ir tvarką, kad pašalintų atitinkamą gaminį iš rinkos arba uždraustų jį tiekti rinkai ar naudoti jį paslaugoms teikti arba apribotų jo tiekimą rinkai ar naudojimą paslaugoms teikti.

3. a) Jeigu Turkija ketina imtis priemonės pagal 2 dalį, ji nedelsdama apie tai praneša Bendrijai per Muitų sąjungos jungtinį komitetą ir pateikia visą susijusią informaciją.

b) Šalys nedelsdamos pradeda konsultacijas Muitų sąjungos jungtiniame komitete, kad rastų abipusiai priimtina sprendimą.

c) Turkija negali imtis 2 dalyje nurodytos priemonės, kol nepaėjęs vienas mėnuo nuo 3 dalies a punkte nurodyto pranešimo pateikimo, išskyrus atvejus, kai 3 dalies b punkte nurodyta konsultavimosi procedūra buvo užbaigta prieš pasibaigiant minėtam terminui. Kai dėl išskirtinių aplinkybių, dėl kurių reikia nedelsiant imtis veiksmų, išankstinis nagrinėjimas tampa neįmanomas, Turkija gali nedelsdama taikyti priemonę, kuri yra būtina padėčiai ištaisyti.

d) Turkija nedelsdama informuoja Muitų sąjungos jungtinį komitetą apie priemonę, kurios ji ėmėsi, ir pateikia visą susijusią informaciją.

e) Bendrija gali bet kuriuo metu paprašyti Muitų sąjungos jungtinio komiteto peržiūrėti tokią priemonę.

4. 1 ir 2 dalių nuostatos *mutatis mutandis* taikomos maisto produktams.

11 straipsnis

Laikotarpiu, kuriuo Turkija privalo taikyti 9 straipsnyje nurodytus teisės aktus, Bendrija pripažįsta Turkijoje taikomų pramonės gaminių atitikties Bendrijos teisei nustatymo procedūrų rezultatus, jeigu tos procedūros atitinka Bendrijoje galiojančius reikalavimus ir susitariant, kad Turkijos variklinių transporto priemonių sektoriuje taikoma 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyva 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽¹⁾.

III SKIRSNIS

Prekybos politika

12 straipsnis

1. Nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos Turkija kitų šalių, kurios nėra Bendrijos narės, atžvilgiu taiko nuostatas ir įgyvendinimo priemones, kurios iš esmės yra panašios į Bendrijos prekybos politikos nuostatas ir priemones, išdėstytas šiuose reglamentuose:

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 3285/94 ⁽²⁾ (bendros importo taisyklės),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 519/94 ⁽³⁾ (bendros importo iš tam tikrų trečiųjų šalių taisyklės),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 520/94 (Bendrijos kiekybinių kvotų administravimo tvarka) (įgyvendinimo nuostatos: Komisijos reglamentas (EB) Nr. 738/94) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 42, 1970 2 23, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 92/53/EEB (OL L 225, 1992 8 18, p. 1).

⁽²⁾ OL L 349, 1994 12 31, p. 53.

⁽³⁾ OL L 67, 1994 3 10, p. 89. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 839/95 (OL L 85, 1995 4 19, p. 9).

⁽⁴⁾ OL L 87, 1994 3 31, p. 47. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1150/95 (OL L 116, 1995 5 23, p. 3).

— Tarybos reglamentuose (EB) Nr. 3283/94 ⁽⁵⁾ ir (EB) Nr. 3284/94 ⁽⁶⁾ (apsauga nuo importo dempingo kaina ar subsidijuojamo importo),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 3286/94 ⁽⁷⁾ (Bendrijos procedūros bendros prekybos politikos srityje),

— Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2603/69 ⁽⁸⁾ (bendrujų eksporto taisyklių nustatymas),

— Tarybos sprendime 93/112/EEB ⁽⁹⁾ (oficialiai remiami eksporto kreditai),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 3036/94 ⁽¹⁰⁾ (laikinojo išvežimo perdirtbi tvarka, taikoma tekstilės ir drabužių gaminiams),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 3030/93 ⁽¹¹⁾ (tekstilės gaminių importo bendrosios taisyklės),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 517/94 ⁽¹²⁾ (tekstilės gaminių importas pagal atskirus susitarimus),

— Tarybos reglamente (EB) Nr. 3951/92 ⁽¹³⁾ (tekstilės gaminių importas iš Taivano).

2. Pagal Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) XXIV straipsnio reikalavimus Turkija nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos tekstilės sektoriuje taikys iš esmės tokią pačią prekybos politiką kaip Bendrija, įskaitant sutartis bei susitarimus dėl prekybos tekstilės gaminiams ir drabužiams. Bendrija atitinkamai bendradarbiaus su Turkija, kad šis tikslas būtų pasiektas.

3. Kol Turkija sudarys šiuos susitarimus, toliau galios tekstilės gaminių ir drabužių eksporto iš Turkijos į Bendriją dabartinė kilmės sertifikatų sistema, o tiems gaminiams, kurių kilmės šalis nėra Turkija, bus toliau taikoma Bendrijos prekybos politika, kuri taikoma atitinkamoms trečiosioms šalims.

4. Šio sprendimo nuostatos netrukdo Bendrijai ir Japonijai įgyvendinti jų susitarimo dėl prekybos variklinėmis transporto priemonėmis, nurodyto Susitarimo dėl apsaugos priemonių, pridėto prie Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties, priede.

Prieš įsigaliojant šiam sprendimui Turkija ir Bendrija nustatys bendradarbiavimo sąlygas, kad būtų išvengta minėto susitarimo nesilaikymo.

⁽⁵⁾ OL L 349, 1994 12 31, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1251/95 (OL L 122, 1995 6 2, p. 1).

⁽⁶⁾ OL L 349, 1994 12 31, p. 22. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1252/95 (OL L 122, 1995 6 2, p. 2).

⁽⁷⁾ OL L 349, 1994 12 31, p. 71. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 356/95 (OL L 41, 1995 2 23, p. 3).

⁽⁸⁾ OL L 324, 1969 12 27, p. 25. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 3918/91 (OL L 372, 1991 12 31, p. 31).

⁽⁹⁾ OL L 44, 1993 2 22, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL L 322, 1994 12 15, p. 1.

⁽¹¹⁾ OL L 275, 1993 11 8, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1616/95 (OL L 154, 1995 7 5, p. 3).

⁽¹²⁾ OL L 67, 1994 3 10, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1325/95 (OL L 128, 1995 6 13, p. 1).

⁽¹³⁾ OL L 405, 1992 12 31, p. 6. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 3312/94 (OL L 350, 1994 12 31, p. 3).

Jei tokios sąlygos nenustatytos, Bendrija pasilieka teisę importo į jos teritoriją atžvilgiu imtis visų priemonių, kurios yra būtinos, kad būtų taikomas pirmiau nurodytas susitarimas.

IV SKIRSNIS

Bendrasis muitų tarifas ir preferencinė tarifų politika

13 straipsnis

1. Nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos Turkija įsipareigoja šalių, kurios nėra Bendrijos narės, atžvilgiu laikytis Bendrojo muitų tarifo.

2. Prireikus Turkija patikslina savo muitų tarifą atsižvelgdama į Bendrojo muitų tarifo pakeitimus.

3. Muitinių bendradarbiavimo komitetas nustato, kurios priemonės yra tinkamos 1 ir 2 dalims įgyvendinti.

14 straipsnis

1. Turkija informuojama apie visus Bendrijos priimtus sprendimus, kuriais keičiamas Bendrasis muitų tarifas, sustabdomas muitų taikymas ar jie iš naujo nustatomi, taip pat apie sprendimus, susijusius su tarifinėmis kvotomis arba viršutinėmis ribomis, pakankamai iš anksto, kad Turkija galėtų tuo pačiu metu suderinti Turkijos muitų tarifą su Bendruoju muitų tarifu. Šiuo tikslu Muitų sąjungos jungtiniame komitete surengiamos išankstinės konsultacijos.

2. Jeigu Turkijos muitų tarifas negali būti tuo pačiu metu suderintas su Bendruoju muitų tarifu, Muitų sąjungos jungtinis komitetas gali nuspręsti nustatyti laikotarpį šioms veiksmams atlikti. Muitų sąjungos jungtinis komitetas jokiais sąlygomis negali suteikti Turkijai leidimo jokiam gaminiui taikyti mažesnę muitų tarifą nei nustatytasis pagal Bendrąjį muitų tarifą.

3. Jeigu Turkija pageidauja laikinai sustabdyti ar vėl pradėti taikyti kitus muitus, nei nustatyta 1 dalyje, ji nedelsdama apie tai praneš Bendrijai. Konsultacijos dėl pirmiau nurodytų sprendimų bus surengtos Muitų sąjungos jungtiniame komitete.

15 straipsnis

Nukrypdamas nuo 13 straipsnio ir remdamasis papildomo protokolo 19 straipsniu Turkija gali trečiųjų šalių gaminiais, dėl kurių Asociacijos taryba yra susitarusi, iki 2001 m. sausio 1 d. taikyti didesnius muitus, nei nustatyti Bendrajame muitų tarife.

16 straipsnis

1. Siekdama suderinti savo prekybos politiką su Bendrijos prekybos politika, Turkija per penkerių metų laikotarpį nuo šio sprendimo įsigaliojimo palaipsniui suderina savo muitų režimą su Bendrijos preferenciniu muitų režimu. Šis suderinimas taikytinas tiek autonominiams režimams, tiek lengvatiniams susitarimams su trečiosiomis šalimis. Šiuo tikslu Turkija imsis reikiamų priemonių ir vykdys derybas su atitinkamomis šalimis

siekdama sudaryti abipusiai naudingus susitarimus. Asociacijos taryba periodiškai peržiūrės padarytą pažangą.

2. 1 dalyje nurodytais atvejais lengvatiniai muitų tarifai suteikiami, jeigu laikomasi nuostatų, susijusių su gaminių kilmės, lygiavertės nuostatomis, pagal kurias tokios lengvatos suteikiamos Bendrijoje.

3. a) Jeigu per 1 dalyje nurodytą laikotarpį Turkija vykdo tarifų politiką, kuri skiriasi nuo Bendrijos politikos, į Bendriją iš trečiųjų šalių importuojamų ir į laisvą apyvartą išleistų prekių, kurioms atsižvelgiant į jų kilmės ar eksporto šalį taikomas lengvatinis režimas, atžvilgiu bus taikomas kompensacinis apmokestinimas, jeigu jos importuojamos į Turkiją toliau išvardytomis aplinkybėmis:

— prekės buvo importuotos iš šalių, kurioms Turkija nėra suteikusi tokio paties lengvatinio tarifo režimo, ir

— galima identifikuoti, kad šios prekės yra importuotos iš šių šalių, ir

— Turkijoje mokėtinas muitas yra bent penkiais procentiniais punktais didesnis nei Bendrijoje taikomas muitas, ir

— buvo pastebėtas didelis su šiomis prekėmis susijusių eismo srautų iškraipymas.

b) Muitų sąjungos jungtinis komitetas nustatys prekių, kurioms taikomas toks kompensacinis apmokestinimas, sąrašą, taip pat šio apmokestinimo dydį.

V SKIRSNIS

Perdirbti žemės ūkio produktai, nenurodyti Europos bendrijos steigimo sutarties II priede

17 straipsnis

Šio skyriaus nuostatos taikomos 1 priede išvardytoms prekėms.

18 straipsnis

Nepaisant 13 straipsnio, Turkija gali taikyti muto žemės ūkio sudedamąją dalį 1 priede išvardytų prekių importui iš trečiųjų šalių. Muto žemės ūkio sudedamoji dalis nustatoma pagal 19 straipsnį.

19 straipsnis

1. Į Turkiją importuojamų prekių muto žemės ūkio sudedamoji dalis nustatoma sudedant pagrindinių žemės ūkio produktų, kurie, laikoma, buvo sunaudoti gaminant atitinkamas prekes, kiekius ir padauginant iš bazinio dydžio, atitinkančio kiekvieną šių pagrindinių žemės ūkio produktų, kaip nustatyta 3 dalyje.

2. a) 2 priede išvardyti pagrindiniai žemės ūkio produktai, į kuriuos atsižvelgiama.
 - b) 3 priede nurodyti pagrindinių žemės ūkio produktų, į kuriuos atsižvelgiama, kiekiai.
 - c) Prekių, kurios klasifikuojamos pagal nomenklatūros kodus, nurodytus 3 ir 4 prieduose, maito žemės ūkio sudedamosios dalies dydžiai, į kuriuos reikia atsižvelgti, yra nurodyti 4 priede.
3. Bazinis dydis, taikytinas kiekvienam pagrindiniam žemės ūkio produktui, yra mokesčio, taikytino į Turkiją importuojamam trečiosios šalies, kuriai netaikomas lengvatinis režimas, kilmės žemės ūkio produktui per žemės ūkio produktams nustatytą ataskaitinį laikotarpį, dydis. Baziniai dydžiai išdėstyti 5 priede.

20 straipsnis

1. Nepaisant 4 straipsnio, Turkija ir Bendrija gali taikyti maito žemės ūkio sudedamąsias dalis, nustatytas tarpusavio prekybosje laikantis toliau nurodytų nuostatų.
2. Tokios maito žemės ūkio sudedamosios dalys, prireikus sumažintos pagal 22 straipsnį, bus taikomos tik 1 priede išvardytoms prekėms.
3. Bendrija Turkijai taiko tuos tokius pačius specialius maitus, kurie atspindi trečiosioms šalims taikomą maito žemės ūkio sudedamąją dalį.
4. Turkija importui iš Bendrijos taiko maito žemės ūkio sudedamąją dalį, taikomą pagal 19 straipsnį.

21 straipsnis

Nepaisant šiame sprendime išdėstytų veiklos būdų, yra numatyta tvarka, pagal kurią galima nukrypti nuo reikalavimų dėl prekių, išvardytų 6 priedo 1 ir 2 lentelėse; remiantis šia tvarka, importo mokesčiai Turkijoje sumažinami per tris etapus trejų metų laikotarpiu 1 lentelėje išvardytoms prekėms ir vienerių metų laikotarpiu 2 lentelėje išvardytoms prekėms. Minėtų importo mokesčių dydis nustatytas 6 priedo 1 ir 2 lentelėse.

Pasibaigus atitinkamiems laikotarpiams taikomos visos šio skyriaus nuostatos.

22 straipsnis

1. Jeigu vykdant prekybą tarp Bendrijos ir Turkijos sumažinamas pagrindiniam žemės ūkio produktui taikomas maitas, proporcingai sumažinama ir pagal 20 straipsnio 4 dalį nustatyta importo į Turkiją maito žemės ūkio sudedamoji dalis arba 20 straipsnio 3 dalyje importui į Bendriją nustatyta maito žemės ūkio sudedamoji dalis.
2. Jeigu 1 dalyje nurodytas sumažinimas atliekamas neviršijant kvotos, Asociacijos taryba sudaro prekių, kurioms taikoma sumažinta maito žemės ūkio sudedamoji dalis, sąrašą, nurodyma prekių kiekius.
3. 1 ir 2 dalių nuostatos taikomos 21 straipsnyje nurodytiems importo mokesčiams.

23 straipsnis

Jeigu vieno ar daugiau gaminių, kuriems taikoma tvarka, pagal kurią galima nukrypti nuo reikalavimų, importas sukelia ar gali sukelti Turkijoje didelius sutrikimus, dėl kurių gali kilti pavojus, kad nebus pasiekti maitų sąjungos tikslai perdirbtų žemės ūkio produktų srityje, Maitų sąjungos jungtiniame komitete tarp Šalių vykdomos konsultacijos siekiant surasti abiem Šalims priimtina sprendimą.

Jeigu negalima surasti tokio sprendimo, Maitų sąjungos jungtinis komitetas gali rekomenduoti atitinkamus būdus tinkamam maitų sąjungos veikimui palaikyti nedarant poveikio 63 straipsnio nuostatomis.

II SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTAI

24 straipsnis

1. Asociacijos taryba dar kartą patvirtina Šalių bendrą tikslą siekti tarpusavyje laisvo žemės ūkio produktų judėjimo, kaip numatyta Papildomo protokolo 32–35 straipsniuose.
2. Asociacijos taryba pažymi, kad reikia papildomo laikotarpio, kad būtų sudarytos būtinos sąlygos laisvam šių produktų judėjimui užtikrinti.

25 straipsnis

1. Turkija patikslina savo politiką taip, kad būtų priimtos bendros žemės ūkio politikos priemonės, kurių reikia žemės ūkio produktų laisvam judėjimui užtikrinti. Ji praneša Bendrijai tuo tikslu priimtus sprendimus.
2. Bendrija plėtodama savo žemės ūkio politiką kiek įmanoma atsižvelgia į Turkijos žemės ūkio sektoriaus interesus ir praneša Turkijai apie atitinkamus Komisijos pasiūlymus ir šių pasiūlymų pagrindu priimtus sprendimus.
3. Asociacijos taryboje gali vykti konsultacijos dėl 2 dalyje nurodytų pasiūlymų bei sprendimų ir dėl priemonių, kurių pagal 1 dalį Turkija ketina imtis žemės ūkio srityje.

26 straipsnis

Bendrija ir Turkija, vadovaudamosi abipusės naudos principu, palaipsniui tobulina lengvatinius susitarimus, kuriuos jos tarpusavyje sudaro dėl tarpusavio prekybos žemės ūkio produktais. Asociacijos taryba reguliariai nagrinėja šių lengvatinių susitarimų patobulinimus.

27 straipsnis

Asociacijos Taryba priima laisvam žemės ūkio produktų judėjimui tarp Bendrijos ir Turkijos užtikrinti reikalingas nuostatas, kai ji nustato, kad Turkija yra priėmusi 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendros žemės ūkio politikos priemones.

III SKYRIUS

MUITINIŲ NUOSTATOS

28 straipsnis

1. Nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos Turkija, remdamasi 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2913/92, nustatančiu Bendrijos muitinės kodeksą, ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamentu (EEB) Nr. 2454/93 ⁽¹⁾, išdėstančiu minėto reglamento įgyvendinimo nuostatas, priima nuostatas šiose srityse:

- a) prekių kilmės;
- b) prekių muitinio įvertinimo;
- c) prekių įvežimo į muitų sąjungą;
- d) muitinės deklaracijos;
- e) išleidimo į laisvą apyvartą;
- f) sąlyginio neapmokestinimo procedūrų ir ekonominio poveikio turinčių muitinės procedūrų;
- g) prekių judėjimo;
- h) skolos muitinei;
- i) teisės pateikti apeliacinį skundą.

2. Turkija imasi reikiamų priemonių, kad nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos būtų įgyvendintos nuostatos, pagrįstos:

- a) 1986 m. gruodžio 1 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3842/86, nustatančiu priemones, kuriomis draudžiama suklastotas prekes išleisti į laisvą apyvartą ⁽²⁾, ir 1987 m. spalio 14 d. Komisijos reglamentu (EEB) Nr. 3077/87 ⁽³⁾, kuriuo nustatomos minėto reglamento įgyvendinimo priemonės;
- b) 1983 m. kovo 28 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 918/83, nustatančiu Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą ⁽⁴⁾, ir 1983 m. liepos 29 d. Komisijos reglamentais (EEB) Nr. 2287/83, (EEB) Nr. 2288/83, (EEB) Nr. 2289/83 ir (EEB) Nr. 2290/83, kuriais nustatomos minėto reglamento įgyvendinimo priemonės ⁽⁵⁾;
- c) Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 616/78 dėl tam tikrų tekstilės gaminių, klasifikuojamų Bendrojo muitų tarifo 51 pozicijoje arba 53–62 pozicijose ir importuojamų į Bendriją, kilmės įrodymo ir dėl tokio įrodymo pripažinimo sąlygų ⁽⁶⁾;

3. Muitinių bendradarbiavimo komitetas nustato atitinkamas 1 ir 2 dalių įgyvendinimo priemones.

29 straipsnis

Susitariančiųjų Šalių administracinių institucijų tarpusavio pagalbą muitinės srityje reglamentuoja 7 priedo nuostatos, kurios Bendrijos atžvilgiu apima Bendrijos kompetencijai priklausančias sritis.

⁽¹⁾ OL L 253, 1993 10 11, p. 1.

⁽²⁾ OL L 357, 1986 12 18, p. 1.

⁽³⁾ OL L 291, 1987 10 15, p. 19.

⁽⁴⁾ OL L 105, 1983 4 23, p. 105.

⁽⁵⁾ OL L 220, 1983 8 11.

⁽⁶⁾ OL L 84, 1978 3 31, p. 1.

30 straipsnis

Muitinių bendradarbiavimo komitetas iki šio sprendimo įsigaliojimo parengia atitinkamas tarpusavio pagalbos skolų išieškojimo srityje nuostatas.

IV SKYRIUS

TEISĖS AKTŲ SUDERINIMAS

I SKIRSNIS

Intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės apsauga

31 straipsnis

1. Šalys patvirtina, kad joms svarbu užtikrinti tinkamą ir veiksmingą intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą bei gynimą.

2. Šalys pripažįsta, kad muitų sąjunga tinkamai veikti gali tik tuomet, jeigu abiejose Muitų sąjungos sudedamosiose dalyse užtikrinama vienodo lygio veiksminga intelektinės nuosavybės teisių apsauga. Todėl jos išipareigoja įvykdyti 8 priede nustatytas pareigas.

II SKIRSNIS

Konkurencija

A. Muitų sąjungos konkurencijos taisyklės

32 straipsnis

1. Toliau nurodyta veikla uždraudžiama kaip nesuderinama su tinkamu muitų sąjungos veikimu, jeigu ji gali turėti įtakos Bendrijos ir Turkijos tarpusavio prekybai – visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir atitinkama praktika, kai iškraipoma konkurencija, užkertamas kelias sąžiningai konkurencijai arba ji apribojama, ypač veiksmai, kuriais:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos;
- b) ribojama arba kontroliuojama gamyba, rinkos, technikos raida arba investicijos;
- c) dalijamasi rinkomis arba tiekimo šaltiniais;
- d) lygiaverčiams sandoriams su kitais prekybos partneriais taikomos nevienodos sąlygos, dėl ko jie patenka į konkurencijos atžvilgiu nepalankią padėtį;
- e) sutartys sudaromos tik kitoms šalims priimant papildomus išipareigojimus, kurių pobūdis arba komercinė paskirtis neturi nieko bendra su tokiu sutarčių dalyku.

2. Visi pagal šį straipsnį draudžiami susitarimai arba sprendimai savaime yra negaliojantys.

3. Tačiau šio straipsnio 1 dalies nuostatos gali būti paskelbtos netaikytinomis:

- įmonių susitarimams arba tokių susitarimų rūšims,
- įmonių asociacijų sprendimams arba tokių sprendimų rūšims,
- suderintiems veiksams arba tokių veiksmų rūšims,

kurie padeda tobulinti prekių gamybą ar paskirstymą arba skatinti techninę ar ekonominę pažangą, taip sudarydami sąlygas vartotojams teisingai dalytis gaunama nauda, ir kurie:

- a) atitinkamoms įmonėms nenustato jokių apribojimų, nebūtinų šiems tikslams pasiekti;
- b) nesuteikia tokioms įmonėms galimybės panaikinti konkurenciją didelei atitinkamų gaminių daliai.

33 straipsnis

1. Vienos arba kelių įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi Bendrijos ir (arba) Turkijos teritorijoje ar didžiojoje jų dalyje draudžiamas kaip nesuderinamas su tinkamu muitų sąjungos veikimu, jeigu jis gali turėti įtakos Bendrijos ir Turkijos tarpusavio prekybai.

2. Toks piktnaudžiavimas konkrečiai gali būti:

- a) nesąžiningų pirkimo ar pardavimo kainų arba kokių nors kitų nesąžiningų prekybos sąlygų tiesioginis ar netiesioginis nustatymas;
- b) gamybos, rinkų arba technikos raidos ribojimas pažeidžiant vartotojų interesus;
- c) nevienodų sąlygų taikymas lygiaverčiams sandoriams su kitais prekybos partneriais, dėl ko jie patenka į konkurencijos atžvilgiu nepalankią padėtį;
- d) vertimas sudaryti sutartis kitoms šalims prisiimant papildomus išpareigojimus, kurių pobūdis ir komercinė paskirtis neturi nieko bendro su tokių sutarčių dalyku.

34 straipsnis

1. Bendrijos valstybių narių ar Turkijos iš jų valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuria šališkai palankios tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba ir dėl to iškraipoma arba gali būti iškraipoma konkurencija, yra nesuderinama su tinkamu muitų sąjungos veikimu, kai ji daro įtaką Bendrijos ir Turkijos tarpusavio prekybai.

2. Toliau išvardyta veikla laikoma suderinama su muitų sąjungos veikimu:

- a) socialinio pobūdžio pagalba individualiems vartotojams, jei ji yra teikiama nediskriminuojant atitinkamų gaminių dėl jų kilmės;
- b) pagalba stichinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti;

c) pagalba, teikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų, patyrusių neigiamą poveikį dėl Vokietijos padalijimo, ūkiui, jei tokia pagalba reikalinga siekiant kompensuoti dėl padalijimo susidariusios ekonominiu požiūriu nepalankios padėties sukeltus nuostolius;

d) penkerių metų laikotarpiu po šio sprendimo priėmimo – pagalba, skirta Turkijos mažiau išsivysčiusių regionų ekonominiam vystymuisi skatinti, jeigu teikiant tokią pagalbą nedaromas neigiamas poveikis Bendrijos ir Turkijos prekybos sąlygoms, kuris prieštarautų bendriems interesams.

3. Galima teigti, kad su muitų sąjungos veikimu yra suderinami šie aspektai:

a) pagal Papildomo protokolo 43 straipsnio 2 dalį – pagalba, skirta ekonominiam vystymuisi skatinti teritorijose, kuriose gyvenimo lygis yra nenormaliai žemas arba kuriose yra didelis nedarbo lygis;

b) pagalba, skirta svarbaus bendro Europos intereso projekto vykdymui skatinti arba kurios nors iš Bendrijos valstybių narių arba Turkijos ekonomikos dideliems sutrikimams ištaisyti;

c) penkerių metų laikotarpiu po šio sprendimo įsigaliojimo pagal Papildomo protokolo 43 straipsnio 2 dalį – pagalba, skirta struktūriniam koregavimui, kuris yra būtinas dėl muitų sąjungos sukūrimo, užbaigti. Pasibaigus pirmiau nurodytam laikotarpiui Asociacijos taryba peržiūrės šios nuostatos taikymą;

d) pagalba, kuria sudaromos palankesnės sąlygos tam tikrų ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių vystymuisi, jei teikiant tokią pagalbą nedaromas neigiamas poveikis Bendrijos ir Turkijos prekybos sąlygoms, kuris prieštarautų bendram interesui;

e) pagalba, skirta kultūrai propaguoti ir paveldui išsaugoti, jei teikiant tokią pagalbą nedaromas neigiamas poveikis Bendrijos ir Turkijos prekybos sąlygoms, kuris prieštarautų bendram interesui;

f) kitos pagalbos kategorijos, kurias gali nurodyti Asociacijos taryba.

35 straipsnis

Visa veikla, kuri prieštarauja 32, 33 ir 34 straipsniams, vertinama remiantis kriterijais, kylančiais taikant Europos bendrijos steigimo sutarties 85, 86 ir 92 straipsniuose nustatytas taisykles ir jos antrinės teisės aktus.

36 straipsnis

Šalys keičiasi informacija, atsižvelgdamos į apribojimus, numatytus profesinio ir verslo konfidencialumo reikalavimuose.

37 straipsnis

1. Per dvejus metus po muitų sąjungos įsigaliojimo Asociacijos taryba priima sprendimą dėl taisyklių, būtinų 32, 33 ir 34 straipsniams bei susijusioms 35 straipsnio dalims įgyvendinti. Šios taisyklės grindžiamos Bendrijoje jau galiojančiomis taisyklėmis ir jose, *inter alia*, apibrėžiamas kiekvienos kompetentingos institucijos vaidmuo.

2. Kol bus priimtos šios taisyklės

- a) Bendrijos arba Turkijos valdžios institucijos pagal 32 ir 33 straipsnius spendžia dėl susitarimų, sprendimų bei suderintų veiksmų priimtumo ir dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi;
- b) kaip 34 straipsnio įgyvendinimo taisyklės taikomos GATT Subsidijų kodekso nuostatos.

38 straipsnis

1. Jei Bendrija ar Turkija mano, kad tam tikra veikla yra nesuderinama su 32, 33 arba 34 straipsniais, ir:

- ji buvo netinkamai tvarkoma pagal 37 straipsnyje nurodytas įgyvendinimo taisykles, arba
- jei tokių taisyklių nėra ir jei tokia veikla pažeidžiami ar gali būti rimtai pažeisti kitos Šalies interesai arba ja daroma ar gali būti padaryta materialinė žala jos vidaus pramonei, jos gali imtis tinkamų priemonių pasikonsultavusios su Muitų sąjungos jungtiniu komitetu arba praėjus 45 darbo dienoms po kreipimosi dėl tokių konsultacijų. Pirmenybė teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai sutrikdys muitų sąjungos veikimą.

2. Su 34 straipsniu nesuderinamos veiklos atveju tokios tinkamos priemonės, kai taikomas Bendrasis susitarimas dėl muitų tarifų ir prekybos, gali būti priimtos tik laikantis Bendrajame susitarime dėl muitų tarifų ir prekybos bei kituose susijusiuose dokumentuose, dėl kurių buvo vedamos derybos pagal šį susitarimą, kurie yra taikytini Šalims, nustatytos tvarkos ir sąlygų.

B. Teisės aktų derinimas

39 straipsnis

1. Siekdama užtikrinti muitų sąjungoje numatytą ekonominę integraciją, Turkija užtikrina, kad jos konkurencijos taisyklės reglamentuojantys teisės aktai būtų suderinti su atitinkamais Europos bendrijos teisės aktais ir būtų veiksmingai taikomi.

2. Siekdama vykdyti 1 dalyje nurodytus įsipareigojimus, Turkija:

- a) prieš įsigaliojant muitų sąjungai priima įstatymą, kuriuo uždraudžiama įmonių veikla pagal EB sutarties 85 ir 86 straipsniuose nustatytas sąlygas. Be to, ji užtikrina, kad per vienerius metus po muitų sąjungos įsigaliojimo Turkijoje

būtų taikomi Bendrijoje galiojančiuose bendrųjų išimčių reglamentuose ir EB institucijų išplėtoje teismų praktikoje išdėstyti principai. Bendrija nedelsdama informuoja Turkiją apie visas procedūras, susijusias su EB bendrųjų išimčių reglamentų priėmimu, panaikinimu ar keitimu po muitų sąjungos įsigaliojimo. Gavusi šią informaciją Turkija per vienerius metus turės prireikus pritaikyti savo teisės aktus;

- b) prieš įsigaliojant muitų sąjungai įsteigia kompetentingą instituciją, kuri veiksmingai taiko šias taisykles ir principus;

- c) prieš įsigaliojant šiam sprendimui visų rūšių pagalbą, kurią ji teikia tekstilės ir drabužių sektoriui, suderina su atitinkamose Bendrijos sistemose ir gairėse nustatytais taisyklėmis pagal EB sutarties 92 ir 93 straipsnius. Turkija informuoja Bendriją apie visas šiam sektoriui teikiamos pagalbos sistemas, kurios buvo suderintos su šiomis sistemomis ir gairėmis. Bendrija nedelsdama informuoja Turkiją apie visas procedūras, susijusias su tokių Bendrijos sistemų ir gairių patvirtinimu, panaikinimu ar keitimu po muitų sąjungos įsigaliojimo. Gavusi šią informaciją Turkija per vienerius metus turės priimti savo teisės aktus;

- d) per dvejus metus po šio sprendimo įsigaliojimo visas pagalbos, išskyrus tekstilės ir drabužių sektoriui teikiamą pagalbą, sistemas suderina su Bendrijos sistemose ir gairėse nustatytais taisyklėmis pagal EB sutarties 92 ir 93 straipsnius. Bendrija nedelsdama informuoja Turkiją apie visas procedūras, susijusias su tokių Bendrijos sistemų ir gairių patvirtinimu, panaikinimu ar keitimu. Gavusi šią informaciją Turkija per vienerius metus turės pritaikyti savo teisės aktus;

- e) per dvejus metus po muitų sąjungos įsigaliojimo informuoja Bendriją apie visas Turkijoje galiojančias pagalbos sistemas, patvirtintas pagal d punktą. Jei turi būti priimta nauja sistema, Turkija nedelsdama informuoja Bendriją apie tos sistemos turinį;

- f) iš anksto praneša Bendrijai apie bet kokią individualią pagalbą, kuri turi būti skiriama įmonei ar įmonių grupei, apie kurią turėtų būti pranešta pagal Bendrijos sistemas arba gaires, jei tą pagalbą suteiktų valstybė narė, arba individualios pagalbos skyrimo ne pagal pirmiau nurodytas Bendrijos sistemas ar gaires atvejus, kai pagalbos suma viršija 12 mln. ECU ir apie kurią turėtų būti pranešta pagal EB teisę, jei ją teiktų valstybė narė.

Apie valstybių narių individualios pagalbos teikimo atvejus, kuriuos nagrinėja Komisija, remdamasi EB sutarties 93 straipsniu, Turkija bus informuota tokiu pačiu pagrindu kaip ir valstybės narės.

3. Bendrija ir Turkija viena kitai praneša apie visus savo teisės aktų, reglamentuojančių ribojamąją įmonių veiklą, pakeitimus. Jos viena kitą informuoja apie atvejus, kai šie teisės aktai buvo taikomi.

4. Pagal 2 dalies c, e ir f punktus pateiktos informacijos atžvilgiu Bendrija turi teisę pareikšti prieštaravimų dėl Turkijos suteiktos pagalbos, kuri, Bendrijos nuomone, būtų neteisėta pagal EB teisę, kai šią pagalbą teiktų valstybė narė. Jei Turkija nesutiktų su Bendrijos nuomone ir jei ginčas nebūtų išspręstas per 30 dienų, tiek Bendrija, tiek Turkija turi teisę kreiptis į arbitražą.

5. Turkija turi teisę pareikšti prieštaravimų ir kreiptis į Asociacijos tarybą dėl valstybės narės suteiktos pagalbos, kuri, jos nuomone, yra neteisėta pagal EB teisę. Jei Asociacijos taryba per tris mėnesius neišsprendžia ginčo, Asociacijos taryba gali nuspręsti perduoti atvejį Europos Bendrijų Teisingumo Teismui.

40 straipsnis

1. Bendrija nedelsdama informuoja Turkiją apie visus pagal EB sutarties 85, 86 ir 92 straipsnius priimtus sprendimus, kurie gali turėti įtakos Turkijos interesams.

2. Turkija turi teisę prašyti informacijos apie visus konkrečius atvejus, dėl kurių Bendrija priima sprendimą pagal EB sutarties 85, 86 ir 92 straipsnius.

41 straipsnis

Turkija užtikrina, kad iki pirmųjų metų po muitų sąjungos įsigaliojimo pabaigos viešosios įmonės ir įmonės, kurioms buvo suteiktos specialios arba išimtinės teisės, laikytųsi Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties principų, konkrečiai – 90 straipsnio, ir antrinės teisės aktuose bei pagal šią Sutartį išplėtotoje teismo praktikoje išdėstytų principų.

42 straipsnis

Laikydamosi Asociacijos tarybos nustatytų sąlygų ir tvarkaraščio Turkija visas valstybines komercinio pobūdžio monopolijas laipsniškai pertvarko taip, kad būtų užtikrinta, jog iki antrųjų metų po šio sprendimo įsigaliojimo pabaigos nė vienas valstybių narių ar Turkijos nacionalinis subjektas nebūtų diskriminuojamas prekių pirkimo ir pardavimo sąlygų atžvilgiu.

43 straipsnis

1. Jei Bendrija arba Turkija mano, kad kitos Šalies teritorijoje vykdoma antikonkurencinė veikla daroma neigiama įtaka jos arba jos įmonių interesams, pirmoji Šalis gali apie tai pranešti kitai Šaliai ir reikalauti, kad kitos Šalies konkurencijos institucija imtųsi tinkamų vykdymo užtikrinimo veiksmų. Pateikiamas kuo konkretesnis pranešimas, kuriame nurodomas antikonkurencinės veiklos pobūdis ir jos poveikis pranešančios Šalies interesams ir pasiūloma tokia papildoma informacija ir kitų rūšių bendradarbiavimas, kokius gali pasiūlyti pranešanti Šalis.

2. Gavusi 1 dalyje nurodytą pranešimą ir surengus tokias kitas Šalių diskusijas, kokios gali būti tinkamos ir naudingos atsižvelgiant į aplinkybes, informuojamos Šalies kompetentinga

institucija apsvartys, ar pranešime nurodytos antikonkurencinės veiklos atžvilgiu reikia imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų. Informuojama Šalis informuos pranešančią Šalį apie savo sprendimą. Jeigu imamasi vykdymo užtikrinimo veiksmų, informuojama Šalis informuos pranešančią Šalį apie jų rezultatus ir, kiek įmanoma, apie svarbius tarpinius pokyčius.

3. Jokia šio straipsnio nuostata neribojama informuojamos Šalies teisę pagal savo konkurencijos įstatymus ir vykdymo užtikrinimo politiką savo nuožiūra spręsti, ar reikia imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų antikonkurencinės veiklos, apie kurią buvo pranešta, atžvilgiu, ir netrukdoma pranešančiai Šaliai imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų tokios antikonkurencinės veiklos atžvilgiu.

III SKIRSNIS

Prekybos apsaugos priemonės

44 straipsnis

1. Asociacijos taryba kurios nors iš Šalių prašymu peržiūri, kaip viena iš Šalių savo santykiuose su kita Šalimi laikosi kitų prekybos apsaugos priemonių nei garantinės priemonės taikymo principo. Atlikdama šias peržiūras, Asociacijos taryba gali nuspręsti sustabdyti šių priemonių taikymą, jei Turkija įgyvendino konkurencijos, valstybės pagalbos kontrolės ir kitas atitinkamas *acquis communautaire* dalis, kurios yra susijusios su vidaus rinka, ir užtikrino veiksmingą jų įgyvendinimą, tokiu būdu suteikdama garantiją dėl nesąžiningos konkurencijos, prilygšančią vidaus rinkoje galiojančiai garantijai.

2. Lieka galioti Papildomo protokolo 47 straipsnyje išdėstytų antidempingo priemonių įgyvendinimo sąlygos.

45 straipsnis

Nukrypstant nuo V skyriaus II skirsnio nuostatų, tame skirsnyje nurodytos konsultavimosi ir sprendimų priėmimo procedūros netaikomos prekybos apsaugos priemonėms, kurių imasi kuri nors iš Šalių.

Taikydamos prekybos politikos priemones trečiosioms valstybėms Šalys stengiasi, pasitelkdamos keitimąsi informacija ir konsultacijas, ieškoti galimybių koordinuoti savo veiksmus, kai tai leidžia aplinkybės ir tarptautinės abiejų Šalių pareigos.

46 straipsnis

Nukrypstant nuo I skyriuje nustatyto laisvo prekių judėjimo principo, tais atvejais, kai viena iš Šalių santykiuose su kita Šalimi ar trečiosiomis valstybėmis taiko ar ima taikyti antidempingo priemones ar kitas priemones, susijusias su 44 straipsnyje nurodytomis prekybos politikos priemonėmis, kita Šalis šias priemones gali taikyti atitinkamų gaminių importui iš pirmiau paminėtos Šalies teritorijos. Tokiais atvejais ji apie tai atitinkamai informuoja Muitų sąjungos jungtinį komitetą.

47 straipsnis

Tvarkydamos su tos rūšies gaminių, kuriems taikomos prekybos politikos priemonės, importu susijusius formalumus, numatytus pirmiau išdėstytuose straipsniuose, importuojančiosios valstybės valdžios institucijos prašo importuotojo muitinės deklaracijoje nurodyti atitinkamų gaminių kilmę.

Tais atvejais, kai tai neabejotinai būtina dėl rimtų ar tinkamai pagrįstų abejonių, gali būti paprašyta pateikti papildomų patvirtinamųjų dokumentų, kad būtų galima patikrinti tikrąją atitinkamo gaminio kilmę.

IV SKIRSNIS

Vyriausybės viešieji pirkimai

48 straipsnis

Kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo dienos Asociacijos taryba nustatys datą, kurią turi būti pradėtos derybos siekiant Šalių atitinkamų vyriausybės viešųjų pirkimų rinkų abipusio atvėrimo.

Asociacijos taryba kasmet peržiūrės šioje srityje padarytą pažangą.

V SKIRSNIS

Tiesioginis apmokestinimas

49 straipsnis

Nė viena šio sprendimo nuostata:

- neišplečiamos mokestinės lengvatos, kurias kuri nors iš Šalių yra suteikusi pagal tarptautinius susitarimus arba tvarką, kurie yra jai privalomi,
- netrukdoma kuriai nors iš Šalių patvirtinti arba taikyti priemones, skirtas mokesčių vengimo arba mokesčių slėpimo prevencijai,
- nepažeidžiama kurios nors iš Šalių teisė taikyti atitinkamas savo mokesčių srities teisės aktų nuostatas mokesčių mokėtojams, kurių padėtis dėl jų gyvenamosios vietos nėra tokia pati.

Netiesioginis apmokestinimas

50 straipsnis

1. Nė viena iš Šalių nei tiesiogiai, nei netiesiogiai neapmokestina kitos Šalies gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestina panašius vietos gaminius.

Nė viena iš Šalių neapmokestina kitos Šalies gaminių tokio pobūdžio vidaus mokesčiais, kuriais būtų suteikta netiesioginė apsauga kitiems gaminiams.

2. Eksportuojant gaminius į kurios nors iš Šalių teritoriją, grąžinami vidaus netiesioginiai mokesčiai neviršija netiesioginių mokesčių, kuriais šie gaminiai buvo tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestinti.

3. Šalys panaikina visas iki šio sprendimo įsigaliojimo dienos galiojusias nuostatas, kurios yra nesuderinamos su pirmiau išdėstytais taisyklėmis.

51 straipsnis

Asociacijos taryba gali rekomenduoti Šalims imtis priemonių, kad būtų suderinti įstatymai ir kiti teisės aktai tose srityse, kuriose šis sprendimas netaikomas, bet kurios turi tiesioginės įtakos Asociacijos veikimui, ir tose srityse, kuriose šis sprendimas taikomas, tačiau dėl kurių jame nėra nustatyta jokia konkreti tvarka.

V SKYRIUS

INSTITUCINĖS NUOSTATOS

I SKIRSNIS

EB ir Turkijos muitų sąjungos jungtinis komitetas

52 straipsnis

1. Pagal Asociacijos susitarimo 24 straipsnį įsteigiamas EB ir Turkijos muitų sąjungos jungtinis komitetas. Komiteje keičiamasi nuomonėmis ir informacija, formuluojamos rekomendacijos Asociacijos tarybai ir teikiamos nuomonės siekiant užtikrinti tinkamą muitų sąjungos veikimą.

2. Šalys konsultuojasi komitete dėl visų klausimų, susijusių su šio sprendimo įgyvendinimu, dėl kurio kuriai nors iš jų kyla sunkumų.

3. Muitų sąjungos jungtinis komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

53 straipsnis

1. Muitų sąjungos jungtinį komitetą sudaro Šalių atstovai.
2. Muitų sąjungos jungtinio komiteto pirmininko pareigas pakaitomis po šešių mėnesių laikotarpį eina Bendrijos atstovas, t. y. Europos Komisija, ir Turkijos atstovas.
3. Siekdamas vykdyti savo pareigas Muitų sąjungos jungtinis komitetas paprastai posėdžiauja bent kartą per mėnesį. Jis taip pat posėdžiauja pirmininko iniciatyva arba vienos iš Šalių prašymu pagal savo darbo tvarkos taisykles.

4. Muitų sąjungos jungtinis komitetas gali nuspręsti sudaryti pakomitečius ar darbo grupes, kurie jam padėtų vykdyti savo pareigas. Muitų sąjungos jungtinis komitetas savo darbo tvarkos taisyklėse nustato tokių pakomitečių ar darbo grupių sudėtį ir darbo taisykles. Jų pareigas kiekvienu konkrečiu atveju nustato Muitų sąjungos jungtinis komitetas.

II SKIRSNIS

Konsultavimosi ir sprendimų priėmimo procedūros

54 straipsnis

1. Su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusiose srityse, nedarant poveikio kitoms I–IV skyriuose nustatytoms pareigoms, Turkijos teisės aktai kuo labiau suderinami su Bendrijos teisės aktais.

2. Su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusios sritys yra prekybos politika ir susitarimai su trečiosiomis valstybėmis, apimantys pramonės gaminių komercinius aspektus, teisės aktai dėl techninių prekybos pramonės gaminiais kliūčių panaikinimo, konkurencija ir pramoninės bei intelektinės nuosavybės teisė bei muitų teisės aktai.

Asociacijos taryba gali nuspręsti išplėsti sričių, kuriose atsižvelgiant į pažangą, padarytą įgyvendinant Asociacijos susitarimą, turi būti suderinti teisės aktai, sąrašą.

3. Taikant šį straipsnį laikomasi 55–60 straipsniuose numatytų procedūrinių taisyklių.

55 straipsnis

1. Tais atvejais, kai Europos Bendrijų Komisija parengia naujus teisės aktus, reglamentuojančius su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusias sritis, ir kai Europos Bendrijų Komisija konsultuojasi su Bendrijos valstybių narių ekspertais, ji dėl to neoficialiai konsultuojasi ir su Turkijos ekspertais.

2. Perduodama savo pasiūlymą Europos Sąjungos Tarybai, Europos Bendrijų Komisija jo kopiją pateikia ir Turkijai.

3. Prieš Europos Sąjungos Tarybai priimant sprendimą vienos iš Šalių prašymu Šalys dar kartą tarpusavyje konsultuojasi Muitų sąjungos jungtiniame komitete.

4. Informavimo ir konsultavimosi etapu Šalys sąžiningai bendradarbiauja, siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas užbaigus procesą priimti tinkamiausią sprendimą tinkamam muitų sąjungos veikimui užtikrinti.

56 straipsnis

1. Priėmusi teisės aktus su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje, nurodytoje 54 straipsnio 2 dalyje, Bendrija nedelsdama Muitų sąjungos jungtiniame komitete apie tai informuoja Turkiją, kad Turkija galėtų priimti atitinkamus teisės aktus, kuriais būtų užtikrintas tinkamas muitų sąjungos veikimas.

2. Jei priimdama atitinkamus teisės aktus Turkija susiduria su problema, Muitų sąjungos jungtinis komitetas deda visas pastangas, kad būtų surastas abiem Šalims priimtinas sprendimas, kuriuo būtų išlaikytas tinkamas muitų sąjungos veikimas.

57 straipsnis

1. 54 straipsnyje apibrėžtas derinimo principas neturi įtakos Turkijos teisei, nedarant poveikio I–IV skyriuose nustatytoms jos pareigoms, iš dalies keisti teisės aktus su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje, jei Muitų sąjungos jungtinis komitetas nusprendžia, kad iš dalies pakeisti teisės aktai neturi įtakos tinkamam muitų sąjungos veikimui arba kad buvo užbaigtos šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytos procedūros.

2. Tais atvejais, kai Turkija rengia naujus teisės aktus su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje, ji neoficialiai kreipiasi į Europos Bendrijų Komisiją prašydama jos nuomonės dėl siūlomų atitinkamų teisės aktų, kad Turkijos teisės aktų leidėjas galėtų priimti sprendimą išsamiai susipažinęs su muitų sąjungos veikimo padariniais.

Šalys sąžiningai bendradarbiauja siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas, kad užbaigus procesą būtų priimtas tinkamiausias sprendimas tinkamam muitų sąjungos veikimui užtikrinti.

3. Kai pasiekiamas pakankamai pažengęs siūlomų teisės aktų rengimo etapas, surengiamos konsultacijos Muitų sąjungos jungtiniame komitete.

4. Kai Turkija priima teisės aktus su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje, ji apie tai Muitų sąjungos jungtiniame komitete nedelsdama informuoja Bendriją.

Jei Turkijai priėmus tokius teisės aktus gali būti sutrikdytas tinkamas muitų sąjungos veikimas, Muitų sąjungos jungtinis komitetas stengiasi surasti abiem Šalims priimtina sprendimą.

58 straipsnis

1. Jei pasibaigus pagal 56 straipsnio 2 dalyje arba 57 straipsnio 4 dalyje numatytą procedūrą surengtomis konsultacijoms Muitų sąjungos jungtinis komitetas negali surasti abiem Šalims priimtino sprendimo ir jei kuri nors iš Šalių mano, kad atitinkamų teisės aktų neatitikimai gali turėti įtakos laisvam prekių judėjimui, iškreipti prekybą arba sukelti ekonominių problemų jos teritorijoje, ji gali perduoti klausimą Muitų sąjungos jungtiniam komitetui, kuris prireikus rekomenduoja tinkamus būdus, kaip išvengti galimos žalos.

Tos pačios procedūros bus laikomasi tuo atveju, jei teisės aktų įgyvendinimo su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje skirtumai kenkia ar gali pakenkti laisvam prekių judėjimui, iškreipia ar gali iškreipti prekybą ir sukelia ar gali sukelti ekonominių problemų.

2. Jei Bendrijos ir Turkijos teisės aktų neatitikimai ar jų įgyvendinimo su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusioje srityje skirtumai kenkia ar gali pakenkti laisvam prekių judėjimui arba iškreipia ar gali iškreipti prekybą ir jei nukentėjusioji Šalis mano, kad reikia nedelsiant imtis veiksmų, ji gali pati imtis būtinų apsaugos priemonių ir apie tai turi pranešti Muitų sąjungos jungtiniam komitetui; komitetas gali nuspręsti, ar šios priemonės turi būti iš dalies pakeistos ar panaikintos. Pirmenybė turėtų būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai sutrikdys muitų sąjungos veikimą.

59 straipsnis

Europos Bendrijų Komisija užtikrina, kad Turkijos ekspertai kuo aktyviau dalyvautų rengiant priemonių projektus su tinkamu muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusiose srityse, kurie vėliau turi būti perduoti komitetams, padedantiems Europos Bendrijų Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais. Šiuo atžvilgiu rengdama pasiūlymus Europos Bendrijų Komisija konsultuojasi su Turkijos ekspertais tokiu pačiu pagrindu, kaip savo konsultacijose su Bendrijos valstybių narių ekspertais. Kai Europos Sąjungos Tarybai perduotas klausimas atitinka atitinkamos rūšies komitetui taikomą procedūrą, Europos Bendrijų Komisija perduoda Europos Sąjungos Tarybai Turkijos ekspertų nuomones.

60 straipsnis

Turkijos ekspertai dalyvauja tam tikrų techninių komitetų, kurie padeda Europos Bendrijų Komisijai naudotis savo vykdomaisiais įgaliojimais su muitų sąjungos veikimu tiesiogiai susijusiose srityse, darbe, kai to reikia siekiant užtikrinti tinkamą muitų sąjungos veikimą. Sprendimą dėl tokio dalyvavimo tvarkos priima Asociacijos taryba prieš įsigaliojant šiam sprendimui. Komitetų sąrašas pateikiamas 9 priede. Jei Šalys mano, kad šie ekspertai turėtų dalyvauti ir kitų komitetų darbe, Muitų sąjungos jungtinis komitetas gali pateikti būtinas rekomendacijas Asociacijos tarybai, kad ji priimtų sprendimus.

III SKIRSNIS

Ginčų sprendimas

61 straipsnis

Nepažeidžiant Ankaros susitarimo 25 straipsnio 1–3 dalių, jei per šešis mėnesius nuo ginčo procedūros pradžios dienos Asociacijos tarybai nepavyksta išspręsti ginčo dėl apsaugos priemonių, kurių buvo imtasi pagal 58 straipsnio 2 dalį, garantinių priemonių, kurių buvo imtasi pagal 63 straipsnį, arba kompensuojamųjų priemonių, kurių buvo imtasi pagal 64 straipsnį, taikymo srities ar trukmės, bet kuri iš Šalių gali perduoti ginčą arbitražui pagal 62 straipsnyje nustatytą procedūrą. Arbitražo nutartis ginčo Šalims yra privaloma.

62 straipsnis

1. Jei ginčas perduodamas arbitražui, skiriami trys arbitražo teisėjai.
2. Kiekviena iš ginčo Šalių per 30 dienų paskiria po vieną arbitražo teisėją.
3. Šie du paskirti arbitražo teisėjai bendru susitarimu paskiria trečiąjį arbitražo teisėją, kuris nėra nė vienos iš Šalių pilietis. Jeigu per du mėnesius nuo jų paskyrimo arbitražo teisėjai negali susitarti, trečiąjį arbitražą jie pasirenka iš Asociacijos tarybos sudaryto septynių asmenų sąrašo. Asociacijos taryba sudaro ir peržiūri šį sąrašą vadovaudamasi darbo tvarkos taisyklėmis.
4. Arbitražo teismas veikia Briuselyje. Išskyrus atvejus, kai Šalys nusprendžia kitaip, arbitražas priima savo darbo tvarkos taisykles. Sprendimus jis priima balsų dauguma.

IV SKIRSNIS

Garantinės priemonės

63 straipsnis

Šalys patvirtina, kad Papildomo protokolo 60 straipsnyje numatytų garantinių priemonių mechanizmas ir sąlygos yra toliau taikomos.

64 straipsnis

1. Jei vienos iš Šalių taikoma garantinė ar apsaugos priemonė sukelia šiame sprendime numatytų teisių ir pareigų disbalansą, kita Šalis gali imtis kompensuojamųjų priemonių kitos Šalies atžvilgiu. Pirmenybė teikiama toms priemonėms, kurios mažiau sutrikdys muitų sąjungos veikimą.

2. Taikoma 63 straipsnyje numatyta tvarka.

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Įsigaliojimas

65 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja 1995 m. gruodžio 31 d.
2. 1995 m. Asociacijos komitetas nuolat nagrinėja šio sprendimo įgyvendinimo pažangą ir apie ją informuoja Asociacijos tarybą.
3. Iki 1995 m. pabaigos abi Šalys Asociacijos taryboje apsvarsto, ar buvo įvykdytos šio sprendimo nuostatos dėl tinkamo muitų sąjungos veikimo.
4. Remdamasi Asociacijos komiteto ataskaita (-omis), jei Turkija arba Bendrija bei jos valstybės narės mano, kad 3 dalyje nurodytos nuostatos nebuvo įvykdytos, atitinkama Šalis gali informuoti Asociacijos tarybą apie savo sprendimą prašyti atidėti 1 dalyje nurodytą datą. Tokiu atveju ši data atidedama iki 1996 m. liepos 1 d.
5. Šiuo atveju 2–4 dalių nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.
6. Asociacijos taryba gali priimti ir kitus atitinkamus sprendimus.

Aiškinimas

66 straipsnis

Šio sprendimo nuostatos, kurių turinys yra tapatus atitinkamoms Europos bendrijos steigimo sutarties nuostatomis, jas įgyvendinant ir taikant muitų sąjungos pagrindu reguliuojamiems gaminiais aiškinamos laikantis atitinkamų Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimų.

Priimta Briuselyje 1995 m. gruodžio 22 d.

EB ir Turkijos
asociacijos tarybos vardu
L. ATIENZA SERNA

Pareiškimai

Turkijos pareiškimas dėl 3 straipsnio 4 dalies:

Turkija įsipareigoja užtikrinti, kad pagal 3 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą sumokėti muitai arba lygia-verčio poveikio mokėjimai nebūtų skirti jokiam konkrečiam tikslui, o būtų pervedami į jos nacionalinį biudžetą kaip kitos su muitais susijusios pajamos.

Bendrijos pareiškimas dėl 3 straipsnio 3 dalies:

„Bendrija norėtų priminti, kad pagal bendrą deklaraciją, pridėdamą prie Akto dėl Graikijos Respublikos stojimo į Europos Bendrijas, Ato kalnui suteiktas ypatingas statusas.“

Turkijos pareiškimas dėl 5 straipsnio:

„Nedarant poveikio šio sprendimo 5 straipsniui, Turkija ketina toliau taikyti savo importo režimo dekretą (Turkijos oficialusis leidinys Nr. 22158bis, 1994 12 31) dėl naudotų variklinių transporto priemonių nuostatas, pagal kurias tokių gaminių importui reikia gauti išankstinį leidimą, tam tikrą laikotarpį po šio sprendimo įsigaliojimo.“

Bendrijos pareiškimas dėl tekstilės ir drabužių dėl 6 straipsnio:

1. Susitarimai dėl prekybos tekstilės ir drabužių gaminiais nustos galioti, kai bus nustatyta, kad Turkija veiksmingai įgyvendino priemones, kurias reikia patvirtinti pagal šį sprendimą, susijusias su intelektine, pramonine ir komercine nuosavybe (8 priedo 2, 3, 4 ir 5 straipsniai), konkurencija, įskaitant priemones dėl valstybės pagalbos (IV skyriaus II skirsnio 39 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a, b ir c punktai), ir kad Turkija pagal šiuo metu galiojančias daugiašales taisykles įdiegė priemones, būtinas tam, kad jos prekybos politika būtų suderinta su Bendrijos prekybos politika tekstilės sektoriuje, visų pirma su sutartimis bei susitarimais, minimais III skirsnio 12 straipsnio 2 dalyje.
2. Bendrija taikys garantines priemones, numatytas Papildomo protokolo 60 straipsnyje, jeigu nepaisant to, kad Turkija neįvykdė 1 dalyje nurodytų sąlygų, dabartinių susitarimų dėl prekybos tekstilės ir drabužių gaminiais galiojimas nebus pratęstas.
3. Bendrija primygtinai reikalauja, kad galimybės patekti į rinką tame sektoriuje atžvilgiu būtų laikomasi veiksmingo abipusiškumo.“

Turkijos pareiškimas dėl tekstilės ir drabužių dėl 6 straipsnio:

1. Jeigu nepaisant to, kad Turkija įgyvendino Bendrijos pareiškimo pirmoje dalyje dėl susitarimų dėl prekybos tekstilės ir drabužių gaminiais galiojimo pabaigos nurodytas priemones, minėtų susitarimų galiojimas nebus nutrauktas, Turkija imsis atitinkamų kompensuojamųjų priemonių.
2. Dėl Bendrijos pareiškimo dėl tekstilės ir drabužių dėl 6 straipsnio Turkija supranta, kad priemonės, susijusios su Turkijos su trečiosiomis šalimis sudaromomis sutartimis ir susitarimais tekstilės sektoriuje, reiškia, kad Turkija ėmėsi būtinų 12 straipsnio 2 dalyje nurodytų veiksmų jiems sudaryti ir kad tuo tarpu tebegalioja 12 straipsnio 3 dalyje nurodytos priemonės.
3. Turkija primygtinai reikalauja, kad jai būtų sudarytos visos galimybės patekti į rinką tame sektoriuje.“

Turkijos pareiškimas dėl 6 straipsnio:

„Turkijos manymu, būtina, kad ji dalyvautų Tekstilės komiteto veikloje.“

Turkijos pareiškimas dėl 8 straipsnio:

„Turkijos manymu, būtina, kad ji dalyvautų Standartų ir techninių reglamentų komiteto veikloje siekiant užtikrinti bendradarbiavimo lygį, atitinkantį suderinimo tikslą.“

Turkijos pareiškimas dėl 8 straipsnio:

„Turkija norėtų pabrėžti, kad svarbu visapusiškai, greitai ir sudarant kuo mažiau sunkumų įvertinti priemones, procedūras ir infrastruktūras, susijusias su Turkijos pažanga vykdam reikalavimus, numatytus 8 straipsnio 2 dalyje nurodytame sąraše pateiktose priemonėse.

Be to, Turkija pabrėžia, kad Bendrijai reikės padaryti technines adaptacijas, kurios bus būtinos Turkijai įvykdžius pirmiau nurodytus reikalavimus.“

Bendras pareiškimas dėl 11 straipsnio:

„Šalys susitaria nedelsiant pradėti diskusijas ekspertų lygiu dėl to, kaip Turkija perkels į nacionalinę teisę *acquis communautaire* dėl techninių prekybos kliūčių panaikinimo.“

Turkijos pareiškimas dėl 16 straipsnio:

„Turkija gali kreiptis dėl konsultacijų į Asociacijos tarybą dėl išipareigojimų, kurie gali atsirasti dėl jos narystės Ekonominio bendradarbiavimo organizacijoje.“

Turkijos pareiškimas dėl 16 straipsnio:

„Dėl 16 straipsnio Turkija pareiškia, kad teiks prioritetą lengvatiniams susitarimams su Bulgarija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Čekija, Izraeliu, Estija, Latvija ir Lietuva, Maroku, Tunisu ir Egiptu.“

Bendrijos pareiškimas dėl 8 priedo:

„Kad būtų veiksmingai įgyvendinamos ir taikomos šiame priede nurodytos nuostatos, Bendrija yra pasirengusi suteikti Turkijai adekvačią techninę pagalbą tiek prieš muitų sąjungos įsigaliojimą, tiek po jo.“

Turkijos pareiškimas dėl 8 priedo 1 straipsnio:

„Šis išipareigojimas neturi įtakos Turkijos kaip besivystančios šalies statusui Pasaulio prekybos organizacijoje.“

Bendrijos pareiškimas dėl 44 straipsnio:

„Dėl 44 straipsnio 2 dalies Bendrija pareiškia, kad Europos Bendrijų Komisija, nedarydama poveikio Europos Sąjungos Tarybos pozicijai jai vykdant savo pareigas, susijusias su antidempingo ir garantinėmis priemonėmis, suteiks Turkijai informaciją prieš pradėdant procesinius veiksmus. Šiuo tikslu prieš įsigaliojant šiam sprendimui bus bendrai nustatytos atitinkamos 49 straipsnio taikymo sąlygos. Be to, Bendrija kiekvienu konkrečiu atveju prireikus teiks aiškų prioritetą išipareigojimams dėl kainų, o ne muitams, siekiant užbaigti antidempingo atvejų nagrinėjimą, kai nustatyta tam tikra žala.“

Turkijos pareiškimas dėl 48 straipsnio:

„Turkija pareiškia ketinanti pradėti derybas siekiant prisijungti prie GATT susitarimo dėl viešųjų pirkimų.“

Turkijos pareiškimas dėl 60 straipsnio:

„1995 m. ir Turkijai derinant savo teisės aktus su Bendrijos teisės aktais, Turkija sieks, kad Asociacijos taryba priimtų sprendimą leisti jai dalyvauti kitų komitetų veikloje.“

Bendras pareiškimas dėl 65 straipsnio:

1. Bendras Bendrijos ir jos valstybių narių sprendimas prašyti, kad muitų sąjungos įsigaliojimas būtų atidėtas pagal šio sprendimo 65 straipsnio 4 dalį, bus priimtas remiantis Europos Bendrijų Komisijos pasiūlymu ir taikant tą pačią sprendimų priėmimo procedūrą, kuri taikoma priimant šį sprendimą.
 2. Be to, šio sprendimo įsigaliojimo atidėjimas neturi įtakos Šalių sutartiniams išipareigojimams, priimtiems pagal Papildomo protokolo sąlygas.“
-

PRIEDAI

- 1 priedas 17 straipsnyje nurodytas prekių sąrašas
 - 2 priedas, nurodytas 19 straipsnio 2 dalies a punkte
 - 3 priedas, nurodytas 19 straipsnio 2 dalies b punkte
 - 4 priedas, nurodytas 19 straipsnio 2 dalies c punkte
 - 5 priedas, nurodytas 19 straipsnio 3 dalyje
 - 6 priedas 1 lentelė ir 2 lentelė, nurodytos 21 straipsnyje
 - 7 priedas dėl administracinių institucijų tarpusavio pagalbos muitinės reikalų srityje
 - 8 priedas dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos
 - 9 priedas 60 straipsnyje nurodytas komitetų sąrašas
 - 10 priedas dėl autonominių režimų ir lengvatinių susitarimų, nurodytų 16 straipsnyje
-

1 PRIEDAS

KN kodas	Aprašymas
(1)	(2)
ex 0403	Pasukos, rūgpienis ir grietinė, jogurtas, kefyras ir kitoks fermentuotas arba raugintas pienas ir grietinė, koncentruoti arba nekoncentruoti, į kuriuos pridėta arba nepridėta cukraus ar kitų saldiklių arba aromatinų medžiagų, taip pat į kuriuos pridėta arba nepridėta vaisių, riešutų arba kakavos:
0403 10 51 – 0403 10 99	— Jogurtai, aromatinti arba į kuriuos pridėta vaisių arba kakavos
0403 90 71 – 0403 90 99	— Kiti, aromatinti arba į kuriuos pridėta vaisių arba kakavos
0710 40 00	Cukriniai kukurūzai (nevirti ar virti garuose arba vandenyje), sušaldyti
0711 90 30	Konservuoti cukriniai kukurūzai, netinkami ilgai laikyti ir papildomai neapdorojus tiesiogiai vartoti maistui (pavyzdžiui, konservuoti dujiniu sieros dioksidu, sūrymu, sieros vandeniu arba kitais konservuojamais tirpalais)
ex 1517	Margarinas; gyvūninių arba augalinių riebalų ir aliejaus bei įvairių šiame skirsnyje klasifikuojamų riebalų arba aliejaus frakcijų valgomieji mišiniai arba preparatai, išskyrus valgomuosius riebalus, aliejų arba jų frakcijas, klasifikuojamus 1516 pozicijoje:
1517 10 10	— Margarinas, išskyrus skystąjį margariną, kurio sudėtyje yra daugiau kaip 10 %, bet ne daugiau kaip 15 % masės pieno riebalų
1517 90 10	— Kiti, kurių sudėtyje yra daugiau kaip 10 %, bet ne daugiau kaip 15 % masės pieno riebalų
1702 50 00	Chemiškai gryna fruktozė
ex 1704	Konditerijos gaminiai iš cukraus (įskaitant baltąjį šokoladą), neturintys kakavos, išskyrus saldišaknės ekstraktą, kurio sudėtyje yra daugiau kaip 10 % masės sacharozės, bet nėra kitų medžiagų priedų, kurių KN kodas yra 1704 90 10
1806	Šokoladas ir kiti maisto produktai, turintys kakavos
1901	Salyklo ekstraktas; maisto produktai iš miltų, rupinių, krakmolo arba salyklo ekstrakto, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava sudaro mažiau kaip 50 % masės, nenurodyti kitoje vietoje; maisto produktai iš prekių, klasifikuojamų 0401–0404 pozicijose, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava sudaro mažiau kaip 10 % masės, nenurodyti kitoje vietoje
ex 1902	Tešlos gaminiai, išskyrus įdarytus tešlos gaminius, klasifikuojamus KN 1902 20 10 ir 1902 20 30 subpozicijose; kuskusas, paruoštas arba neparuoštas
1903	Tapijoka ir iš krakmolo pagaminti jos pakaitalai, turintys dribsnių, grūdelių, žirnelių, išsijų arba panašų pavidalą
1904	Paruošti maisto produktai, pagaminti išpučiant arba skrudinant javų grūdus ar javų grūdų produktus (pavyzdžiui, kukurūzų dribsnius); javai (išskyrus kukurūzus), turintys grūdų pavidalą, apvirti arba paruošti kitu būdu
1905	Duona, pyragai, bandelės, pyragaičiai, sausainiai ir kiti kepiniai, su kakava arba be kakavos; ostijos, tuščios kapsulės, naudojamos farmacijoje, plokštieji vafiliai, ryžinis popierius ir panašūs produktai
2001 90 30	Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays var. saccharata</i>), paruošti arba konservuoti su actu arba acto rūgštimi
2001 90 40	Dioskorėjos, batatai ir panašios valgomosios augalų dalys, kuriuose krakmolas sudaro ne mažiau kaip 5 % masės, paruošti arba konservuoti su actu arba acto rūgštimi
2004 10 91	Miltų, rupinių arba dribsnių pavidalo bulvės, paruoštos arba konservuotos be acto arba acto rūgšties, sušaldytos
2004 90 10	Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays var. saccharata</i>), paruošti arba konservuoti kitu būdu negu su actu arba acto rūgštimi, sušaldyti

(1)	(2)
2005 20 10	Miltų, rupinių arba dribsnių pavidalo bulvės, paruoštos arba konservuotos be acto arba acto rūgšties, nesusaldytos
2005 80 00	Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays var. saccharata</i>), paruošti arba konservuoti kitu būdu negu su actu arba acto rūgštimi, nesusaldyti
2008 92 45	Javinių (Müsli) rūšių produktai, daugiausia sudaryti iš neskrudintų javų grūdų dribsnių
2008 99 85	Kukurūzai, išskyrus cukrinius kukurūzus (<i>Zea mays var. saccharata</i>), paruošti arba konservuoti kitu būdu, kurių sudėtyje neprisidėta spirito arba cukraus
2008 99 91	Dioskorėjos, batatai ir panašios valgomosios augalų dalys, kurių sudėtyje esančio krakmolo kiekis sudaro ne mažiau kaip 5 % masės, paruoštos arba konservuotos be cukraus ar alkoholio priedų
2101 10 99	Produktai, daugiausia sudaryti iš kavos ekstraktų, esencijų ir koncentratų arba iš kavos, išskyrus klasifikuojamus KN 2101 10 91 subpozicijoje
2101 20 90	Arbatos arba matės ekstraktai, esencijos ir koncentratai, taip pat produktai, daugiausia sudaryti iš šių ekstraktų arba iš arbatos ar matės, išskyrus klasifikuojamus KN 2101 20 10 subpozicijoje
2101 30 19	Skrudinti kavos pakaitalai, išskyrus skrudintas trūkazoles (cikorijas)
2101 30 99	Skrudintų kavos pakaitalų, išskyrus skrudintas trūkazoles (cikorijas), ekstraktai, esencijos ir koncentratai
2102 10 31 2102 10 39	Džiovinintos mielės
2105	Grietininiai ir kiti valgomieji ledai, su kakava arba be jos
ex 2106	Maisto produktai, nenurodyti kitoje vietoje, išskyrus klasifikuojamus KN 2106 10 10 ir 2106 90 91 subpozicijose ir išskyrus aromatizuotus arba dažytus cukraus sirupus
2202 90 91 2202 90 95 2202 90 99	Nealkoholiniai gėrimai, neįskaitant vaisių arba daržovių sultis, klasifikuojamas KN 2009 pozicijoje, kurių sudėtyje yra produktų, klasifikuojamų KN 0401 iki 0404 pozicijose, arba riebalų, gautų iš produktų, klasifikuojamų KN 0401–0404 pozicijose
2905 43 00	Manitolis
2905 44	D-gliucitolis (sorbitolis)
ex 3501	Kazeinas, kazeinatai ir kiti kazeino dariniai
ex 3505 10	Dekstrinai ir kiti modifikuoti krakmolai, išskyrus esterintus ir eterintus krakmolus, klasifikuojamus KN 3505 10 50 subpozicijoje
3505 20	Klijai, daugiausia sudaryti iš krakmolų, dekstrinų arba kitų modifikuotų krakmolų
3809 10	Apdailos agentai, priemonės, naudojamos dažymui arba dažiklių fiksacijai pagreitinti, ir kiti produktai bei preparatai (pavyzdžiui, užpildai ir kandikai), naudojami popieriaus, odos pramonėje arba panašiose pramonės šakose, daugiausia sudaryti iš krakmolingų medžiagų, nenurodyti kitoje vietoje
3823 60	Sorbitolis, išskyrus klasifikuojamą 2905 44 subpozicijoje

2 PRIEDAS

Pagrindinių produktų sąrašas

paprastieji kviečiai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1001 90 99

kietieji kviečiai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1001 10

rugiai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1002 00 00

miežiai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1003 00 90

kukurūzai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1005 90 00

lukštenti ryžiai, klasifikuojami KN subpozicijoje 1006 20

baltasis cukrus, klasifikuojamas KN subpozicijoje 1701 99 10

izogliukozė, klasifikuojama KN subpozicijoje ex 1702 40 10

melasa, klasifikuojama KN pozicijoje 1703

nugriebto pieno milteliai (2 produktų grupė), klasifikuojami KN subpozicijoje ex 0402 10 19

nenugriebto pieno milteliai (3 produktų grupė), klasifikuojami KN subpozicijoje ex 0402 21 19

sviestas (6 produktų grupė), klasifikuojamas KN subpozicijoje ex 0405 00.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
10	-- Kurio sudėtyje yra daugiau kaip 10 %, bet ne daugiau kaip 15 % masės pieno riebalų											15
1517 90	– Kitas:											
10	-- Kurio sudėtyje yra daugiau kaip 10 %, bet ne daugiau kaip 15 % masės pieno riebalų											15
1702 50	Chemiškai gryna fruktozė							(b)				
1704	Konditerijos gaminiai iš cukraus (įskaitant baltąjį šokoladą), neturintys kakavos:											
1704 10	– Kramtomoji guma, su cukraus apvalkalu arba be jo:											
	-- Kurios sudėtyje esanti sacharozė sudaro mažiau kaip 60 % masės (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu)											
11	--- Juostelių pavidalo guma					30		58				
19	--- Kita					30		58				
	-- Kurios sudėtyje esanti sacharozė sudaro ne mažiau kaip 60 % masės (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu)											
91	--- Juostelių pavidalo guma					16		70				
99	--- Kiti					16		70				
1704 90	– Kiti:											
30	-- Baltasis šokoladas							45			20	
1704 90 31								70				
1704 90 71								47				
1704 90 72								47				
1704 90 73	Lokumas					17		85				

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1704 90 73							10	85				5
1704 90 81								97				
	– Kiti:											
51–99		Žr. 4 priedą										
1806	Šokoladas ir kiti maisto produktai, turintys kakavos:											
1806 10	– Kakavos milteliai, į kuriuos pridėta cukraus arba kitų saldiklių:											
10	-- Kurių sudėtyje nėra sacharozės arba kurių sudėtyje esanti sacharozė (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) ir (arba) izogliukozė, išreikšta sacharozės kiekiu, sudaro mažiau kaip 65 % masės							60 (°)				
30	-- Kurių sudėtyje esanti sacharozė (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) ir (arba) izogliukozė, išreikšta sacharozės kiekiu, sudaro ne mažiau kaip 65 %, bet mažiau kaip 80 % masės							75				
90	-- Kurių sudėtyje esanti sacharozė (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) ir (arba) izogliukozė, išreikšta sacharozės kiekiu, sudaro ne mažiau kaip 80 % masės							100				
1806 20	– Kiti gaminiai, turintys briketų, juostelių arba plytelių pavidalą, kurių masė didesnė kaip 2 kg, taip pat skysti gaminiai, pastos, milteliai, granulės arba kito pavidalo gaminiai, sudėti į talpyklas arba tiesiogiai supakuoti į pakuotes ir kurių masė didesnė kaip 2 kg:	Žr. 4 priedą										
	-- Kiti, turintys briketų, juostelių arba plytelių pavidalą:											
1806 31	--- Įdaryti	Žr. 4 priedą										
ex 1806 31								44		10		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1806 32	--- Neįdaryti:											
10	---- Su javų grūdų, vaisių arba riešutų priedais	Žr. 4 priedą										
ex 1806 32 10							10	45				
90	--- Kiti:											
	---- Kurių sudėtyje esantys pieno riebalai sudaro ne mažiau kaip 3 %, bet mažiau kaip 6 % masės							50			20	
	---- Kiti	Žr. 4 priedą										
1806 90	- Kiti:											
1806 90 40								50		11		
11-90		Žr. 4 priedą										
1901	Salyklo ekstraktas; maisto produktai iš miltų, rupinių, krakmolo arba salyklo ekstrakto, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava sudaro mažiau kaip 50 % masės, nenurodyti kitoje vietoje; maisto produktai iš prekių, klasifikuojamų 0401-0404 pozicijose, kurių sudėtyje nėra kakavos arba kurių sudėtyje esanti kakava sudaro mažiau kaip 10 % masės, nenurodyti kitoje vietoje											
1901 10	- Maisto produktai kūdikiams, supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes	Žr. 4 priedą										
1901 20	- Mišiniai ir tešlos, skirti kepiniams, klasifikuojamiems 1905 pozicijoje, gaminti	Žr. 4 priedą										
1901 90	- Kiti											
	-- Salyklo ekstraktas:											
11	--- Kurio sudėtyje esančio sausojo ekstrakto kiekis sudaro ne mažiau kaip 90 % masės				195							
19	--- Kiti				159							

[illegible]

[illegible]

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
10	-- Macai	168										
20	-- Ostijos, tuščios kapsulės, naudojamos farmacijoje, plokštieji vafliai, ryžinis popierius ir panašūs produktai					644						
30–90	-- Kiti:	Žr. 4 priedą										
2001	Daržovės, vaisiai, riešutai ir kitos valgomosios augalų dalys, paruoštos arba konservuotos su actu arba acto rūgštimi:											
2001 90	– Kiti:											
30	-- Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)					100 ^(a)						
40	-- Dioskorėjos, batatai ir panašios valgomosios augalų dalys, kurių sudėtyje esančio krakmolo kiekis sudaro ne mažiau kaip 5 % masės					40 ^(a)						
2004	Kitos daržovės, paruoštos arba konservuotos be acto arba acto rūgšties, sušaldytos:											
2004 10	– Bulvės:											
91	-- Turinčios miltų, rupinių arba dribsnių pavidalą	Žr. 4 priedą										
2004 90	– Kitos daržovės ir daržovių mišiniai:											
10	-- Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)					100 ^(a)						
2005	Kitos daržovės, paruoštos arba konservuotos be acto arba acto rūgšties, nesušaldytos:											
2005 20	– Bulvės:											
10	-- Turinčios miltų, rupinių arba dribsnių pavidalą	Žr. 4 priedą										
2005 80	-- Cukriniai kukurūzai (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)					100 ^(a)						

[illegible]

[illegible]

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
10	-- Dekstrinai:					189						
	-- Kiti modifikuoti krakmolai:											
90	--- Kiti					189						
3505 20	- Klėjai:											
10	-- Kurių sudėtyje esantys krakmolai, dekstrinai arba kiti modifikuoti krakmolai sudaro mažiau kaip 25 % masės					48						
30	-- Kurių sudėtyje esantys krakmolai, dekstrinai arba kiti modifikuoti krakmolai sudaro ne mažiau kaip 25 %, bet mažiau kaip 55 % masės					95						
50	-- Kurių sudėtyje esantys krakmolai, dekstrinai arba kiti modifikuoti krakmolai sudaro ne mažiau kaip 55 %, bet mažiau kaip 80 % masės					151						
90	-- Kurių sudėtyje esantys krakmolai, dekstrinai arba kiti modifikuoti krakmolai sudaro ne mažiau kaip 80 % masės					189						
3809	Apdailos agentai, priemonės, naudojamos dažymui arba dažiklių fiksacijai pagreitinti, ir kiti produktai bei preparatai (pavyzdžiui, užpildai ir kandikai), naudojami tekstilės, popieriaus, odos pramonėje arba panašiose pramonės šakose, nenurodyti kitoje vietoje											
3809 10	- Daugiausia iš krakmolingų medžiagų:											
10	-- Kurių sudėtyje tokios medžiagos sudaro mažiau kaip 55 % masės					95						
30	-- Kurių sudėtyje tokios medžiagos sudaro ne mažiau kaip 55 %, bet mažiau kaip 70 % masės					132						
50	-- Kurių sudėtyje tokios medžiagos sudaro ne mažiau kaip 70 %, bet mažiau kaip 83 % masės					161						

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
90	-- Kurių sudėtyje tokios medžiagos sudaro ne mažiau kaip 83 % masės					189						
3824	Paruošti liejimo formų arba gurgučių rišikliai; chemijos produktai ir chemijos pramonės arba gimininių pramonės šakų gaminiai (įskaitant sudarytus iš gamtinių produktų mišinių), nenurodyti kitoje vietoje; chemijos pramonės arba gimininių pramonės šakų liekamieji produktai, nenurodyti kitoje vietoje:											
3824 60	– Sorbitolis, išskyrus klasifikuojamą 2905 44 subpozicijoje: -- Vandeniniame tirpale:											
11	--- Kurio sudėtyje esantis manitolis, išreikštas D-gliucitolio kiekiu, sudaro ne daugiau kaip 2 % masės					172						
19	--- Kitas -- Kitas:							90				
91	--- Kurio sudėtyje esantis manitolis, išreikštas D-gliucitolio kiekiu, sudaro ne daugiau kaip 2 % masės					245						
99	--- Kitas:							128				

(^a) 100 kg nusaustintų batatų ir t. t. arba kukurūzų.

(^b) Žr. Reglamentą (EB) Nr. 1294/94 4 straipsnį.

(^c) Žemės ūkio sudedamoji dalis neapmokestinama produktų, kurių sudėtyje nėra sacharozės (įskaitant invertuotąjį cukrų, išreikštą sacharozės kiekiu) ir (arba) izogliukozės, išreikštos sacharozės kiekiu, arba sudėtyje esantis jų kiekis sudaro mažiau nei 5 % masės, importo atveju.

4 PRIEDAS

Pieno riebalai	Pieno baltymų kiekis	Krakmolas / gliukozė (masės %) (*)																		
		≥ 0 < 5					≥ 5 < 25					≥ 25 < 50				≥ 50 < 75			≥75	
		Sacharozė / invertuotasis cukrus / izogliukozė (masės %) (**)																		
(masės %) (***)		≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50 < 70	≥ 70	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50 < 70	≥ 70	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30	≥ 0 < 5	≥ 5
≥ 0 < 1,5	≥ 0 < 2,5	0,00	8,80	16,51	23,84	34,11	2,28	11,08	18,78	26,12	36,39	4,86	13,67	21,37	28,71	7,66	16,46	24,17	10,45	19,26
	≥ 2,5 < 6	19,73	28,53	36,23	43,57	53,84	22,00	30,81	38,51	45,85	56,12	24,59	33,39	41,10	48,43	27,39	36,19	43,89	30,18	38,98
	≥ 6 < 18	59,18	67,98	75,68	83,02	93,29	61,46	70,26	77,96	83,30	95,57	64,04	72,85	80,55	87,88	66,84	45,64	83,34	69,63	78,43
	≥ 18 < 30	105,68	114,48	122,18	129,52	139,9	107,95	116,76	124,46	131,79	142,06	110,54	119,34	127,05	134,38	113,33	122,14	129,84	116,13	124,93
	≥ 30 < 60	205,71	214,52	222,22	229,56	293,83	207,99	216,79	224,50	231,83	xxx	210,58	219,38	227,08	xxx	213,37	333,18	xxx	xxx	xxx
	≥ 60	293,07	301,88	309,58	xxx	xxx	295,35	304,15	311,86	xxx	xxx	297,94	306,74	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
≥ 1,5 < 3	≥ 0 < 2,5	5,17	13,97	21,67	29,01	39,28	7,44	16,25	23,95	31,28	41,55	10,03	18,83	26,54	33,87	12,82	21,63	29,33	15,62	24,42
	≥ 2,5 < 6	24,89	33,69	41,40	48,73	59,00	27,17	35,97	43,67	51,01	61,28	29,76	36,56	46,26	53,60	32,55	41,35	49,06	35,34	44,15
	≥ 6 < 18	64,34	73,15	80,50	88,19	98,46	66,62	75,42	83,13	90,46	100,73	69,21	78,01	85,71	93,05	72,00	80,81	88,51	74,80	83,60
	≥ 18 < 30	110,84	119,64	127,35	134,68	144,95	113,12	121,92	129,62	136,96	147,23	115,70	127,51	132,21	139,55	118,50	127,30	135,01	121,29	130,10
	≥ 30 < 60	210,88	219,68	227,39	234,72	244,99	213,16	221,96	229,66	237,00	xxx	215,74	224,55	232,25	xxx	218,54	227,64	xxx	xxx	xxx
	≥ 60	298,24	307,04	314,74	xxx	xxx	300,51	309,32	317,02	xxx	xxx	303,10	311,90	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
≥ 3 < 6	≥ 0 < 2,5	10,33	19,13	26,84	34,17	44,44	12,61	21,41	29,11	36,45	46,72	15,19	24,00	31,70	39,04	17,99	26,79	34,50	20,78	29,59
	≥ 2,5 < 12	45,37	54,17	61,88	69,21	79,48	47,65	56,45	64,15	71,49	81,76	50,23	59,04	66,74	74,08	53,03	61,83	69,54	55,82	64,63
	≥ 12	110,37	119,17	126,88	134,21	144,48	112,65	121,45	129,15	136,49	146,76	115,23	124,04	131,74	139,08	118,03	126,83	xxx	120,82	xxx
≥ 6 < 9	≥ 0 < 4	17,22	26,02	33,72	41,06	51,33	19,49	28,30	36,00	43,34	53,61	22,08	30,88	38,59	45,92	24,88	33,68	41,38	27,67	36,47
	≥ 4 < 15	59,63	68,43	76,14	83,47	93,74	61,91	70,71	78,41	85,75	96,02	64,49	73,30	81,00	88,34	67,29	76,09	83,79	70,08	78,89
	≥ 15	117,26	126,06	133,76	141,10	151,37	119,53	128,34	136,04	143,38	153,65	122,12	130,92	138,63	145,96	124,92	133,72	xxx	127,71	xxx

Pieno riebalai	Pieno baltymų kiekis	Krakmolas / gliukozė (masės %) (*)																		
		≥ 0 < 5					≥ 5 < 25					≥ 25 < 50				≥ 50 < 75			≥75	
		Sacharozė / invertuotasis cukrus / izogliukozė (masės %) (**)																		
(masės %) (***)		≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50 < 70	≥ 70	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50 < 70	≥ 70	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30 < 50	≥ 50	≥ 0 < 5	≥ 5 < 30	≥ 30	≥ 0 < 5	≥ 5
≥ 9 < 12	≥ 0 < 6	24,10	32,68	40,61	47,95	58,22	26,38	35,18	42,86	50,22	60,49	28,97	37,77	45,47	52,81	31,76	40,57	48,27	34,56	43,36
	≥ 6 < 18	73,87	82,68	90,38	97,72	107,99	76,15	84,95	92,66	99,99	110,26	78,74	87,54	95,24	102,58	81,53	90,34	98,04	84,33	93,13
	≥ 18	122,73	131,54	139,24	146,58	156,85	125,01	133,81	141,52	148,85	xxx	127,60	136,40	144,10	xxx	130,39	139,20	xxx	xxx	xxx
≥ 12 < 18	≥ 0 < 6	34,43	43,24	50,94	58,28	68,55	36,71	45,51	53,22	60,55	70,82	39,30	48,10	55,80	63,14	42,09	50,90	58,60	44,89	53,69
	≥ 6 < 18	83,14	91,94	99,64	103,98	117,25	85,41	94,22	101,92	109,26	119,53	88,00	96,80	104,51	111,84	90,80	99,60	107,30	93,59	102,39
	≥ 18	126,02	134,82	142,53	149,86	160,13	128,30	137,10	144,80	152,14	xxx	130,88	139,69	147,39	xxx	133,68	142,48	xxx	xxx	xxx
≥ 18 < 26	≥ 0 < 6	49,93	58,73	66,44	73,77	84,04	52,21	61,01	68,71	76,05	86,32	54,79	63,60	71,30	78,64	57,59	66,39	74,09	60,38	69,19
	≥ 6	120,38	12,18	136,89	177,22	154,49	122,66	131,46	139,16	145,50	156,77	125,24	134,05	141,75	149,09	128,04	136,84	xxx	130,83	xxx
≥ 26 < 40	≥ 0 < 6	77,78	86,28	93,98	101,32	111,59	79,75	55,56	96,26	103,60	xxx	82,34	91,14	98,85	xxx	85,14	93,94	xxx	xxx	xxx
	≥ 6	131,02	139,82	147,52	154,86	xxx	133,30	142,10	149,80	157,14	xxx	135,88	144,69	152,39	xxx	138,68	147,48	xxx	xxx	xxx
≥ 40 < 55		108,47	117,27	124,97	132,31	xxx	110,74	119,55	127,25	134,59	xxx	113,33	122,13	129,84	xxx	116,13	124,93	xxx	xxx	xxx
≥ 55 < 70		139,46	148,26	155,96	xxx	xxx	141,73	150,54	158,24	xxx	xxx	144,32	153,13	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
≥ 70 < 85		170,45	179,25	186,95	xxx	xxx	172,73	181,53	xxx	xxx	xxx	175,31	184,12	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
≥ 85		201,44	210,24	xxx	xxx	xxx	203,72	212,52	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx

(*) Krakmolas / gliukozė

Prekių kiekis (esantis jose) kaip krakmolas, jo skilimo produktai, t. y. visi gliukozės polimerai, ir gliukozė, nustatyta kaip gliukozė ir išreikšta krakmolu (perskaičiavus į sausąją medžiagą, 100 % grynumo, gliukozės perskaičiavimo į krakmolą koeficientas 0,9).

Tačiau, jeigu deklaruojamas gliukozės ir fruktozės mišinys (bet kuriuo pavidalu) ir (arba) jis nustatomas prekėse, į pirmiau minėtą skaičiavimą turi būti įtraukiamas tik tas gliukozės kiekis, kuris didesnis už prekėse esantį fruktozės kiekį.

(**) Sacharozė / invertuotasis cukrus / izogliukozė

Prekių kiekis (esantis jose) kaip sacharozė, kartu su sacharozę, gaunama išreikšus sacharozę bet kurį gliukozės ir fruktozės mišinį (aritmetinė šių dviejų cukrų kiekio suma, padauginta iš 0,95), kuri yra deklaruojama (bet kuriuo pavidalu) ir (arba) nustatoma esanti prekėse.

(***) Pieno baltymai

Kazeinai ir (arba) kazeinai, esantys prekių sudėtyje, neturi būti laikomi pieno baltymais, jeigu prekėse nėra kitų pieno kilmės sudedamųjų dalių. Pieno riebalai ir laktozė, kurių prekėse yra mažiau kaip 1 % masės, nėra laikomi kitomis pieno kilmės sudedamosiomis dalimis. Esant tokiam atvejui, atlikus muitinės formalumus, suinteresuotas asmuo atitinkamoje deklaracijoje turi įrašyti: „vienintelė pieno sudedamoji dalis: kazeinas / kazeinatas“.

5 PRIEDAS

Pagrindinių žemės ūkio produktų baziniai dydžiai (ekiu / 100 kg), kuriuos Turkija 1996 m. taikė importui iš trečiųjų šalių, kurios nėra EB narės

Pagrindiniai produktai

paprastieji kviečiai	7,44
kietieji kviečiai	6,39
rugiai	2,33
miežiai	2,95
kukurūzai	2,91
baltasis cukrus	36,68
nugriebto pieno milteliai	140,90
nenugriebto pieno milteliai	142,31
melasa	15,14
sviestas	172,17
ryžiai	25,41
izogliukozė	23,51

6 PRIEDAS

1 LENTELĖ

Prekių, kurių žemės ūkio sudedamosios dalies tikslas bus pasiektas 1997 m. sausio 1 d., sąrašas

KN kodas	SS kodas	1995 m. liepos 1 d.	1996 m. sausio 1 d.	1996 m. liepos 1 d.	1997 m. sausio 1 d.
		Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalies tikslas
		ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg
1704 10 11	1704 10 11	72,74	52,50	37,32	22,14
1704 10 19	1704 10 19	94,30	65,44	43,79	22,14
1704 10 91	1704 10 21	79,81	58,34	42,23	26,13
1704 10 99	1704 10 29	72,99	54,25	40,19	26,13
1704 10 99	1704 90 71	65,51	46,20	31,71	17,23
	1704 90 72	65,51	46,20	31,71	17,23
	1704 90 73 (**)	79,94	60,63	46,14	31,66
	1704 90 73 (***)	88,35	69,04	54,55	40,07
1902 20 91	1902 20 31	50,89	31,58	17,09	2,61
1902 20 99	1902 20 39	48,89	32,30	19,85	7,41
1902 30 10	1902 30 10	40,27	28,43	19,55	10,67
1902 30 90	1902 30 90	39,01	25,09	14,65	4,21
1902 40 90	1902 40 90	30,21	19,81	12,01	4,21
1903 00 00	1903 00 00	18,88	13,20	8,94	4,68
1904 10 10	19041011	55,63	35,85	21,02	6,19
	19041019	55,63	35,85	21,02	6,19
1904 10 90	19041031	62,62	45,55	32,74	19,94
	1904 10 39	62,62	45,55	32,74	19,94
1904 90 10	1904 90 11	59,00	53,08	48,65	44,21
	1904 90 19	53,90	50,02	47,12	44,21
1904 90 90	1904 90 21	22,33	17,84	14,48	11,11
	1904 90 29	22,33	17,84	14,48	11,11

KN kodas	SS kodas	1995 m. liepos 1 d.	1996 m. sausio 1 d.	1996 m. liepos 1 d.	1997 m. sausio 1 d.
		Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalies tikslas
		ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg
1905 10 00	1905 10 00	37,91	24,05	13,66	3,26
1905 20 10	1905 20 10	85,45	56,62	34,99	13,37
1905 20 30	1905 20 20	79,82	55,75	37,69	19,64
1905 20 90	1905 20 30	93,89	66,69	46,29	25,89
1905 30 11	1905 30 11 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 19	1905 30 19 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 30	1905 30 21 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 51	1905 30 31 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 59	1905 30 39 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 91	1905 30 41 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 30 99	1905 30 49 (*)	61,51 (*)	46,28 (*)	34,85 (*)	23,43 (*)
1905 40 10	1905 40 10 (*)	48,34 (*)	32,28 (*)	20,23 (*)	8,18 (*)
1905 40 90	1905 40 90 (*)	48,34 (*)	32,28 (*)	20,23 (*)	8,18 (*)
1905 90 10	1905 90 10	62,17	42,30	27,39	12,49
1905 90 20	1905 90 21	49,10	36,96	27,85	18,74
	1905 90 22	49,10	36,96	27,85	18,74
	1905 90 23	49,10	36,96	27,85	18,74
	1905 90 24	49,10	36,96	27,85	18,74
	1905 90 29	49,10	36,96	27,85	18,74
1905 90 30	1905 90 31 (*)	26,54 (*)	19,37 (*)	14,00 (*)	8,62 (*)
1905 90 40	1905 90 32 (*)	63,87 (*)	41,77 (*)	25,20 (*)	8,62 (*)
1905 90 45	1905 90 33 (*)	63,87 (*)	41,77 (*)	25,20 (*)	8,62 (*)
1905 90 55	1905 90 34 (*)	55,54 (*)	36,77 (*)	22,70 (*)	8,62 (*)
1905 90 60	1905 90 41 (*)	44,15 (*)	29,94 (*)	19,28 (*)	8,62 (*)
	1905 90 42 (*)	44,15 (*)	29,94 (*)	19,28 (*)	8,62 (*)
	1905 90 43 (*)	44,15 (*)	29,94 (*)	19,28 (*)	8,62 (*)
1905 90 90	1905 90 44 (*)	44,15 (*)	29,94 (*)	19,28 (*)	8,62 (*)
	1905 90 49 (*)	44,15 (*)	29,94 (*)	19,28 (*)	8,62 (*)
	1905 90 51 (*)	41,26 (*)	28,20 (*)	18,41 (*)	8,62 (*)
	1905 90 59 (*)	41,26 (*)	28,20 (*)	18,41 (*)	8,62 (*)

KN kodas	SS kodas	1995 m. liepos 1 d.	1996 m. sausio 1 d.	1996 m. liepos 1 d.	1997 m. sausio 1 d.
		Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalies tikslas
		ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg
2001 90 30	2001 90 30	28,43	18,22	10,57	2,91
2001 90 40	2001 90 40	16,46	10,34	5,75	1,16
2004 10 91	20041021 (*)	25,71 (*)	18,64 (*)	13,34 (*)	8,04 (*)
	20041029 (*)	25,71 (*)	18,64 (*)	13,34 (*)	8,04 (*)
2004 90 10	2004 90 10	24,69	15,98	9,44	2,91
2005 20 10	2005 20 11 (*)	30,65 (*)	21,61 (*)	14,82 (*)	8,04 (*)
	2005 20 21 (*)	30,65 (*)	21,61 (*)	14,82 (*)	8,04 (*)
	2005 20 29 (*)	30,65 (*)	21,61 (*)	14,82 (*)	8,04 (*)
2005 80 00	2005 80 00	22,90	14,90	8,91	2,91
2008 92 45	2008 92 31 (*)	48,86 (*)	33,51 (*)	21,99 (*)	10,48 (*)
2008 99 85	2008 99 81	49,77	30,03	16,97	2,91
2008 99 91	2008 99 82	37,37	22,89	12,02	1,16
2101 30 19	2101 30 19	108,32	66,61	35,32	4,04
2101 30 99	2101 30 29	92,50	58,39	32,80	7,22
2105 00 10	2105 00 11	64,30	47,88	35,57	23,26
	2105 00 19	64,30	47,88	35,57	23,26
2105 00 91	2105 00 21	90,46	70,30	55,18	40,06
	2105 00 29	90,46	70,30	55,18	40,06
2202 90 91	2202 90 21	51,23	36,49	25,44	14,39
2202 90 95	2202 90 22	40,79	29,35	20,77	12,19
2202 90 99	2202 90 23	47,68	37,47	29,82	22,16

(*) 3 ir 4 prieduose nurodytų prekių atveju žemės ūkio sudedamoji dalis bus apskaičiuota pagal 19 straipsnio nuostatas. Faktinės žemės ūkio sudedamosios dalys bus apskaičiuotos keturiose skirtingose lentelėse. Galutinėje lentelėje (4 priedas, kuris turi būti naudojamas nuo 1999 m. sausio 1 d.) apskaičiuotas žemės ūkio sudedamosios dalies tikslas. Pirmoje lentelėje (turi būti naudojama nuo 1996 m. sausio 1 d. iki 1996 m. gruodžio 31 d.), antroje lentelėje (turi būti naudojama nuo 1997 m. sausio 1 d. iki 1997 m. gruodžio 31 d.) ir trečioje lentelėje (turi būti naudojama nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 1998 m. gruodžio 31 d.) nustatyta, kad žemės ūkio sudedamoji dalis didėja atitinkamai 17 %, 10 % ir 5 %.

(**) Kietas turkiškas saldėsis.

(***) Turkiškas saldėsis su grietinele.

2 LENTELĖ

Prekių, kurių žemės ūkio sudedamosios dalies tikslas bus pasiektas 1997 m. sausio 1 d., sąrašas

KN kodas	SS kodas	1995 m. liepos 1 d.	1996 m. sausio 1 d.	1996 m. liepos 1 d.	1997 m. sausio 1 d.
		Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalies tikslas
		ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg
1704 90 30	1704 90 20	89,67	71,79	58,38	44,96
1704 90 51	1704 90 31	73,95	54,64	40,16	25,67 (*)
1704 90 55	1704 90 32	89,96	63,44	54,55	23,66 (*)
1704 90 61	1704 90 34	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 61	1704 90 39	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 65	1704 90 41	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 65	1704 90 42	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 65	1704 90 49	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 71	1704 90 51	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 75	1704 90 52	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 81	1704 90 61	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 99	1704 90 81	83,85	64,54	50,06	35,57 (*)
1704 90 99	1704 90 82	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1704 90 99	1704 90 89	71,94	52,63	38,15	23,66 (*)
1806 10 20	1806 10 10	68,40	49,84	35,92	22,00
1806 10 30	1806 10 20	71,71	54,03	40,77	27,51
1806 10 90	1806 10 30	106,68	78,68	57,68	36,68
1806 20 10	1806 20 10	66,80	53,63	43,75	33,86 (*)
1806 20 30	1806 20 20	66,80	53,63	43,75	33,86 (*)
1806 20 50	1806 20 31	66,80	53,60	43,75	33,86 (*)
1806 20 70	1806 20 32	53,90	45,94	39,93	33,86 (*)
1806 20 80	1806 20 33	66,80	53,63	43,75	33,86 (*)
1806 20 95	1806 20 39	66,80	53,63	43,75	33,86 (*)
1806 31 00	1806 31 10	101,36	74,36	54,11	33,86 (*)

KN kodas	SS kodas	1995 m. liepos 1 d.	1996 m. sausio 1 d.	1996 m. liepos 1 d.	1997 m. sausio 1 d.
		Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalis	Žemės ūkio sud. dalies tikslas
		ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg	ekiu / 100 kg
1806 31 00	1806 31 90	97,72	70,72	50,48	30,22 (*)
1806 32 10	1806 32 10	92,54	69,07	51,47	33,86 (*)
1806 32 90	1806 32 90	82,81	57,83	39,09	20,35 (*)
1806 90 11	1806 90 11	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)
1806 90 19	1806 90 19	113,24	81,49	57,68	33,86
1806 90 31	1806 90 21	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)
1806 90 39	1806 90 22	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)
1806 90 50	1806 90 30	113,24	81,49	57,69	33,86 (*)
1806 90 60	1806 90 40	113,21	81,49	57,68	33,86 (*)
1806 90 70	1806 90 50	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)
1806 90 90	1806 90 90	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)
1901 10 00	1901 10 19	139,12	108,50	85,53	62,55 (*)
1901 10 00	1901 10 20	139,12	108,50	85,53	62,55 (*)
1901 10 00	1901 10 90	139,12	108,50	85,53	62,55
1901 20 00	1901 20 10	37,85	26,76	18,44	10,11 (*)
1901 20 00	1901 20 20	37,85	26,76	18,44	10,11 (*)
1901 20 00	1901 20 90	37,85	26,76	18,44	10,11 (*)
1901 90 11	1901 90 11	35,45	23,57	14,66	5,75
1901 90 19	1901 90 19	21,85	14,99	9,85	4,69
2106 90 98	2106 90 51	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 52	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 53	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 54	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 55	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 56	117,74	84,49	59,55	34,61 (*)
2106 90 98	2106 90 59	113,24	81,49	57,68	33,86 (*)

(*) Ši žemės ūkio sudedamoji dalis grindžiama vidutine prekių sudėtimi. Nuo 1997 m. sausio 1 d. šių prekių atveju, netaikant derinimo procedūros, žemės ūkio sudedamoji dalis bus apskaičiuojama naudojantis 4 priedu

7 PRIEDAS

dėl administracinių institucijų tarpusavio pagalbos muitinės reikalų srityje

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame priede:

- a) muitų teisės aktai – Europos bendrijos arba Turkijos priimtos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas prekių importas, eksportas ir tranzitas bei jų tiekimas rinkai pagal bet kurią muitinės procedūrą, įskaitant draudimo, ribojimo ir kontrolės priemones;
- b) muitai – visi muitai, mokesčiai, mokesčiai už paslaugas ar kitos rinkliavos, kurios taikomos ir renkamos Šalių teritorijose taikant muitų teisės aktus, neįskaitant mokesčių ir rinkliavų, kurių dydis maždaug atitinka suteiktų paslaugų kainą;
- c) prašančioji institucija – kompetentinga administracinė institucija, kurią Šalis yra paskyrusi šiuo tikslu ir kuri prašo pagalbos muitinės reikalų srityje;
- d) prašymą gavusioji institucija – kompetentinga administracinė institucija, kurią Šalis yra paskyrusi šiuo tikslu ir kuri gauna prašymą padėti muitinės reikalų srityje;
- e) asmens duomenys – visa informacija, susijusi su asmeniu, kurio tapatybė nustatyta arba ją galima nustatyti.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šalys savo kompetencijos srityse, šiame protokole nustatytu būdu ir sąlygomis, padeda viena kitai užtikrinti, kad muitų teisės aktai būtų taikomi tinkamai, visų pirma užkirsdomas kelią minėtų teisės aktų pažeidimams, juos nustatydamos ir vykdydamos su jais susijusius tyrimus.

2. Pagal šį priedą pagalba muitinės reikalų srityje taikoma bet kuriai Šalių administracinei institucijai, kuri yra kompetentinga taikant šį priedą. Ji nedaro poveikio taisyklėms, kuriomis reglamentuojama tarpusavio pagalba baudžiamosiose bylose. Ji taip pat neapima informacijos, gautos pagal įgaliojimus, vykdomus teisminių institucijų prašymu, nebent šios institucijos su tuo sutinka.

3 straipsnis

Pagalba vykstant prašymą

1. Prašančiosios institucijos prašymu prašymą gavusioji institucija jai pateikia visą informaciją, kuri gali padėti užtikrinti, kad muitų teisės aktai būtų tinkamai taikomi, įskaitant informaciją apie nustatytus ar planuojamus veiksmus, kuriais pažeidžiami ar galėtų būti pažeisti tokie teisės aktai.

2. Prašančiosios institucijos prašymu prašymą gavusioji institucija informuoja ją apie tai, ar prekės, eksportuotos iš vienos iš Šalių teritorijos, buvo tinkamai importuotos į kitos Šalies teritoriją, ir atitinkamais atvejais nurodo prekėms taikytą muitinės procedūrą.

3. Prašančiosios institucijos prašymu prašymą gavusioji institucija informuoja ją apie tai, ar prekės, importuotos į vienos iš Šalių teritoriją, buvo tinkamai eksportuotos iš kitos Šalies teritorijos, ir atitinkamais atvejais nurodo prekėms taikytą muitinės procedūrą.

4. Prašančiosios institucijos prašymu prašymą gavusioji institucija imasi būtinų veiksmų, kad užtikrintų, jog būtų ypač stebimi:

- a) fiziniai ar juridiniai asmenys, dėl kurių yra pakankamai pagrindo manyti, kad jie pažeidžia ar yra pažeidę muitų teisės aktus;
- b) vietos, kur prekės yra saugomos taip, jog yra pagrindo įtarti, kad jas ketinama panaudoti atliekant muitų teisės aktus pažeidžiančius veiksmus;
- c) prekių, apie kurias pranešta, kad jos gali būti muitų teisės aktų pažeidimų objektas, judėjimas;
- d) transporto priemonės, kurių atžvilgiu yra pakankamai pagrindo manyti, kad jos buvo, yra arba gali būti naudojamos atliekant muitų teisės aktus pažeidžiančius veiksmus.

4 straipsnis

Savanoriška pagalba

Šalys, laikydamosi savo įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų, teikia viena kitai pagalbą, jei, jų nuomone, tai būtina tinkamam muitų teisės aktų taikymui, ypač kai jos gauna informacijos, susijusios su:

- veiksmais, kuriais pažeidžiami ar atrodo pažeidžiami muitų teisės aktai ir kurie galėtų dominti kitą Šalį,
- naujomis priemonėmis ar metodais, taikomais vykdant tokius veiksmus,
- prekėmis, apie kurias žinoma, kad jos yra muitų teisės aktų pažeidimų objektas.

5 straipsnis

Pateikimas / pranešimas

Prašančiosios institucijos prašymu prašymą gavusioji institucija pagal savo teisės aktus imasi visų būtinų priemonių, kad:

- pateiktų visus dokumentus,
- praneštų apie visus sprendimus,

kurie patenka į šio priedo taikymo sritį, adresatui, kuris nuolat gyvena arba yra įsisteigęs jos teritorijoje. Tokiu atveju taikoma 6 straipsnio 3 dalis.

6 straipsnis

Pagalbos prašymų forma ir turinys

1. Prašymai pagal šį priedą teikiami raštu. Kartu su prašymu pateikiami jo vykdymui reikalingi dokumentai. Kai tam tikromis aplinkybėmis reikia imtis skubių veiksmų, gali būti priimami žodiniai prašymai, tačiau jie nedelsiant turi būti patvirtinami raštu.

2. Pagal 1 dalį pateikiamuose prašymuose nurodoma ši informacija:

- a) prašymą pateikianti prašančioji institucija;
- b) prašoma priemonė;
- c) prašymo objektas ir priežastis;
- d) susiję įstatymai, taisyklės ir kiti teisiniai elementai;
- e) kuo tikslesni ir išsamesni duomenys apie fizinius ar juridinius asmenis, kurie yra tyrimų objektas;
- f) svarbių faktų ir atliktų tyrimų santrauka, išskyrus 5 straipsnyje numatytais atvejais.

3. Prašymai pateikiami oficialia prašymą gavusiosios institucijos kalba arba tai institucijai priimtina kalba.

4. Jeigu prašymas neatitinka oficialių reikalavimų, gali būti prašoma jį pataisyti ar papildyti; tačiau gali būti nurodyta imtis atsargumo priemonių.

7 straipsnis

Prašymų vykdymas

1. Vykdydama pagalbos prašymą, prašymą gavusioji institucija arba tai atvejais, kai ta institucija negali veikti viena, administracijos departamentas, kuriam ta institucija perdavė prašymą, atsižvelgdama į savo kompetenciją ir turimus išteklius, pateikia savo jau turimą informaciją ir atlieka arba nurodo atlikti atitinkamus tyrimus taip, kaip tai darytų veikdama savo vardu arba tos pačios Šalies bet kurios kitos institucijos prašymu.

2. Pagalbos prašymai vykdomi vadovaujantis prašymą gavusios Šalies įstatymais, taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

3. Vienos iš Šalių deramai įgalioti pareigūnai gali, kitai dalyvaujančiai Šaliai sutikus ir jos nustatytais sąlygomis, iš prašymą gavusiosios institucijos ar kitos jai pavaldžios institucijos tarnybų gauti su muitų teisės aktų pažeidimu susijusią informaciją, kurios prašančiajai institucijai reikia šio priedo tikslais.

4. Vienos Šalies pareigūnai gali, kitai dalyvaujančiai Šaliai sutikus ir jos nustatytais sąlygomis, dalyvauti atliekant tyrimus pastarosios teritorijoje.

8 straipsnis

Informacijos pranešimo forma

1. Prašymą gavusioji institucija tyrimų rezultatus prašančiajai institucijai praneša pateikdama dokumentus, patvirtintas dokumentų kopijas, ataskaitas ir pan.
2. Vietoj 1 dalyje nurodytų dokumentų galima pateikti bet kuria forma elektroniniu būdu tam pačiam tikslui pateiktą informaciją.

9 straipsnis

Įsipareigojimo teikti pagalbą išimtys

1. Šalys gali atsisakyti teikti pagalbą, kaip numatyta šiame priede, jeigu jos teikimas:
 - a) galėtų pakenkti Turkijos ar Bendrijos valstybės narės, kurios paprašyta suteikti pagalbą pagal šį priedą, suverenitetui;
 - b) galėtų pakenkti viešajai tvarkai, saugumui ar kitiems esminiams interesams;
 - c) būtų susijęs su valiutos ar mokesčių taisyklėmis, išskyrus taisykles, susijusias su muitais;
 - d) pažeistų pramoninę, komercinę ar profesinę paslaptį.
2. Jeigu prašančioji institucija prašo pagalbos, kurios ji, gavusi atitinkamą prašymą, pati negalėtų suteikti, ji savo prašyme atkreipia į tai dėmesį. Kaip į tokį prašymą atsakyti, sprendžia prašymą gavusioji institucija.
3. Jeigu pagalba nesuteikiama arba atsisakoma ją suteikti, apie tokį sprendimą ir jo priežastis turi būti nedelsiant pranešta prašančiajai institucijai.

10 straipsnis

Įsipareigojimas išlaikyti konfidencialumą

1. Visa informacija, bet kokia forma perduota pagal šį priedą, yra konfidenciali. Jai taikomi tarnybinės paslapties reikalavimai ir tokia pati apsauga, kokia taikoma tokio paties pobūdžio informacijai pagal atitinkamus informaciją gavusios Šalies įstatymus ir atitinkamas nuostatas, taikomas Bendrijos institucijoms.
2. Asmens duomenys gali būti perduodami tik tais atvejais, jei abiejų Šalių teisės aktais užtikrinama asmens duomenų apsauga yra lygiavertė. Šalys turi užtikrinti bent jau tokio lygio apsaugą, kuri grindžiama 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvencijoje Nr. 108 dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu numatytais principais.

11 straipsnis

Informacijos naudojimas

1. Gauta informacija naudojama tik šio priedo tikslais, o kitais tikslais kiekvienoje Šalyje ji gali būti naudojama tik prieš tai gavus šią informaciją pateikusių administracinės institucijos raštišką sutikimą ir laikantis visų tos institucijos nustatytų apribojimų.
2. 1 dalis neklaido naudoti informacijos baudžiamajame ar administraciniame procese, kuris pradėtas dėl muitų teisės aktų nesilaikymo.

Tą informaciją pateikusi kompetentinga institucija nedelsiant informuojama apie tokį naudojimą.
3. Pagal šio priedo nuostatas gautą informaciją ir peržiūrėtus dokumentus Šalys gali kaip įrodymus naudoti savo įrodymų aktuose, ataskaitose ir liudijimuose, taip pat teismo procesuose bei teisme pateiktuose kaltinamuosiuose aktuose.

12 straipsnis

Ekspertai ir liudytojai

Prašymą gavusiosios institucijos pareigūnas gali būti įgaliotas dalyvauti, neviršijant jam suteiktų įgaliojimų, kaip ekspertas ar liudytojas baudžiamajame ar administraciniame byloje, susijusioje su šio priedo taikymo srities klausimais ir priklausančioje kitos Šalies jurisdikcijai, bei pateikti daiktinius įrodymus, dokumentus ar patvirtintas jų kopijas, kurių gali prireikti nagrinėjant bylą. Šaukime į teismą turi būti tiksliai nurodyta, kokioje byloje pareigūnas bus apklausiamas ir su kokiomis jo pareigomis tai susiję.

13 straipsnis

Pagalbos suteikimo išlaidos

Šalys atsisako visų reikalavimų viena kitai atlyginti išlaidas, patirtas įgyvendinant šį priedą, išskyrus, atitinkamais atvejais, išlaidas, susijusias su ekspertais, liudytojais ir vertėjais žodžiu bei raštu, kurie nėra valstybės tarnautojai.

*14 straipsnis***Igyvendinimas**

1. Šį priedą taikyti pavedama Turkijos centrinei muitinei ir Europos Bendrijų Komisijos kompetentingoms tarnyboms bei, atitinkamais atvejais, EB valstybių narių muitinėms.

Jos priima sprendimus dėl jo taikymui būtinų praktinių priemonių ir tvarkos, atsižvelgdamos į duomenų apsaugos taisykles.

2. Šalys viena su kita konsultuojasi ir vėliau viena kitą informuoja apie išsamias įgyvendinimo taisykles, kurias jos priima pagal šio priedo nuostatas.

*15 straipsnis***Papildomumas**

1. Šiuo priedu papildomi vienos ar daugiau Europos bendrijos valstybių narių ir Turkijos sudaryti savitarpio pagalbos susitarimai ir nekliudoma jų įgyvendinimui. Juo taip pat nekliudoma teikti platesnio masto savitarpio pagalbos pagal tokius susitarimus.

2. Nedarant poveikio 11 straipsniui, šiais susitarimais nedaroma poveikio Bendrijos nuostatoms, kuriomis reglamentuojamas kompetentingų Komisijos tarnybų ir valstybių narių muitinių keitimasis informacija, gauta muitinės reikalų srityje, kuri gali būti svarbi Bendrijai.

8 PRIEDAS

dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos*1 straipsnis*

1. Šalys patvirtina, kad joms yra svarbūs išpareigojimai pagal Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, sudarytą daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde.

Šiuo atžvilgiu Turkija išpareigoja įgyvendinti Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, ne vėliau kaip treji metai po šio sprendimo įsigaliojimo.

2. Sprendžiant abiejų Šalių intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių taikymo srities, apsaugos lygio ir gynimo klausimus abiem Šalims galios Sutartis dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, kai ji įsigalios, jei šiame Sprendime nebus atitinkamų taisyklių.

2 straipsnis

Turkija toliau gerins veiksmingą intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą, kad užtikrintų Europos bendrijoje taikomos apsaugos lygiui lygiavertį apsaugos lygį ir imsis atitinkamų priemonių, kad užtikrintų šių teisių laikymąsi. Šiuo tikslu taikomi toliau išdėstyti straipsniai.

3 straipsnis

Iki šio sprendimo įsigaliojimo Turkija prisijungia prie šių daugiašalių konvencijų dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių:

- Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos Paryžiaus akto (1971 m.),
- Romos konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (1961 m.),
- Paryžiaus konvencijos dėl pramoninės nuosavybės saugojimo Stokholmo akto (1967 m.) (su pakeitimais, padarytais 1979 m.),
- Nicos sutarties dėl tarptautinės prekių ir paslaugų ženklų registravimo klasifikacijos (Ženevos aktas, 1977 m., su pakeitimais, padarytais 1979 m.), ir
- Patentinės kooperacijos sutarties (1970 m., su pakeitimais, padarytais 1979 m. ir 1984 m.).

4 straipsnis

Iki šio sprendimo įsigaliojimo Turkija priima nacionalinius toliau nurodytų sričių teisės aktus, kurie būtų lygiaverčiai Bendrijoje ar jos valstybių narių priimtiems teisės aktams:

1. Autorių teisių ir gretutinių teisių srities teisės aktai, kuriuose numatoma:

- apsaugos sąlygos, atitinkančios Tarybos direktyvą 93/98/EEB (OL L 209, 1993 11 24),
- gretutinių teisių apsauga, atitinkanti Tarybos direktyvą 92/100/EEB (OL L 346, 1992 11 27),
- nuomos ir panaudos teisių apsauga, atitinkanti Tarybos direktyvą 92/100/EEB (OL L 346, 1992 11 27),
- kompiuterių programų kaip literatūros kūrinių apsauga, atitinkanti Tarybos direktyvą 91/250/EEB (OL L 122, 1991 5 17).

2. Patentų srities teisės aktai, kuriuose konkrečiai numatoma:

- priverstinio licencijavimo taisyklės, atitinkančios bent jau Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, standartus,

- galimybė užpatentuoti visus išradimus, išskyrus farmacijos produktus ir procesus, skirtus žmonių ir gyvūnui sveikatai, tačiau įskaitant agrocheminius produktus ir procesus ⁽¹⁾,
 - patento galiojimo laikas – 20 metų nuo pateikimo dienos.
3. Prekių ženklų ir paslaugų ženklų srities teisės aktai, atitinkantys Tarybos direktyvą 89/104/EEB (OL L 40, 1989 2 11).
 4. Pramoninio dizaino srities teisės aktai, visų pirma įskaitant tekstilės gaminių dizaino apsaugą ⁽²⁾.
 5. Geografinių nuorodų, įskaitant kilmės nuorodas, apsauga, atitinkanti EB teisės aktus ⁽³⁾.
 6. Teisės aktai dėl pasienio apsaugos siekiant užkirsti kelią intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams (įskaitant bent jau prekių ženklus, autorių teises ir gretutines teises bei dizaino teises), atitinkantys Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3842/86 (OL L 357, 1986 12 18) ⁽⁴⁾.

5 straipsnis

Nepaisant 1 straipsnio 1 dalies antrosios įtraukos, siekdama veiksmingo intelektinės nuosavybės teisių administravimo ir gynimo, Turkija įsipareigoja iki šio sprendimo įsigaliojimo imtis visų būtinų priemonių, kad įgyvendintų savo įsipareigojimus pagal Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, III dalį.

Nepaisant 1 straipsnio 1 dalies antrosios įtraukos, Turkija taip pat įsipareigoja iki sprendimo įsigaliojimo dienos imtis visų būtinų priemonių, kad įgyvendintų savo įsipareigojimus pagal Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, II dalies 4 skyrių (25 ir 26 straipsniai).

6 straipsnis

Ne vėliau kaip dveji metai po šio sprendimo įsigaliojimo Turkija priims teisės aktus ar patikslins jau esamus teisės aktus, kad iki 1999 m. sausio 1 d. būtų užtikrinta galimybė užpatentuoti farmacijos produktus ir procesus.

7 straipsnis

Ne vėliau kaip treji metai po šio sprendimo įsigaliojimo Turkija:

1. prisijungs prie toliau nurodytų konvencijų dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės, jeigu EB ar visos jos valstybės narės yra jų šalys:
 - Madrido sutarties dėl tarptautinės ženklų registracijos protokolas (1989 m.),
 - Budapešto sutarties dėl tarptautinio mikroorganizmų deponavimo pripažinimo patentavimo procedūros reikmėms (1977 m., su pakeitimais, padarytais 1980 m.), ir
 - Tarptautinės konvencijos dėl naujų augalų veislių apsaugos (UPOV, 1991 m. Ženevos aktas);
2. priims nacionalinius teisės aktus toliau nurodytose srityse, kad jos teisė būtų suderinta su EB teisės aktais:
 - autorių teisių ir gretutinių teisių srityje:
 - teisės aktai dėl autorių teisių ir gretutinių teisių, taikomų kabeliniam perdavimui ir palydoviniam transliavimui, atitinkantys Tarybos direktyvą 93/83/EEB (OL L 248, 1993 10 6),
 - duomenų bazių apsauga ⁽⁵⁾,
 - pramoninės nuosavybės srityje:
 - puslaidininkių įtaisų topografijų teisinė apsauga, atitinkanti Tarybos direktyvą 87/54/EEB (OL L 24, 1987 1 27),
 - informacijos apie praktinę patirtį ir komercinių paslapčių apsaugos teisės aktai, atitinkantys valstybių narių teisės aktus,
 - augalų veislių teisinė apsauga ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Taip pat žr. pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl biotechnologinių išradimų apsaugos (OL C 44, 1993 2 16).

⁽²⁾ Žr. pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl Bendrijos dizaino.

⁽³⁾ Komisija perduos atitinkamų reglamentų sąrašą.

⁽⁴⁾ Žr. pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas pirmiau nurodytas reglamentas (OL C 238, 1993 9 29).

⁽⁵⁾ Žr. pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL C 156, 1992 6 23).

⁽⁶⁾ Žr. iš dalies pakeistą pasiūlymą dėl Tarybos reglamento (EEB) dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (OL C 113, 1993 4 23).

8 straipsnis

Asociacijos taryba gali nuspręsti, kad 3–7 straipsniai taip pat gali būti taikomi kitoms daugiašalėms konvencijoms ar kitų sričių intelektualinės nuosavybės teisių teisės aktams.

9 straipsnis

Muitų sąjungos jungtinis komitetas stebi, kaip įgyvendinamos ir taikomos šio sprendimo intelektualinės nuosavybės teisių nuostatos, ir vykdo kitas užduotis, kurias Asociacijos taryba gali jam priskirti. Komitetas teikia rekomendacijas Asociacijos tarybai, į kurias gali būti įtrauktos rekomendacijos įsteigti intelektualinės nuosavybės teisių pakomitetą.

10 straipsnis

1. Šalys susitaria, kad šio sprendimo tikslais intelektualinė, pramoninė ir komercinė nuosavybė yra, visų pirma, autorių teisės, įskaitant kompiuterinių programų autorių teises, ir gretutinės teisės, patentai, pramoninis dizainas, geografinės nuorodos, įskaitant kilmės nuorodas, prekių ženklai ir paslaugų ženklai, integralinių schemų topografija, taip pat apsauga nuo nesąžiningos konkurencijos, kaip numatyta Paryžiaus pramoninės nuosavybės apsaugos konvencijos 10a straipsnyje, ir slaptos informacijos apie praktinę patirtį apsauga.

2. Šiuo sprendimu nenumatoma intelektualinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių, taikomų abiejų šalių prekybos santykiuose pagal šį sprendimą, pasibaigimo.

9 PRIEDAS

60 straipsnyje nurodytas komitetų sąrašas

Nomenklatūros komitetas

Muitinės kodekso komitetas

Išorės prekybos statistikos komitetas

10 PRIEDAS

dėl autonominių režimų ir lengvatinių susitarimų, nurodytų 16 straipsnyje

1. 16 straipsnyje nurodyti autonominiai režimai:

- Bendroji lengvatų sistema,
- režimas Okupuotųjų Teritorijų kilmės prekėms,
- režimas Seutos ar Meliljos kilmės prekėms,
- režimas Bosnijos ir Hercegovinos, Kroatijos ir Slovėnijos Respublikų bei buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos teritorijos kilmės prekėms.

2. 16 straipsnyje nurodyti lengvatiniai susitarimai:

- Europos susitarimai su Bulgarija, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija ir Čekija,
 - laisvosios prekybos susitarimas su Farerų salomis,
 - asociacijos susitarimai su Kipru ir Malta,
 - laisvosios prekybos susitarimai su Estija, Latvija ir Lietuva,
 - susitarimas su Izraeliu,
 - susitarimai su Alžyru, Maroku ir Tunisu,
 - susitarimai su Egiptu, Jordanija, Libanu ir Sirija,
 - Konvencija su AKR valstybėmis,
 - laisvosios prekybos susitarimas su Šveicarija ir Lichtenšteinu,
 - Europos ekonominės erdvės susitarimas.
-

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT